

GENEREL VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ PRAHY 10

2016

Městská část Praha 10

www.praha10.cz / www.vpp10.cz

UNIT architekti, s.r.o.

Slezská 1454, 130 00 Praha 3

DIČ: CZ63987309, IČ : 63987309

Kontakt: Thákurova 9, 166 34 Praha 6

+420 224 356 470, info@unitarch.eu

www.unitarch.eu

Zpracovatelský tým

Ing. arch. Filip Tittl

Ing. arch. Michal Kohout

Ing. arch. Šárka Doležalová

Ing. arch. Jan Karásek

Ing. arch. Lukáš Havelka

Johanna Willert

Bilyana Katsarova

Generel městské části -----

grafická část

textová část

01 — STRUKTURA DOKUMENTU	6
02 — VIZE ROZVOJE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	14
02.1 — Praha 10 jako zahradní město	16
03 — TÉMATA KONCEPCE	20
03.1 — Lokality a jejich centra	22
03.2 — Systém zelené prostupnosti	26
03.3 — Organizace území a diferenciací ploch	32
04 — MAPA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ	34
04.1 — Míra stability vymezení veřejných prostranství	38
04.2 — Legenda	40
04.3 — Mapové listy	42
05 — VYMEZENÍ	68
05.1 — Bloky a uliční prostranství	70
05.2 — Prostupné bloky a veřejná prostranství v rámci bloku	72
05.3 — Hrany	74
06 — TYPOLOGIE	76
06.1 — Hierarchie	78
06.2 — Charakter	80
06.3 — Typy	84
07 — MÍSTA	88
07.1 — Specifická místa	90
07.2 — Místa	96

GENEREL VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ PRAHY 10

Generel je koncepčním dokumentem, který přináší jak systematizaci, tedy podklad pro běžné operace v území, tak vizi budoucího směřování rozvoje veřejných prostranství na Praze 10. Ta je založena na obytném potenciálu tohoto území a její základní nastínění je obsaženo v kapitole [02.1—Praha 10 jako zahradní město]. Prostředky sledování této vize jsou pak patrné napříč dalšími kapitolami.

Hlavními pilíři koncepce generelu v organizační úrovni celé městské části jsou témata [03.1—Lokality a jejich centra], [03.2—Systém zelené prostupnosti] a [03.3—Organizace území a diferenciací ploch]. Ta vytváří kostru pro další specifikaci veřejných prostranství v podrobnějším měřítku a jsou založena na hierarchizovaných vztazích obyvatel k území, taktickém propojení veřejných prostranství a jejich napojení na celoměstské systémy a na vymezení a diferenciaci ploch v odpovídajícím měřítku.

Operativním těžištěm dokumentu jsou kapitoly zabývající se jednotlivými veřejnými prostranstvími jak z pohledu typologie, tak v zaměření na konkrétní místa. Základní orientaci a prostorové zobrazení poskytuje [04—Mapa veřejných prostranství]. Následující kapitoly pak popisují jednotlivé principy, prvky a regulativy, a jsou tak de facto rozšířenou legendou k hlavní mapě. Kapitola [05—Vymezení] popisuje formy organizace veřejných prostranství a metodiku jejich vymezení. [06—Typologie] nastavuje systém obecné diferenciací základních charakterů veřejných prostranství a [07—Místa] obsahují poznámky směřované ke konkrétním prostranstvím.

Struktura dokumentu umožňuje postupné doplňování podrobnějších dílčích generelů vybraných lokalit i specifikací jednotlivých míst a fixuje je v pevném rámci metodiky organizace sítě a typologie veřejných prostranství. Celočtvrtkovou vizí a strategiemi směřuje jednotlivé zásahy tak, aby společně podporovaly dlouhodobý rozvoj veřejných prostranství Prahy 10.

01

STRUKTURA DOKUMENTU

*Tato kapitola popisuje význam
a především strukturu dokumentu generelu
veřejných prostranství.
Obsahuje základní metodiku, principy řešení
a návaznosti na další dokumenty.*

ROLE A ÚČEL GENERELU

Generel je strategickým i regulačním dokumentem, který udává budoucí směřování rozvoje a správy veřejných prostranství městské části Prahy 10.

Díky svému širokému prostorovému i tematickému záběru plní množství různorodých úloh:

- Celková koncepce rozvoje veřejných prostranství

- Koncepce a vzájemné vazby dílčích systémů (například systém zeleně, dopravy apod.)

- Členění území z pohledu správy a rozvoje veřejných prostranství

- Vymezení veřejných prostranství ve stabilizované části území

- Typologie veřejných prostranství – určení charakteru a významu v rámci systému veřejných prostranství

- Podrobnější specifikace vybraných veřejných prostranství – nastavení parametrů a požadavků na jejich budoucí rozvoj

Generel je hlavním dokumentem týkajícím se veřejných prostranství a je tak důležitou dohodou o budoucím směřování rozvoje veřejných prostranství na Praze 10. Zároveň je prvním dokumentem organizujícím území pro další plány a zásahy v oblasti veřejných prostranství a podkladem pro nastavení následných mechanismů implementace.

-
- > Dlouhodobá kontinuita budoucího rozvoje veřejných prostranství
 - > Určení priorit zásahů do území
-

- > Revize a koordinace záměrů a dokumentů v rámci dílčích systémů ve vazbě na veřejná prostranství
-

- > Určení priorit dalšího plánování
 - > Vymezení dílčích oblastí k řešení
-

- > Podklad pro majetkovou politiku městské části
-

- > Podklad pro projekty úpravy veřejných prostranství
 - > Podklad pro plánování akcí a náplně veřejných prostranství
-

- > Iniciace úprav veřejných prostranství
 - > Koncepční zadání pro podrobnější zpracování dalších veřejných prostranství
-

- > Podklad pro rozhodování v území

ZÁKLADNÍ SYSTEMATIKA

Měřítkové úrovně prostředí

Struktura generelu sleduje svou podrobností jednotlivé relevantní měřítkové úrovně prostředí (čtvrť, lokalita, blok) [více viz Kohout, 2015] tak, aby mohl být podkladem pro rozhodování s odpovídající podrobností v daném měřítku. V sekvenci měřítkových úrovní zpravidla dochází ke kvalitativní změně způsobu práce s veřejnými prostranstvími:

V měřítku ČTVRTI generel v návaznosti na okolní území:

- vytváří síť hlavních veřejných prostranství a určuje základní hierarchii jednotlivých systémů veřejných prostranství (uliční síť, parkové plochy atd.), tedy význam jednotlivých veřejných prostranství.
- předepisuje požadovaná propojení a důležitá veřejná prostranství v oblastech mimo stabilizovaná území.
- specifikuje charakter významných prvků.

V měřítku LOKALITY generel ve stabilizovaném území:

- vymezuje plošně veřejná prostranství, tedy určuje hranici uličních prostranství a bloků, tvoří tak podklad pro majetkovou politiku městské části.
- specifikuje pomocí typologického zařazení základní charakter a význam jednotlivých hlavních prostranství.
- popisuje podrobnější parametry a požadavky na budoucí úpravu vybraných prostranství.
- definuje sekundární prostupnost bloků (prostupy, veřejná prostranství v bloku, předprostory atd.).
- organizuje území a definuje charakter hran uličních prostranství.

V měřítku BLOKU ve vymezené části území generel:

- specifikuje základní uspořádání ploch a prvků parteru a jejich parametry pro jejich efektivní koordinaci.
- stanovuje podrobnější pravidla pro dopravní řešení.

Měřítková úroveň ČTVRTI Celé území městské části

Měřítková úroveň LOKALITY Stabilizované území

Měřítková úroveň BLOKU Vybrané území

ANALÝZA

veřejných prostranství

- Základní analýzy veřejných prostranství
- Členění území z pohledu stability
- Vymezení veřejných prostranství

- Čtení území
- Katalogizace veřejných prostranství
- Typologie území z pohledu veřejných prostranství

- Podrobná analýza vymezeného území

- > Informační báze pro tvorbu generelu
- > Inspirace pro další strategie, politiky a projekty

DOKUMENT GENERELU

veřejných prostranství Prahy 10

VIZE ROZVOJE veřejných prostranství

—> Podklady pro akční plán rozvoje a další strategie, politiky a projekty

KONCEPCE A STRATEGIE ROZVOJE veřejných prostranství

Možnost doplňování strategických témat dle potřeby území » » »

GENEREL

veřejných prostranství

- Vymezení veřejných prostranství
 - Typologie veřejných prostranství na základě charakteru a významu
 - Vymezení specifických míst vyžadujících komplexní řešení
 - Specifikace formy hran uličních prostranství podle jejich charakteru
 - Průstupnost bloků a vnitrobloky
 - Členění území z pohledu stability vymezení veřejných prostranství
 - Základní síť hlavních veřejných prostranství a důležitých propojení
 - Hierarchie a charakter hlavních veřejných prostranství
- > Podklad pro rozhodování o záměrech v území
- > Podklad pro akční plán rozvoje

» » » Cyklická aktualizace a doplňování generelu » » »

DÍLČÍ GENEREL

veřejných prostranství

- Detailní koncepce sítě veřejných prostranství ve vymezeném území, typologie hlavních uzlů
- Prostorová organizace území a vymezení uličních prostranství, doplnění sekundární průstupnosti
- Specifikace hran veřejných prostranství

—> Doplnění generelu MČ ve větší podrobnosti

Postupné doplňování dílčích generelů dalších lokalit » » »

—> AKČNÍ PLÁN ROZVOJE veřejných prostranství

Adaptabilita dokumentu

Struktura generelu tvoří základní kostru, kterou lze postupně doplňovat o další skladebné díly (kapitoly). Tyto kapitoly se týkají jednotlivých lokalit (díličí generely) a systémů (témata koncepce) a vytváří do budoucna adaptabilní část dokumentu.

Generel veřejných prostranství nastavuje základní koncepci vycházející ze současného stavu území, pravidla a konkrétní regulace se tak uplatní zejména ve stabilizovaných územích. Tento dokument díky svému tematickému zaměření nemůže zastupovat územně plánovací dokumentaci a rozhodnutí o budoucím směřování v četných rozvojových a transformačních plochách městské části. Obdobně například v modernistické sídlištní zástavbě je často nezbytné uchopit území komplexněji než pouze z pohledu veřejných prostranství.

JEDNOTLIVÉ ČÁSTI

Analýza

Zpracování generelu předcházely analýzy, které mohou sloužit jako zdroj informací o území a jednotlivých veřejných prostranstvích i pro další účely.

Vize

Vize je zastřešujícím tématem celého generelu, který není pouze podkladem pro rozvoj kvalitních veřejných prostranství, ale směřuje i k celkovému obrazu budoucí podoby Prahy 10.

Koncepce a strategie

Témata koncepce vytváří podklad pro celkovou koncepci území, jsou třemi vrstvami, které určují podobu sítě a typologii veřejných prostranství. Každé téma je doplněno konkrétními strategiemi v oblasti veřejných prostranství.

Generel městské části

Dokument odpovídající rozsahu území MČ umožňuje práci v měřítku schopném reflektovat skutečný prostorový průmět koncepce. Díky své pozici mezi celoměstskou strategií a jednotlivými záměry má generel dostatečný záběr pro nalezení koncepčních řešení pro celé území a zároveň může postihnout lokální specifika a charakter konkrétních míst.

Díličí generely

Díličí generely postupně doplňují hlavní dokument v regeneračních, případně transformačních a rozvojových územích. Aby tato území mohla být zanesena do plánu v podrobnosti odpovídající hlavní mapě generelu ve stabilizovaných územích, musí zde být ve větší podrobnosti prověřena a dospecifikována podrobná organizace území a vymezení uličních prostranství. V komplikovaných lokalitách a zejména v transformačních

a rozvojových územích by zpracování díličího generelu měla předcházet podrobnější studie, nebo díličí územně-plánovací dokumentace, která zároveň zajistí synergii v koncipování prostoru města spolu se zástavbou.

METODIKA

Jak je patrné ze struktury samotného dokumentu, generel nevyhnutelně pokrývá širokou škálu velice různorodých témat, kterým je nutné přizpůsobit i nástroje jeho tvorby. Mimo to, že prochází více měřítkovými úrovněmi prostředí, na které musí reagovat svou podrobností, a sleduje koncepční i regulační linii svého účelu, je metodika jeho přípravy přizpůsobena specifické problematice veřejných prostranství. Aby mohl být v dokumentu plně postihnut charakter a význam jednotlivých míst, obsahuje část založenou na prostorovém systému i lokální roli veřejných prostranství. Aby umožnil efektivní správu veřejných prostranství a zároveň neznemožnil kreativní přístup k jejich rozvoji, musí být schopen vyvažovat nástroje regulace a iniciace.

Systém a lokality

Na význam veřejných prostranství je možné nahlížet ze dvou různých pohledů – podle toho, jestli jejich roli vztahujeme k celému systému veřejných prostranství, nebo podle významu, který mají pro konkrétní místo.

Struktura veřejných prostranství tak na jedné straně tvoří **prostorovou organizační kostru sídla**, základní systém zajišťující obsluhu území. Plošným **vymezením** uličních prostranství dochází k základnímu členění města na urbanistické bloky. Tato role zároveň definuje **prostupnost** území – na uliční síť navazuje druhotný systém prostupnosti bloků. Na základě významu daného veřejného prostranství v rámci celého systému jsou nastaveny jejich **hierarchické úrovně**. Toto členění tvoří základní podklad pro další práci s veřejnými prostranstvími ukazující důležité vazby, které by měly být ve městě stabilizovány, a méně důležitá spojení, která v sobě tímto nesou jistou míru flexibility umožňující jejich případnou úpravu.

Na druhé straně jsou pak veřejná prostranství klíčovými **nositeli identity území**, místy, ve kterých se odehrává veřejný život obyvatel. Pro další práci je tak určující jejich charakter, využití a symbolický význam. Pro nastavení konkrétního charakteru veřejných prostranství je tak nutné analyzovat celkovou organizační strukturu území, tedy **centralitu** (nalezení celoměstsky a celočtvrtě významných veřejných prostranství), a zároveň **systém lokalit** (sousedství, která mají svá hlavní veřejná prostranství).

Toto rozdělení veřejných prostranství respektuje struktura generelu i jeho analytická fáze. Oba tyto pohledy se uplatňují jak na celoměstské úrovni, tak na úrovni lokalit a jsou důležité pro

budoucí formování města – pro vytvoření komplexního systému veřejných prostranství a jako podklad pro definování role jednotlivých ulic, náměstí a parků v rámci tohoto systému.

Identita a diferenciac

S rozvojem veřejných prostranství městské části souvisí vždy otázka identity města a městské části, protože právě podoba veřejných prostranství významně ovlivňuje celkový obraz města. Úprava veřejných prostranství a design jednotlivých prvků by měl být do jisté míry koherentní a přispívat k celistvosti a souladu vnímaného prostředí v rámci území. S tím souvisí i efektivita správy prostředí, pro kterou je přínosné **nastavení základních pravidel pro běžné úpravy a systémové prvky** veřejných prostranství. Zjednodušení rozhodování v těchto rutinních zásazích naopak umožňuje **soustředění energie směrem ke specifickým situacím a významnějším projektům**. V těchto případech je naopak žádoucí, aby generel mohl poskytnout větší svobodu a oporu úpravám podporujícím jedinečný charakter a zefektivňující využití vycházející z konkrétních místních podmínek a vztahu k okolí. Úlohou generelu je tedy nejen základní nastavení kvality a identity veřejných prostranství Prahy 10 skrze kvantitativní typologické regulace, ale zároveň i vytvoření podmínek, tedy definování koncepce, na kterou může kreativním způsobem reagovat konkrétní řešení jednotlivých veřejných prostranství městské části.

Pro systematickou práci s veřejnými prostranstvími je vhodné Generel veřejných prostranství MČ postupně doplňovat podrobnějšími dílčími generely veřejných prostranství vybraných lokalit, především s ohledem na kvalitní rozvoj prostorů a nastavení pevného rámce pro nakládání s městskými pozemky v rámci modernistických sídlišť a v méně stabilizovaných strukturách.

Na základě doplnění dílčími generely a přirozených postupných změn v území i v požadavcích obyvatel na kvalitu prostředí by měl být celkový Generel veřejných prostranství Prahy 10 v pravidelných cyklech revidován a případně aktualizován.

Akční plán(y)

Pro úspěšnou implementaci dokumentu by měl na Generel navázat akční plán, který je důležitým mezičlánkem k jeho postupnému naplňování. Ten by měl jednak stanovit konkrétní kroky aktivního naplňování koncepce rozvoje veřejných prostranství (projekty, rozpočtové priority) a jednak zahrnout proces aktualizace a doplňování dílčích generelů.

NÁVAZNOSTI GENERELU

Generel veřejných prostranství navazuje na dokument **Strategie pro veřejné prostory Prahy 10**, který Zastupitelstvo MČ Praha 10 schválilo v červnu 2010. Součástí této strategie je i **Mezinárodní charta chůze**. Zásady definované touto chartou, směřující k vytvoření vhodných podmínek pro chodce ve městě, tvoří jeden z výchozích bodů principů nového generelu. Jednotlivé zásahy do veřejných prostranství by měly být posuzovány s ohledem na podporu chůze a konceptu města krátkých vzdáleností. Podobnou linii sleduje další z důležitých podkladů pro Generel veřejných prostranství, dokument **Aktualizace Cyklogenerelu pro území MČ Praha 10**, zpracovaný v roce 2014. Dokument vzniká v předstihu před **Metropolitním plánem hl. m. Prahy** a může tak sloužit jako podklad pro jeho úpravy v rámci projednávání. Díky této koordinaci je možné lépe nastavit místní strategii v oblasti veřejných prostranství.

Generel veřejných prostranství Prahy 10, jako lokálně specifický dokument, vyžaduje pro zkvalitnění obytného prostoru MČ paralelní uplatňování obecného celoměstského **Manuálu tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy**, jehož principy a pravidla musí veškeré zásahy do veřejných prostranství na Praze 10 respektovat.

02

VIZE ROZVOJE VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Vize je zastřešujícím tématem celého generelu. Navazující koncepce, strategie a dílčí zásahy, opírající se o tuto vizi, tak mohou postupně směřovat k posílení celkového obrazu budoucí podoby Prahy 10.

02.1 — PRAHA 10 JAKO ZAHRADNÍ MĚSTO

Praha 10 není ani historickým jádrem města ani centrální obchodní čtvrtí, díky svému umístění v zázemí centra si ale může vybudovat pozici jako jedno z nejlepších míst k životu v Praze.

Zahradní město není pouze místní název nebo pojmenování sídliště, je to především urbanistický princip. Pojem zahradního města nabýval v historii různých podob, přesto vždy přetrvával důraz na **rezidenční atraktivitu a kvalitu obytného prostředí**. Generel se inspiroje zahradním městem nikoli jako formou organizace urbánní struktury, ale právě jako možným nositelem nové rezidenční identity městské části. Bydlení v zeleni nemusí znamenat vilovou čtvrť s nízkou hustotou zástavby nebo modernistické sídliště, zelený charakter může město mít díky práci s detailem, kvalitní úpravě zeleně ve veřejných prostranstvích a silné koncepci krajinářského řešení. Praha 10 má i v kompaktní části zástavby z velké části již založený zelený charakter pomocí stromořadí, širokých bulvárů se zelenými pásy a relativně husté sítě parkových náměstí a plácků. Tento charakter by měl být do budoucna dále rozvíjen a podpořen postupnou regenerací veřejných prostranství a prvků v nich.

Avenue Foch, Le Havre

Generel veřejných prostranství je podkladem pro nastavení politik a strategických programů, pomocí kterých může Praha 10 naplňovat tuto vizi a zhodnotit svůj potenciál příjemné rezidenční čtvrti v zázemí jádra města. Generel zakládá systém priorit v území pomocí tří koncepčních vrstev. První [03.1—Lokality a jejich centra] je v rámci vize zvyšování obytné kvality prostředí zacílená na vztah obyvatel a jejich prostředí. Na základě průzkumu existujících vazeb identifikuje hierarchizovaný systém veřejných prostranství jako centrálních prostorů lokalit a čtvrtí. Druhá [03.2—Systém zelené prostupnosti] napříč této vrstvě hierarchizovaných center

klade síť rekreačních prostranství a jejich spojení vytvářejících novou přidanou hodnotu, zvyšující atraktivitu možnosti bydlení na Praze 10. K těmto dvěma prostorově ukotveným konceptům přidává generel plošně obecné principy, které podtrhují vizi zahradního města. Zároveň je doplňuje třetí, spíše procesní vrstvou [03.3—Organizace území a diferenciací ploch], zabývající se drobnějším členěním území a možnostmi ploch mezi zástavbou a hranou uličního prostranství, jejich využitím a správou. Navrací zodpovědnost za podobu prostředí v přímé návaznosti bytových staveb jejich obyvatelům.

Zelený charakter jako podtext zahradního města funguje symbioticky se všemi těmito tématy koncepce, měl by v detailním řešení využitím např. různého charakteru zahradnických úprav pomoci formovat identitu jednotlivých lokalit a čtvrtí, zároveň je jedním z nástrojů „vizualizace“ systému zelené prostupnosti, která pomáhá orientaci v území. Organizace a diferenciací ploch v návaznosti na zástavbu otevírá zelené plochy kolem domů větší škále využití.

Kroky směřující k podpoře rezidenční atraktivity městské části a jejího obytného charakteru lze shrnout do následujících principů:

1 | REZIDENČNÍ ATRAKTIVITA A POBYTOVÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Diferenciací ploch a aktivní využití

Koncepce generelu a budoucí rozvoj veřejných prostranství na Praze 10 by měly přispět k většímu využívání městského prostředí, měly by umožnit aktivní trávení volného času ve veřejných prostranstvích, vytvářet místa pro sport i pobyt. Generel by tedy měl založit systém veřejných prostranství pro intenzivní využití i příjemné každodenní vazby. Pro zacílení smysluplné naplně na konkrétní místa je důležitá diferenciací veřejných prostranství, kterou tento dokument zakládá především využitím typologie.

—> Při řešení jednotlivých veřejných prostranství by měl být kladen důraz na jejich pobytový charakter a aktivní naplň. Základní klíč k rozlišení typů jednotlivých prostranství dává generel v kapitole [06—Typologie].

Kvalitní vegetace v kompaktním městě

Není nutné sázet na kvantitu a prosazovat travnaté plochy v každém zbytkovém prostoru bez jiného významu nebo zakládat ozdobné květinové záhony náročné na údržbu. Energie by se měla soustředit do hlavních veřejných prostranství různých úrovní hierarchie a do systému zelené dostupnosti. Řešení by měla dbát na smysluplnou kompozici a budoucí udržitelnost krajinářských úprav. Krajinářské úpravy by měly podporovat charakter jednotlivých míst v návaznosti na typologii veřejných prostranství i jako nástroj podpoření individuální atmosféry jednotlivých čtvrtí a lokalit. Zároveň by měly sledovat principy podporující obytnost prostředí.

- > **Doplňování stromořadí.** Zeleň v uličních prostranstvích je tvořena primárně stromořadím v jednotlivých ulicích, parkovými náměstími a drobnými, nebo lineárními parkovými plochami (např. pás v ulici Ruská). Stromořadí jsou neefektivnějším způsobem, jak dostat zeleň do centra města. Ne všude je možné je z důvodů prostorových omezení umísťovat a nemusí být zcela nezbytné je mít ve všech ulicích (např. ulice drobnějšího měřítka s menší zástavbou). Tam, kde to možné je, však tvoří dobré vizuální, ale i funkční doplnění ulic. Stromořadí lze umísťovat do zelených pásů i do dlažby, mohou tvořit linie i střechu prostranství.

Victoria Square, London

- > **Parčíky** – kvalita na úkor kvantity. V místech lokálních a místních centrálních veřejných prostranství je dobré v kompaktním městě pracovat s malými plochami zeleně s jasnou formou a naplnit nebo pouze stromy ve sjednoceném povrchu.
- > **Vegetační pásy a zatravněná tramvajová tělesa.** Vegetační pásy přinášejí do ulic obytnější a přívětivější atmosféru. V širokých bulvárech, jejichž profil ale neumožňuje založení výsadbového pásu, je možné přenést roli zelené osy alespoň na tramvajový pás. Příkladem by mohla být Vinohradská / Černokostelecká.

Přehledná a bezpečná veřejná prostranství

Nepřehledná veřejná prostranství s množstvím keřů a náletové vegetace snižují bezpečnost a sociální kontrolu ve veřejných prostranstvích.

- > **V městských veřejných prostranstvích by měly dostávat přednost zejména stromy doplněné nízkými, přehlednými vegetačními úpravami.**

Jubilee Park, Canary Wharf, London

2| KVALITA KONKRÉTNÍCH ŘEŠENÍ

Koncepční úpravy a důraz na detail

Rezidenční atraktivita z velké části vychází ze způsobu, jakým s námi naše prostředí dennodenně komunikuje. Výsledný dojem ovlivňují jednotlivé prvky, materiály, detaily a provedení. Stejně tak mohou ale k negativnímu dojmu přispět zásadní uživatelské problémy, vycházející z nekonceptních řešení a nízké úrovně koordinace v území.

- > **Veškeré zásahy do veřejných prostranství na území Prahy 10 se musí řídit Manuálem tvorby veřejných prostranství hl. m. Prahy.**
- > **Měly by být vyvinuty procesy detailní koordinace technických i koncepčních zásahů do veřejných prostranství a měly by být určeny standardy prvků, materiálů a detailů.**
- > **Pro dosažení vysoké kvality veřejných prostranství je v případě zadání úprav zásadní oslovení odpovídajících odborníků (architektů a krajinářských architektů).**

Lewis Cubitt Park, London

3 | DŮRAZ NA NEFORMÁLNÍ OBYTNÁ PROSTRANSTVÍ

Místní plácky a neformální charakter

V generelu je kladen důraz na často opomíjená drobná veřejná prostranství neformálnějšího charakteru, zásadní pro formování vztahu obyvatel k místu. Viz [03.1—Lokalita a jejich centra]. Je podporována systémová regenerace těchto prostranství, využívání méně formálních prvků a materiálů.

Neformální obytné prostředí a měkké hrany

V některých případech více než květinový záhon uprostřed náměstí formuje charakter veřejného prostranství jeho rozhraní se zástavbou. Pečlivé formování těchto hran je jedním z principů, na které klade generel důraz, proto na Praze 10 diferencuje různé hrany v části [05.3—Hrany]. Ozelenění těchto hran vytváří intimnější atmosféru příjemného místa pro bydlení.

- > Požadavek živých plotů změkčujících charakter ulic ve vybraných lokalitách dle výkresu generelu.
- > Podpora vytváření úzkých pásů na rozhraní budov a veřejného prostranství pro popínavé rostliny a měkké oddělení vegetačním pruhem.

Residence Natura Parc, Lille

Alternativní formy a strategie

Identitu zahradního města mohou podpořit nové akce a programy. Příkladem pro zapojení obyvatel mohou být například sdílené zahrady.

- > Podpora komunitních zahrad.

Jardin Villemin, Paris

4 | SMART GREEN MANAGEMENT

Systematická práce v krajinném měřítku

Součástí generelu ve vyšším měřítku je propojení systému krajinných a parkových ploch jako základu pro kostru zelené infrastruktury: „Zelená infrastruktura je strategicky plánovaná soustava zelených území vysoké kvality a jiných přírodních elementů, která by měla být plánována a řízena jako multifunkční zdroj schopný dodávat širokou škálu služeb a benefitů. Zelená infrastruktura zahrnuje přírodní a polopřírodní území, prvky a zelená prostranství ve venkovských a městských oblastech.“ (Evropská komise, Green Infrastructure, 2014). Viz [03.2—Systém zelené propustnosti].

Diferenciace a údržba ploch vegetace

Forma a charakter zelených ploch nejsou v současnosti dostatečně diferencovány. V tomto případě to ale neznamená pouze oslabenou identitu a nejasné určení, ale také velkou náročnost na údržbu nekonečných pobytovo-vizuálních travnatých ploch.

East Village, London

- > V rámci koncepce zeleně je nutné rozlišit plochy pobytových trávníků od ostatních ploch a přizpůsobit tomu jejich úpravu.
- > Pro květinové záhony a okrasnou zeleň je dobré preferovat řešení s menšími nároky na údržbu.

Potters Fields Park, London

Hospodaření s dešťovou vodou

Koncepční práce s dešťovou vodou je nejen udržitelnějším řešením z pohledu cirkulace vody, je také ekonomičtější z pohledu péče o zeleň a zároveň pomáhá celkovému zlepšení klimatu ve městě.

- > Plochy propustné pro dešťovou vodu vhodně kombinovat s pobytovými prvky veřejných prostranství.
- > Vytvořit koncepci hospodaření s dešťovou vodou v rozvojových lokalitách.

Allee de la haye du temple, Lille

- > V rámci zásahů do navazujících území by mělo být zohledněno budoucí napojení a možnost rozvoje těchto území.

Krajinné prvky a paměť místa

Přírodní morfologie a historické stopy obohacují místa o hodnoty, které jinak vznikají pouze dlouhodobým vrstvením zásahů a změn, a zajišťují tak kontinuitu a osobitou identitu, která by jinak mohla být rychlou změnou ztracena.

- > Plány a rozvojové projekty transformačních ploch by měly být schopny přijmout krajinné prvky a využít paměť důležitých míst jako jedny z prvních vstupů při tvorbě koncepce rozvoje.

Quartier Euratechnologies, Lille

5 | SPECIFIKA MODERNISTICKÉHO MĚSTA

Komplexní práce s veřejnými prostranstvími sídlišť

Modernistická sídliště jsou nejen z hlediska parametrů veřejných prostranství specifickými územími. Díky jejich komplikované prostorové organizaci, nejasné artikulaci hran uličních prostranství a nadstandardnímu podílu veřejných ploch ve struktuře vyžadují komplexnější přístup než tradičnější typy zástavby (viz [03.3—Organizace území a diferenciaci ploch]).

- > Pro zvýšení rezidenční atraktivity sídlišť je nutná jejich podrobnější koordinace v měřítku dílčího generelu.

6 | OBYTNÝ POTENCIÁL TRANSFORMAČNÍCH ÚZEMÍ

Flexibilní dílčí koncepce a dlouhodobá koordinace

Významný potenciál v dlouhodobém horizontu, na jehož využití by se městská část měla pečlivě připravit, je budoucí rozvoj velkých transformačních ploch.

- > V rámci procesu plánování by měla vzniknout jasná koncepce veřejných prostranství jednotlivých lokalit, definující charakter a význam konkrétních míst a koordinující jejich řešení (specifický dílčí generel).

03

TÉMATA KONCEPCE

Témata koncepce dohromady formují základní strategii rozvoje veřejných prostranství Prahy 10. Tyto tři koncepce pomáhají utvářet systém prostranství v rozsahu celé městské části a zároveň obsahují obecné postupy a taktiky směřující k podpoření obytné kvality prostředí, tedy vize Prahy 10 jako zahradního města.

03.1 — LOKALITY A JEJICH CENTRA

Podoba kvalitních a skutečně využívaných veřejných prostranství vychází z jejich významu. Zvláště citlivá jsou v tomto směru centrální místa – celoměstská, čtvrtová, lokální a místní centra. Jedná se o prostory, ve kterých se odehrává veřejný život obyvatel a které tvoří klíčový prvek identity místa a města. Jedním ze strategických pilířů generelu je tedy identifikace a definování těchto ohnisek.

Tato kapitola ale sleduje **význam prostranství z pohledu obyvatel** a návštěvníků města. Cílem tohoto tématu koncepce je obecné podpoření vazby obyvatel na místo, ve kterém žijí, skrze směřování energie rozvoje veřejných prostranství do strategických míst v území. Postup vychází z teoretického podkladu systému měřítkových úrovní, ve kterém jsou jednotky jednotlivých úrovní, tedy například blok, lokalita, čtvrť nebo město, reprezentovány určitým typem veřejného prostoru. Tento systém v praxi vnímáme jako škálu prostorů od vnitroblokových dvorů a místních plácků přes lokální náměstí až po čtvrtová a celoměstská centra. Proměňující se důraz na reprezentaci a míra intimity ovlivňují chování lidí v daných prostranstvích a jejich míru a formu vazby na místo, zároveň umožňují různé typy využití a měly by mít odlišnou formu odpovídající **roli, kterou daný prostor ve městě a ve vztahu k určitému okruhu obyvatel hraje.**

PRINCIPY

Identifikování oblastí a jejich centrálních míst

Prvním krokem, který z principu logicky vyplývá, je hledání oblastí vztažených k určitému centru a center pro charakteristickou oblast. Toto hledání probíhá v obou směrech a zároveň napříč měřítkovými úrovněmi, pro záběr generelu jsou hlavními úrovněmi čtvrtová, lokální a místní. Příkladem pro čtvrtové centrum může být okolí stanice metra Strašnická pro širší oblast Strašnic, lokální centrum ulice Turnovského s parkem Na Solidaritě pro oblast lokality Solidarita a místní centrum park Františka Suchého pro oblast několika bloků přibližně vymezitelnou ulicemi Vilová, U Nových vil, Irkutská. Podkladem pro identifikaci lokalit byly systémové analýzy území s důrazem na morfologii sítě veřejných prostranství a ukazatele intenzity jejich využití, místní průzkum a dotazník, kterým měli občané možnost vyjádřit svůj vztah k místům ve svém okolí. Vzhledem k tomu, že vymezení oblasti je založeno na množství vrstev různých parametrů a že se v subjektivních pohledech různých lidí liší, nemají, a ani nemohou mít tyto plochy ostré jednoznačné hranice. Čtvrti a lokality jsou definovány skrze svá jádra jako postupně slábnoucí „oblasti vlivu“. Hranice městské části je určena formálním administrativním členěním, vymezení oblastí je tedy do jisté míry nezávislé na hranicích Prahy 10 a některé oblasti tak hranice přesahují. Základní koncepci veřejných prostranství jakožto center čtvrtí a lokalit představuje mapa na následující dvojstraně.

Diferenciace prostranství a místní identita

Nalezení míst a oblastí je samozřejmě samo o sobě důležité pro určení priorit v území nebo například identifikování lokalit s obdobným charakterem, ale nemělo by takový význam, kdyby na ně nenavazoval další krok, tedy upevnění vhodné **typologie, formy a atmosféry** veřejného prostranství, které je obrazem dané oblasti a vychází tedy jak z významu samotného místa, tak z jedinečného charakteru dané části města. Jasná identita a různorodost jsou jedny z vlastností, které veřejným prostranstvím na Praze 10 v řadě případů chybí. Základ pro jejich formování dává generel v podobě typologie veřejných prostranství [**06—Typologie**], v některých místech doplněné konkrétními pokyny v katalogu míst [**07—Místa**].

Superkilen Park, København

Place Gambetta, Amiens

Rue des Archers, Amiens

STRATEGIE

Důraz na místní veřejná prostranství

Přestože jsou to prostranství, ke kterým mají obyvatelé nejsilnější vazbu (potenciálního) aktivního každodenního využívání, jejich na první pohled nevýznamná role z hlediska reprezentace města navenek je v dnešní době často staví do pozice zbytkových, téměř neudržovaných ploch. Generel veřejných prostranství na ně nově zaměřuje pozornost jako na místa, která jsou určující pro kvalitu života ve městě a která zároveň ve svém součtu vytváří celkovou výpověď o rezidenční atraktivitě čtvrti. Více o místních veřejných prostranstvích v kapitole [06.1—Hierarchie].

Granary Square, London

Neformální obytné prostory

S důrazem na užívání centrálních míst a podpoření vztahu obyvatel k místu souvisí podpoření neformální atmosféry ve veřejných prostranstvích, především těch lokálních a místních. Měly by tak vznikat obytné „místnosti“ města, přístupné různým druhům využití, posezením s přáteli, dětským hrám atd. a to bez zbytečně formálních a nákladných řešení. Více o neformálních veřejných prostranstvích v kapitole [06.2—Charakter].

Hirschgarten, Erfurt

Místa s aktivní náplní

Pro vztah obyvatel k místu je samozřejmě zásadní reálná možnost jeho využití, daná především organizací a náplní prostoru. Ve spolupráci s obyvateli by měl vzniknout názor na to, co mají tato místa obsahovat. Toto využití zároveň musí ale respektovat další urbanistické vazby, musí odpovídat pozici prostoru v síti veřejných prostranství, prostorovým parametřům místa, typu a využití zástavby a přítomností podobných forem využití v blízkém okolí. Není tak například vhodné umísťovat dětská hřiště v dopravně zatížených místech, nákladné venkovní posilovny do vnitrobloků, kde je nemůže využít tolik lidí, a podobně. Generel by tedy měl být jedním z podkladů pro nutnou koordinaci tohoto typu.

Velice účinným nástrojem, pomáhajícím postupně pozitivně formovat vztah obyvatel k místu, je umožnění **dočasného využití**. Je dobré mít ale vždy na paměti možnosti budoucí transformace těchto míst a případné zafixování dočasných funkcí. Nemá tak například smysl budovat lokální identitu v proluce, která má být zastavěna – vhodných nevyužitých míst je dostatek. Naopak i v již existujících veřejných prostranstvích je možné pracovat s „testovacím provozem“ některých funkcí, než dojde k jejich zafixování větším stavebním zásahem.

Lewis Cubitt Park, London

VINOHRADY

v části Prahy 10 cca. 3000 obyvatel
čtvrťové centrum: náměstí Jiřího z Poděbrad – Vinohradská

Strašnice
lokalitní centrum: Starostrašnická – Strašnická

Vinohradská stráž
lokalitní centrum: náměstí U Orionky

Nové Vršovice
lokalitní centrum: sekce ulice Vršovická

Horní Vršovice
lokalitní centrum: Kodaňská – 28. pluku

Staré Vršovice
lokalitní centrum: Vršovické náměstí

Dolní Vršovice
lokalitní centrum:
nové náměstí u stadionu

Vršovice – Eden
lokalitní centrum: nové náměstí Koh-i-noor

Bohdalec
lokalitní centrum: park Osnická

Staré Strašnice
lokalitní centrum: Průběžná
(náměstí na ulici V Olšínách)

Záběhlíce
lokalitní centrum: Záběhlícká

Zahradní město – západ
lokalitní centrum: Květ

VRŠOVICE

cca. 35 000 obyvatel
čtvrťové centrum: systém náměstí Svatopluka Čecha –
Moskevská – Vršovické náměstí

BOHDALEC (SLATINY)

v současnosti cca. 3000 obyvatel – transformační území
čtvrťové centrum: budoucí centrum transformačního
území Slatiny

MALEŠICE

cca. 20 000 obyvatel

čtvrťové centrum: „nové malešické náměstí“

Nové Malešice

lokální centrum: v současné době chybí –
k řešení v rámci podrobnějšího zpracování

Třebešín

lokální centrum: Na Třebešíně

Staré Malešice

lokální centrum: Malešické náměstí

Sídliště Malešice

lokální centrum: „nové malešické náměstí“

Vinice – Zborov

lokální centrum:

Tuklatská – Černokostelecká

Solidarita

lokální centrum: Tumovského

V Rybníčkách

lokální centrum: v současné době chybí –
k řešení v rámci podrobnějšího zpracování

Skalka

lokální centrum: Skalka

V Korytech

lokální centrum: Průběžná + náměstí Ke Strašnické

Zahradní město – východ

lokální centrum: Cíl

Práče

lokální centrum: v současné době chybí –
k řešení v rámci podrobnějšího zpracování

Zahradní město

lokální centrum: park Malinová – Chrpová

STRAŠNICE*

cca. 30 000 obyvatel

čtvrťové centrum: Strašnická

ZAHRADNÍ MĚSTO

cca. 20 000 obyvatel

čtvrťové centrum: dvojice center Květ – Cíl

POZN.: Pro pojmenování čtvrtí, lokalit i center jsou použity nejen „oficiální názvy“, ale tam, kde to je nezbytné i nově vytvořená nebo odvozená pojmenování.

* Pojmenování použito pro celou širší oblast, byť tradičně bývá vztaženo k menšímu území.

03.2 — SYSTÉM ZELENÉ PROSTUPNOSTI

Druhým pilířem koncepce generelu veřejných prostranství Prahy 10 je „Systém zelené prostupnosti“. Tato síť veřejných prostranství převážně zeleného charakteru prochází celou městskou částí v návaznosti na okolní území a tvoří tak prostorovou kostru pro rekreační využití a pěší a cyklistickou prostupnost.

Zelená prostupnost je jednou z vrstev, které vstupují do požadavků na úpravu a organizaci veřejných prostranství, především v podobě organizace dopravy směrem k zajištění bezpečnosti pěšího a cyklistického pohybu, doplněním zeleně v ulicích a mobiliáře a prvků souvisejících s rekreací ve veřejných prostranstvích. Tato koncepce mimo jiné odpovídá na dva deficity, které byly identifikovány v analytické části:

Prvním je absence velkého krajinného parku na území Prahy 10, se kterým souvisí fakt, že na řadě míst chybí prostředí pro aktivní trávení volného času. Systém zelené prostupnosti tak vytváří alternativu k velkému parku distribuovaným systémem parků střední a menší velikosti, provázaných do zelené sítě pomocí lineárních parků, zelených bulvárů, ulic a prostupů. Tento systém tak nejen nabízí rekreační a sportovní možnosti (procházkou, jogging, cyklovýlety, in-line bruslení...), ale také přináší díky své morfologii aktivní využití blíže k obyvatelům a zajišťuje lepší dostupnost parků v okolí.

Druhým tématem je diskontinuita prostupnosti územím, citelná především podél Botiče a spojená s nedořešením krajinného rozhraní i horším propojením do volné krajiny mimo Prahu. Systém zelené prostupnosti by tak měl zapojit krajinné prvky do městské struktury a město do krajinného prostředí.

PRINCIPY

Páteřní prvky systému – Spojení namísto bariér

Systém zelené prostupnosti je založen na třech klíčových osách spojujících centrum Prahy s krajinným okolím ve východo-západním směru. Využívá k tomu linie zajišťující co největší průběžnost. Na jihu cesty vedou kontinuálně podél potoka **Botič**. Centrální páteřní linii Prahy 10 tvoří tzv. **drážní promenáda**, která potenciálně využívá části upraveného koridoru železnice. Obdobně je na linii železnice na severu navázána **rekreační cesta Žižkov – Smetanka**. [Více k těmto prvkům v kapitole [07—Místa] prvky d_01, e_05, b_02.] Páteřní prvky systému tak prvky, které jinak ve struktuře města působí jako liniové bariéry. Systém zelené prostupnosti problém přetáčí v potenciál, využívá **průběžnost** těchto prvků a umožňuje tak nepřerušovaný pohyb v jejich směru.

Městská spojení – Zapojení stávajících parkových ploch

Výše popsané, svým charakterem spíše krajinné, cesty jsou zároveň propojovány v severo-j jižním směru systémem městských zelených veřejných prostranství. Generel nezakládá nový velkoplošný park, který by tvořil konkurenci stávajícím menším parkům. Systém využívá existující plochy a umožňuje tak soustředění energie na jejich **kvalitativní vylepšení**.

Na Praze 10 hlavní spojení vedoucí od rekreační cesty na severu Malešic k drážní promenádě v oblasti u stávající železniční stanice Praha-Strašnice zastávka zapojuje zároveň do systému tři významné parky – Malešický, prodloužený lineární park V Úžlabině [f_03] a Jiráskovu alej. Tato linie by měla v budoucnu pokračovat na jih až k Botiči přes transformační území Slatiny, kde by opět měla být navázána na lokální veřejná prostranství a mohla by využít prostředí Slatinského potoka. Tato spojka by se tedy měla objevit v plánech transformace tohoto území.

Další, městštější spojení vede směrem k vinohradským parkům, na Praze 10 jsou na ně navázány Heroldovy a Bezručovy sady. V kontextu celého systému spíše méně významné propojení Zahradního města s jižní linií Botiče a drážní promenádou na sever pak využívá spíše místní prostranství – náměstí Mezi Zahrádkami [j_04], zelený pás Podléšková-Karafiátová [j_05] a park Malinová [j_03].

Park Malinová - Chrpy, Praha 10

Síť zelených prostranství

Hlavní východo-západní a severo-j jižní osy jsou doplněny dalšími významnými prostranstvími (např.: centrální park Skalky a zelený pás v ulici Ruská [d_13]) na okuhy umožňující sportovní vyžití širšímu okruhu obyvatel a vytvářející alternativní cesty územím. Na tuto základní síť hlavních zelených veřejných prostranství navazuje drobnější systém menších parků a spojek zeleného charakteru, příkladem může být ulice Nad Primaskou [e_06] v kombinaci s Bečvářovou spojující Ruskou (park Pod Rapidem) se Solidaritou a parkem V Úžlabině a Jiráskovou alejí.

STRATEGIE

Navigace systémem zelených ulic

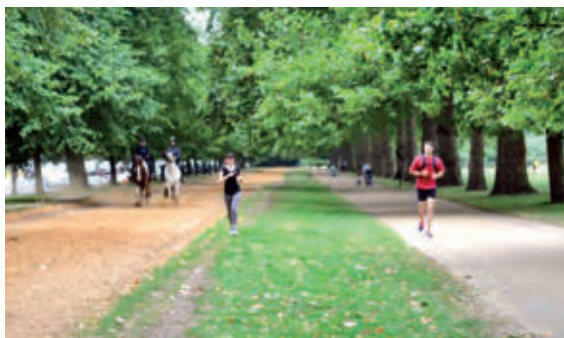
Významnou složku systému zelené prostupnosti tvoří městské ulice. Klíčové jsou zejména široké ulice s potenciálem vytvoření charakteru skutečně zelených spojení. Profily ulic, které neumožňují vložení cyklopruhu nebo rekreačních cest, by měly dotvářet systém alespoň vizuálními zelenými liniemi podporujícími obytný charakter veřejných prostranství.

- > Řešení ulic a cest by mělo odpovídat rekreační úloze systému, například přizpůsobením povrchů různým formám sportu a doplněním odpovídajícího mobiliáře.
- > Ulice by měly být doplněny vhodnými krajinářskými úpravami, stromořadím nebo vegetačním pásem.

Zprostupnění území pro různé formy pohybu

Systém nemá za úkol pouze ozelenit ulice a zapojit parky do lineárního systému, součástí strategie je využití systému pro běžnou pěší a cyklistickou dopravu.

- > V ulicích, které tvoří síť zelené prostupnosti, by mělo být podpořeno dopravní řešení blízko chodců i cyklistům. Úpravy veřejných prostranství by měly respektovat požadavky vyplývající ze systému zelené prostupnosti a cyklogenerelu MČ P10.

Hyde Park, London

Krajinné hrany a linie

Praha 10 je spojením mezi kompaktním centrem a krajinnými liniemi vstupujícími radiálně do struktury města. Sama o sobě nemá téměř žádné významné morfologické krajinné plochy, proto by měla pracovat i s drobnějšími plochami a „městskou džunglí“ lidského měřítka. Především periferní části území by měly plně využít svůj krajinný potenciál.

- > Zahradní město, Záběhlice, Bohdalec i Malešice by měly být lépe provázány se svým krajinným rozhraním jako hlavním rekreačním zázemím.

Hamerský rybník, Praha 10

Trojmezí, Praha 10

PRAVIDLA

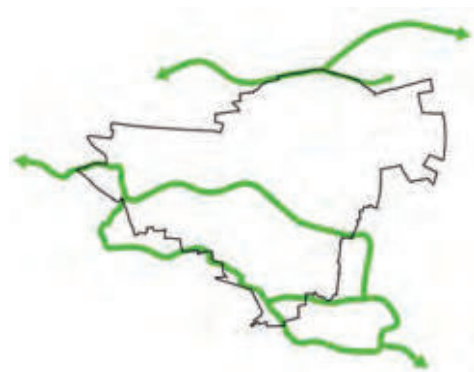
Výsledné řešení prostranství by mělo sledovat dva parametry – význam vycházející z morfologie sítě a charakter, který se odvíjí především od míry a formy možného rekreačního využití a prostorového uspořádání profilu. Tabulka ukazuje zobrazení jejich kombinací ve výkresu zelené prostupnosti [viz další dvojstrana]:

VÝZNAM	CHARAKTER		
	nezávislé cesty	městské prostory	zelené ulice
celoměstské hlavní osy			
celoměstská spojení			
čtvrťové okruhy			
lokální síť			
místní spojky			

VÝZNAM PRVKŮ SYSTÉMU ZELENÉ PROSTUPNOSTI

01 | Celoměstské osy

Hlavní pražské „zelené“ osy, sledující především krajinné linie v radiálním směru a umožňující spojení obyvatel s okolní krajinou. V místech, kde chybí výrazné krajinné prvky, je možné využít podobným způsobem například přítomnost železnice, která kolem sebe často vytváří specifické prostředí městské džungle a zároveň umožňuje průběžný pohyb. Na území Prahy 10 tomuto významu odpovídá především „drážní promenáda“ a nábřeží Botiče.

02 | Celoměstská spojení

Tangenciály spojující hlavní radiální osy. V tomto místě se systém zelené prostupnosti začíná více dotýkat městského prostředí ve smyslu pobytových rekreačních veřejných prostranství. V případě území Prahy 10 se jedná především o spojení městského charakteru, tvořené sledem různorodých i drobnějších prostorů, přesto nepostradatelných pro celý systém.

03 | Čtvrťové okruhy

Systém je doplněn do sítě v měřítku čtvrti pomocí lineárních parků a důležitých bulvárů.

04 | Lokální síť + Místní spojky

Doplnění sítě v celé ploše území, propojení středních a menších parků. Zajištění plynulého pohybu v měřítku lokality např. pro jogging nebo procházky. Místní spojky zeleného charakteru prokrvují území tak, aby síť respektovala rádius pěšího pohybu a nabízela alternativní zelené cesty.

CHARAKTER PRVKŮ SYSTÉMU ZELENÉ PROSTUPNOSTI

A | Nezávislé cesty

Trasy, které jsou relativně nezávislé na běžné městské struktuře, obvykle se vážou na specifické krajinné prvky – svahy, hrany, vodní toky, případně na liniovou infrastrukturu velkého měřítka (podél železnic). Typicky se jedná o promenády a krajinné cesty, většinou tvoří páteřní části systému. Průběžnost prvků umožňuje nepřerušovaný pohyb, jsou proto vhodné pro intenzivnější sportovní využití.

- > Profil by měl být tam kde to terén umožňuje, organizován pro pěší i cyklistický pohyb a ideálně i další formy pohybu a rekreace.
- > Důležité je vytváření míst zastavení a zapojení přilehlých veřejných prostranství a zástavby tak, aby nebyl lineární prvek pouze dopravním koridorem, ale plnohodnotným veřejným prostranstvím celoměstského významu s odpovídajícím vybavením a formou.
- > Výhodné je řešit tyto cesty spolu s komplexním řešením lineárního prvku (například spolu s řešením systému ekologické stability, protipovodňovými opatřeními, úpravami železničního koridoru apod.).

Queen Elizabeth Olympic Park, London

B | Cesty v městských prostorech

V místech, kde systém prochází zástavbou, jsou cesty integrovány do městských veřejných prostranství. I tak mohou ale být plnohodnotným rekreačně-sportovním prostorem. Tento charakter mají např. osy procházející parky nebo chráněné cesty ve formě samostatných pěších nebo cyklistických pruhů v ozeleňeném uličním profilu. Bez těchto spojení by systém nemohl fungovat, nevytvořil by dostatečně hustou síť pobytových prostranství.

- > Prostorem by měly být vedeny samostatné cesty pro pěší, případně cyklisty.

- > Tato prostranství by měla nabízet plochy pro pobyt a další aktivity a měly by být doplněny prvky zázemí a vybavení pro rekreaci (pítka, stojany na kola apod.).

Queen Square, Bristol

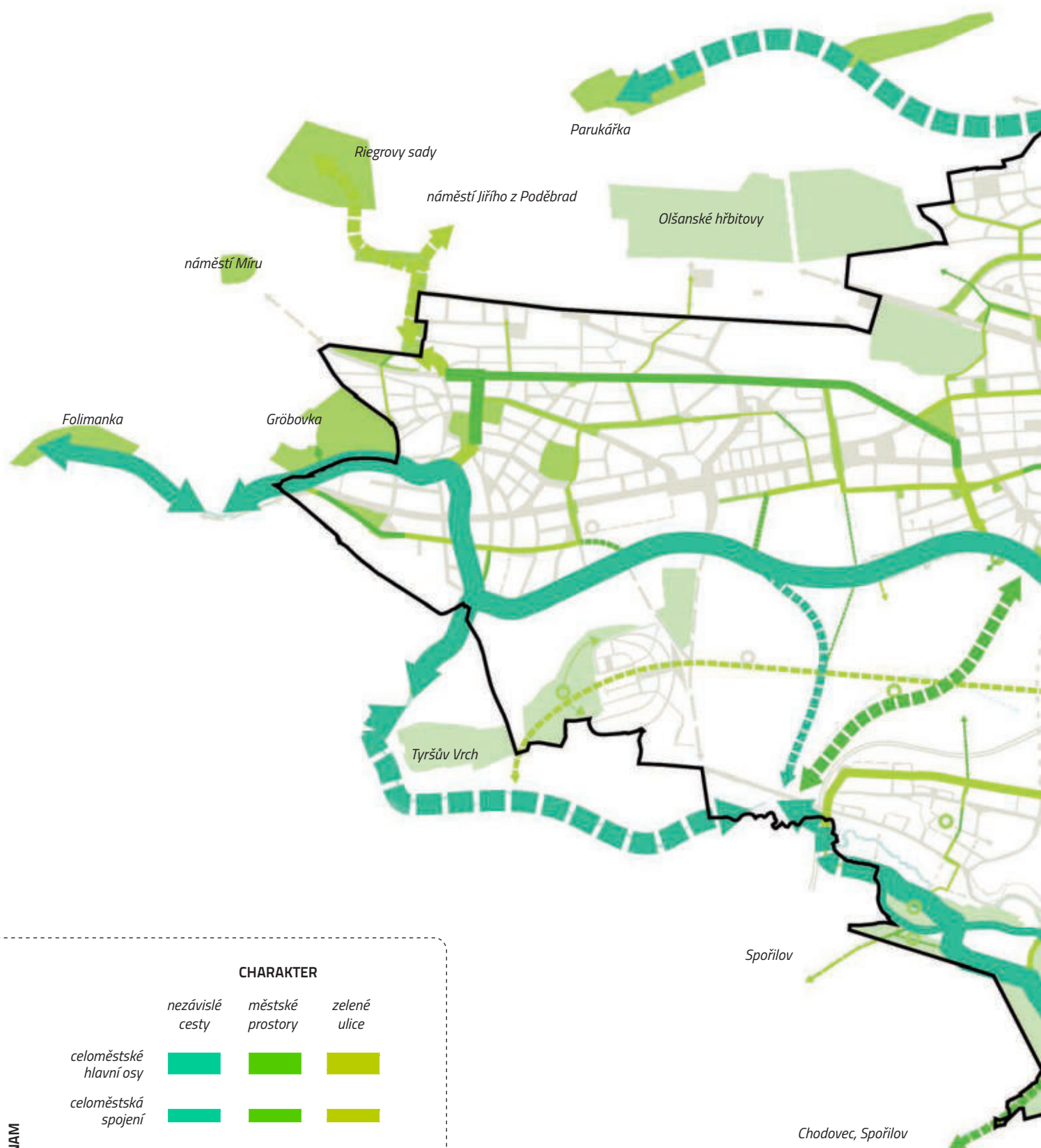
C | Zelené ulice

Systém je dotvářen do kompletní sítě pomocí prostranství, která sice neumožňují jednoznačné oddělení rekreačního pohybu od dopravy, přesto mohou vytvářet příjemné prostředí pro pohyb mezi pobytovými částmi systému. Jsou to ulice se zeleným charakterem, se stromořadím nebo travnatým pásem, a drobné doplňkové úseky v rámci systému.

- > Při rekonstrukcích nebo zásazích do takto označených ulic je třeba zvážit prostorové parametry profilu, a kde je to možné, jej doplnit prvky zeleně.
- > Prostorová organizace by měla umožňovat bezpečný a pohodlný pěší a cyklistický pohyb.

Boulevard Francois 1er, Le Havre

VÝZNAM

CHARAKTER

	nezávislé cesty	městské prostory	zelené ulice
celoměstské hlavní osy			
celoměstská spojení			
čtvrťové okruhy			
lokalitní síť			
místní spojky			
čárkovaně	netrasovaná spojení (mimo stabilizované území, návaznosti)		

30

31

03.3 — ORGANIZACE ÚZEMÍ A DIFERENCIACE PLOCH

*Třetí téma koncepce se zabývá
vybranými typy území se specifickým
charakterem a možnostmi detailního
řešení organizace prostranství
v návaznosti na obytnou zástavbu.*

Již v rámci analytické fáze bylo identifikováno množství lokalit specifických tím, že mají sice stabilizovanou zástavbu a uliční síť, nemají ale jasně definované hrany veřejných prostranství. To přispívá k horší čitelnosti prostředí a ztrátě jasné identity prostorů, u kterých není zcela patrné, zda se jedná například o veřejný park, poloveřejný vnitroblok, předzahrádku, nebo jen nedefinovanou zbytkovou zelenou plochu. Taková situace se týká zejména lokalit Nových Vršovic, V Rybníčkách, V Korytech (viz Mapa čtvrtí, lokalit a jejich center v kapitole [03.1— Lokality a jejich centra]).

Obdobnou charakteristiku vykazuje řada modernistických sídlišť na území Prahy 10 (např. Malešice, Vršovice – Eden), které na rozdíl od řady jiných pražských sídlištních lokalit disponují kvalitně založenou uliční sítí a představují tak potenciál pro úpravy veřejných prostranství s výrazným dopadem na zvýšení obytné kvality prostředí při vynaložení relativně malých investičních prostředků.

Funenpark, Amsterdam

PRINCIPY A STRATEGIE

Prostorová organizace území – Identita a správa

Území, která nemají jasně vymezená uliční prostranství, trpí sníženou čitelností prostředí nejen v podobě ztráty identity prostorů, jejich jasného a jednoduše pochopitelného významu, ale zároveň jsou touto horší čitelností prostorové organizace poznamenány také v rovině správy a rozvoje území. V místě, kde není jasné, zda je zelená plocha parkem, nebo prolukou, cesta ulicí, nebo předprostorem, je v dlouhodobém horizontu těžké rozhodovat například o veřejných investicích, soukromých záměrech, údržbě ploch nebo majetkové politice městské části.

—> Cílem politik rozvoje veřejných prostranství městské části by tedy mělo být postupné doplnění organizace území v místech s nejednoznačným vymezením uliční čáry a v územích regeneračních.

Diferenciace ploch a zapojení místních aktérů

Nedostatečná diferenciace ploch a chybějící valéry poloveřejných, polosoukromých a soukromých veřejných prostranství spojených se zástavbou nenabízí různorodé plochy pro větší škálu využití, jsou sice dostatečně rozlehlá a zelená pro procházku, ale už například neposkytují prostory pro hry, zahrádkaření nebo posezení s přáteli. Zároveň s sebou nesou zvýšené nároky na údržbu ze strany městské části, která může mít za následek jistou zanedbanost těchto míst, ale i nedostatek prostředků pro úpravu klíčových veřejných prostranství. Řešením by mohl být systematický přístup k částečnému nabídnutí ploch do osobního vlastnictví a částečné revitalizaci.

—> Místní obyvatelé a další aktéři v území by se neměli pouze zapojovat do plánování regenerace území, ale také do jeho správy. V místech, kde je to vhodné, v návaznosti na doplnění podkladu nutně prostorové organizace území (urbanistická studie) by jim mohly být například nabídnuty vhodné vnitroblokové plochy k odkoupení nebo dlouhodobému pronájmu. O místa kolem domů by se tak mohli starat obyvatelé, získali by tak větší vztah k místu, ale především prostory, které mohou skutečně smysluplně využívat.

Ecocity, Malmö

DÍLČÍ GENEREL JAKO NÁSTROJ KOORDINACE

Hledání odpovědi na fenomén nejednoznačně vymezených veřejných prostranství a diferenciací ploch náleží zejména nejnižší podrobnosti řešení území, tedy dílčím generelům. Tyto dokumenty by měly nejen určovat koncepci veřejných prostranství v daném území, hierarchizaci a typologii uličních prostranství, měly by zároveň vytvořit základní organizační rámec území, do kterého mohou následně vstupovat programy spolupráce městské části a obyvatel, soustředěné na řešení konkrétních vnitrobloků a jejich podrobnější diferenciaci ploch, co se týká míry soukromí, způsobu využití, vlastnictví a správy.

04+

MAPA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Mapa veřejných prostranství je jádrem celého generelu. Do mapy se propisují témata koncepce veřejných prostranství. Zobrazuje celkovou síť veřejných prostranství včetně jejich hierarchie a základního charakteru. Zároveň je hlavním výkresem vymezení veřejných prostranství ve stabilizovaném území včetně určení typu jejich hrany.

MAPA VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Mapa veřejných prostranství je hlavní grafickou složkou generelu. Textovou část, vysvětlující role a vazby jednotlivých nástrojů, představují následující kapitoly, [05—Vymezení] a [06—Typologie]. Specifikace konkrétních, v mapě označených veřejných prostranství obsahuje kapitola [07—Místa].

Měřítko mapy je 1 : 5000. Podrobnost vymezení veřejných prostranství má dva stupně:

- a)** Základní síť veřejných prostranství, tedy lokalizace hlavních uzlů a předpis důležitých spojení v celém území v návaznosti na okolní části města v podrobnosti odpovídající měřítku čtvrti (rámcově 1 : 10 000).
- b)** Vymezení uličních prostranství a bloků, s určením charakteru jejich hrany a případné sekundární prostupnosti a veřejných prostranství v rámci bloků ve stabilizovaném území v podrobnosti měřítka lokality (1 : 5000).

36

37

04.1 — MÍRA STABILITY VYMEZENÍ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Veřejná prostranství jsou v generelu definována s různou mírou podrobnosti. V některých místech jsou detailně vymezena včetně charakteru hran a typologického zařazení, v jiných místech takové zafixování ale není v současném stavu možné ani účelné, generel tak nepokrývá celé území ve stejné podrobnosti.

Již v analytické fázi bylo území Prahy 10 rozděleno podle stability vymezení uličních prostranství, jako podklad pro určení, s jakou mírou podrobnosti má v jakém místě návrh koncepce pracovat. Koncepce veřejných prostranství Prahy 10 ale nesleduje pouze „stabilizované“ části území, ale ve svých systémových složkách, především v těch vycházejících z témat koncepce, pracuje s celým územím, včetně transformačních ploch a okolních městských částí, jako se sítí a zaznamenává tak i pomocí méně zavazujících nástrojů požadavky na veřejná prostranství a nutné vazby pro fungování celého systému.

Veřejná prostranství mimo stabilizovaná území

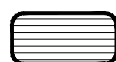
Generel používá volnější nástroje prostorového určení důležitých veřejných prostranství a vazeb i mimo plochy stabilizovaného území. **Lokalizuje zde čtvrt'ová, lokální i místní centra odpovídajícího charakteru**, která sice nemají přesné vymezení (jsou určena pouze přibližně svým těžištěm), ale jsou důležitými uzly sítě. Je zde tedy popsán charakter místa, ke kterému by měly směřovat podrobnější plány nebo zásahy v tomto území. Zároveň jsou mimo stabilizované území **vedena důležitá spojení**, nezbytná pro fungování celé sítě. Tato spojení mají často velký význam z pohledu systému zelené propustnosti. Tato spojení jsou prostorově určena buď formou **trasování** (přibližného určení cesty osou), nebo **předpisem** (nutnost spojení bez přesného vedení) v místě, kde by i trasování mohlo být nevhodným říši striktním určením prvku pro budoucí rozvoj území. Více o pojmech lokalizace, trasování a předpisu viz „Způsoby prostorového určení“ v kapitole [05.2—Prostupné bloky a veřejná prostranství v rámci bloku].

Plochy s prioritou zpracování dílčího generelu

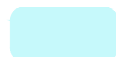
Generel městské části vyžaduje pro své efektivní fungování postupně doplňování i v místech, kde doposud není veřejné prostranství jednoznačně vymezeno. Mapa ukazuje plochy, kde by měl být dokument postupně doplňován dílčími generely, které koncepčním způsobem a v potřebné podrobnosti toto vymezení doplní. Plochy nejsou vymezovány v územích s dostačující stabilitou struktury, nebo naopak v územích, kde dílčí generel specializovaný pouze na veřejná prostranství není dostatečným nástrojem koordinace rozvoje území.

hranice MČ Praha 10

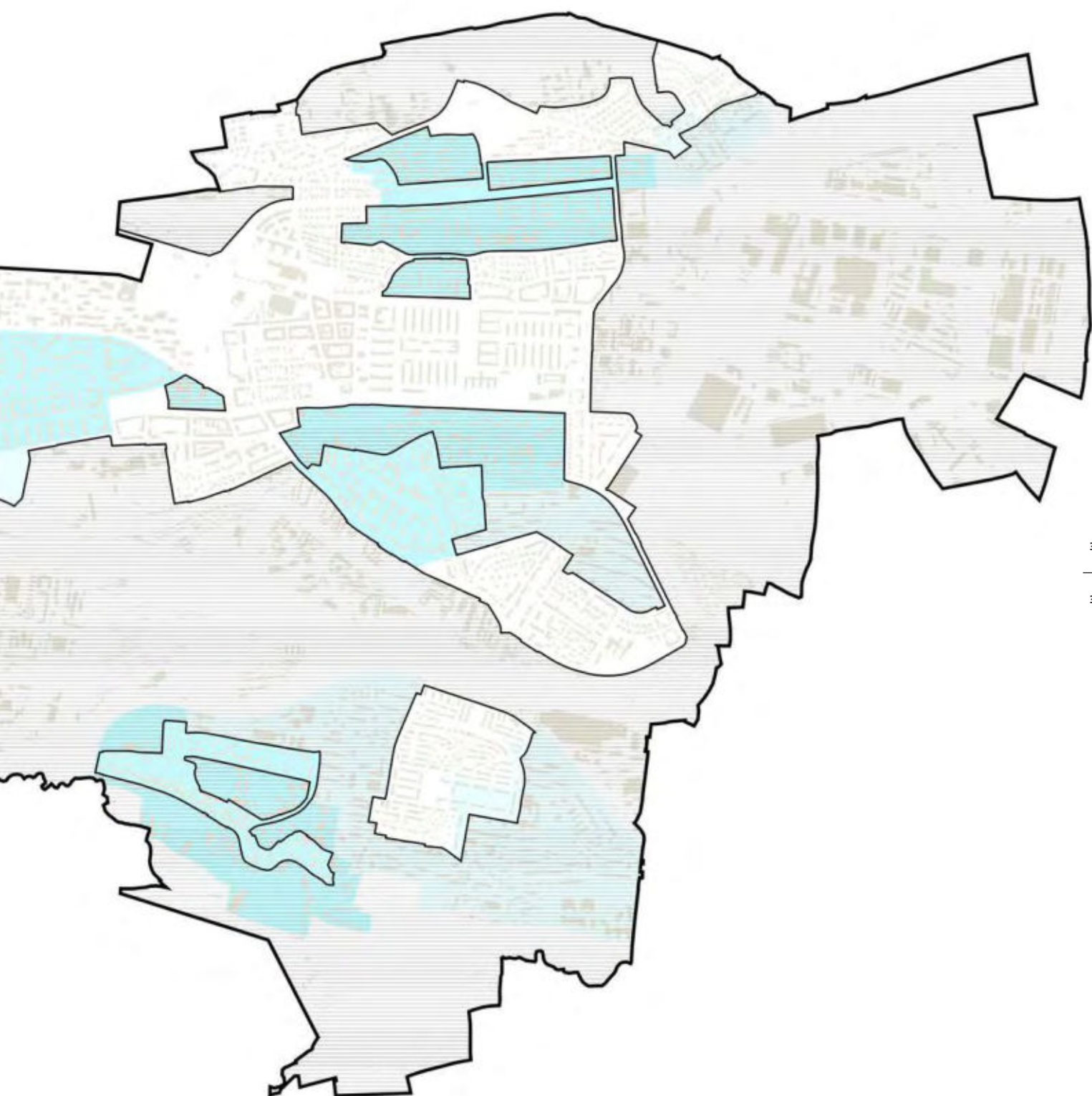
nestabilizované území
(území s nejednoznačným vymezením veřejných prostranství,
území regenerační, území specifická)

plochy s prioritou zpracování dílčího generelu
(dle stavu 09/2016)

plochy pro zpracování dílčího generelu s nutností koordinace
s celkovou urbanistickou koncepcí (dle stavu 09/2016)

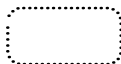
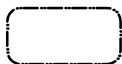
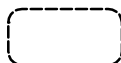
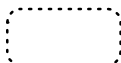
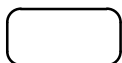
38

39

04.2 — LEGENDA

STABILIZOVANÉ ÚZEMÍ

Vymezení uličních prostranství

[05.1—Bloky a uliční prostranství] [05.3—Hrany]

uliční čára bez specifikace typu hrany

uliční čára se specifikací typu hrany:
pevná hrana / uzavíratelná hrana / plot

uliční čára se specifikací typu hrany:
živý nebo nízký plot / symbolické vymezení

Typy veřejných prostranství

[06—Typologie]

veřejné prostranství celoměstského významu
kamenné / smíšené / zelené

veřejné prostranství čtvrtového významu
kamenné / zelené

veřejné prostranství lokálního významu
kamenné / smíšené

veřejné prostranství místního významu
smíšené / zelené

v případě překryvu nebo ulic může být značeno pouze šrafou
v odpovídající barvě

Veřejná prostranství v rámci bloku

[05.2—Prostupné bloky a veřejná prostranství v bloku]

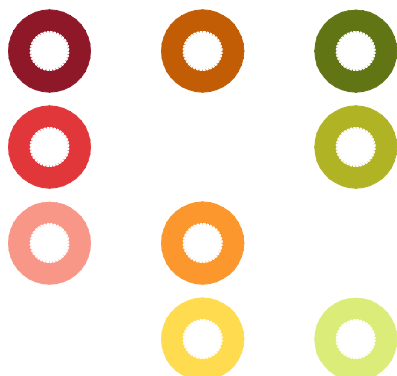
veřejné prostranství v bloku – vymezené (předprostor /prostup)
+ možnost využití barvy převažujícího charakteru

veřejné prostranství v bloku – lokalizované
smíšené / zelené

prostup blokem – předepsaný / trasovaný
kamenný / smíšený / zelený

NESTABILIZOVANÉ ÚZEMÍ A NÁVAZNOSTI MIMO ŘEŠENÉ ÚZEMÍ

Veřejná prostranství – Lokalizace

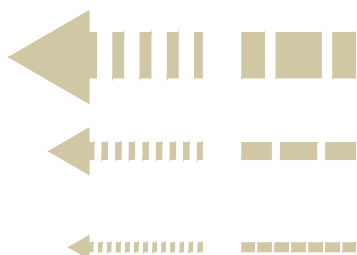
veřejné prostranství celoměstského významu
kamenné / smíšené / zelené

veřejné prostranství čtvrtového významu
kamenné / zelené

veřejné prostranství lokálního významu
kamenné / smíšené

veřejné prostranství místního významu
smíšené / zelené

Cesty a spojení – Předpis a trasování

klíčová celoměstská nebo čtvrtová spojení: předpis / trasování
+ možnost využití barvy převažujícího charakteru

čtvrtová a lokální spojení: předpis / trasování
+ možnost využití barvy převažujícího charakteru

lokální a místní spojení: předpis / trasování
+ možnost využití barvy převažujícího charakteru

40

41

DALŠÍ PLOCHY

hranice MČ Praha 10 / nestabilizované území

vodní plochy / přírodní plochy / hřbitovy

zástavba

ZNAČKY

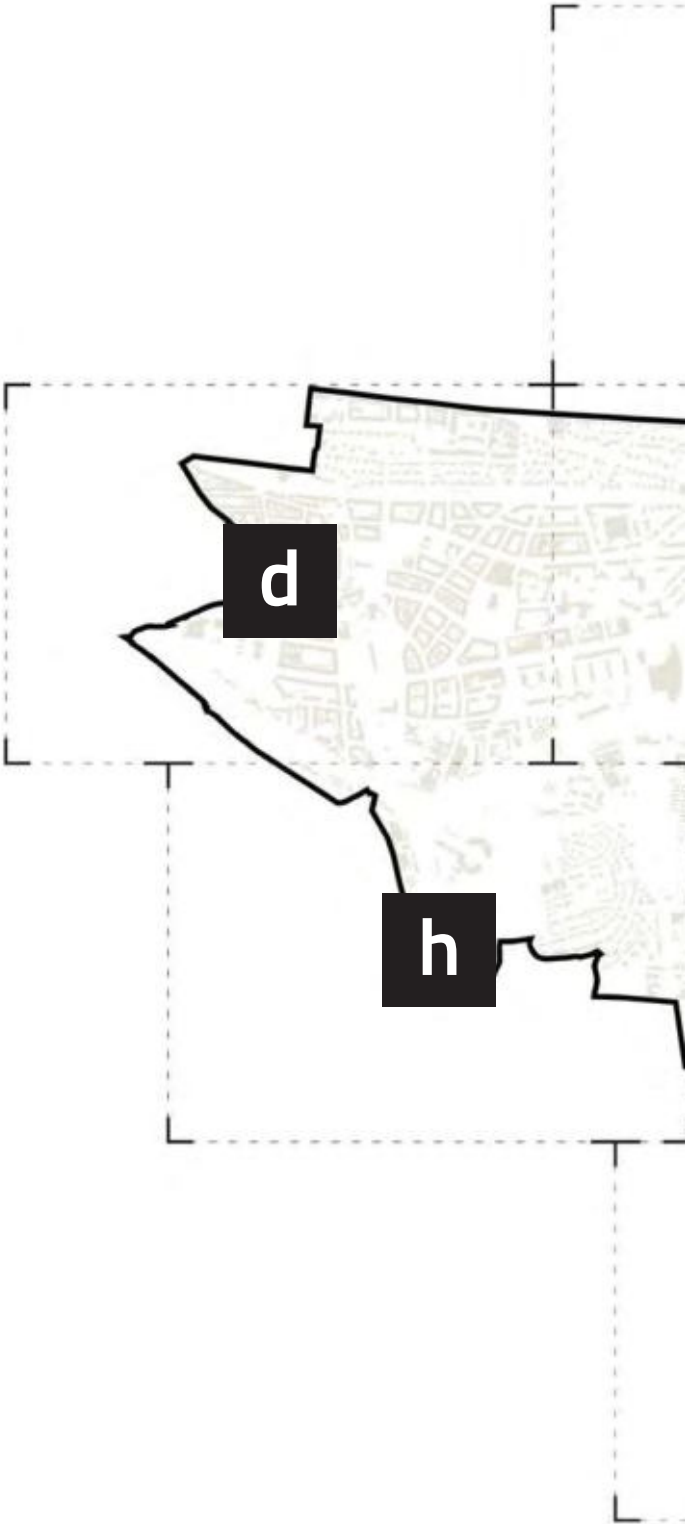

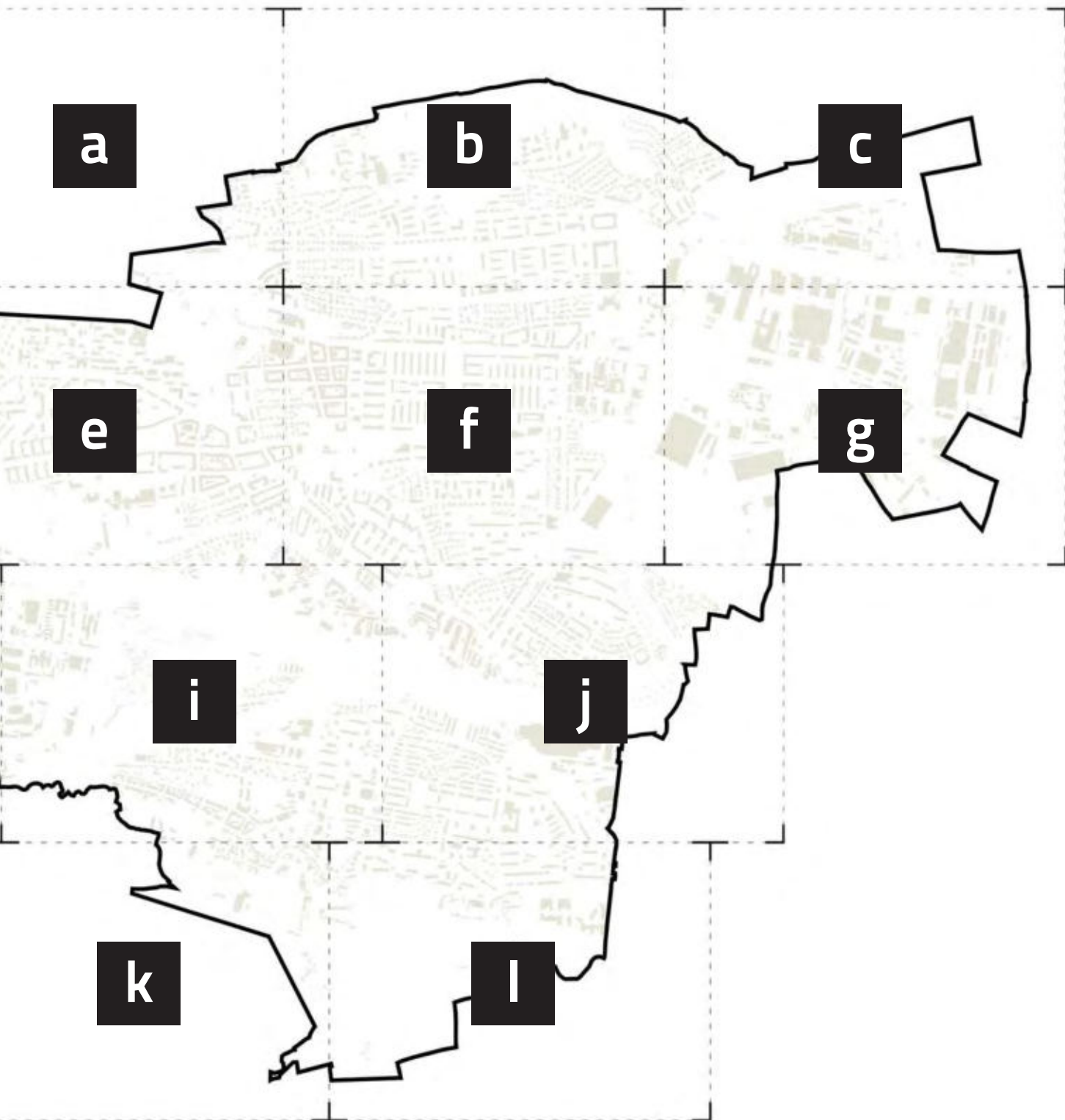
[07—Místa]

vymezení specifického místa / označení specifického místa

označení míst:
náměstí nebo park / ulice / prostup

04.3 — MAPOVÉ LISTY

a

e

b

e

b

a

a_01

f

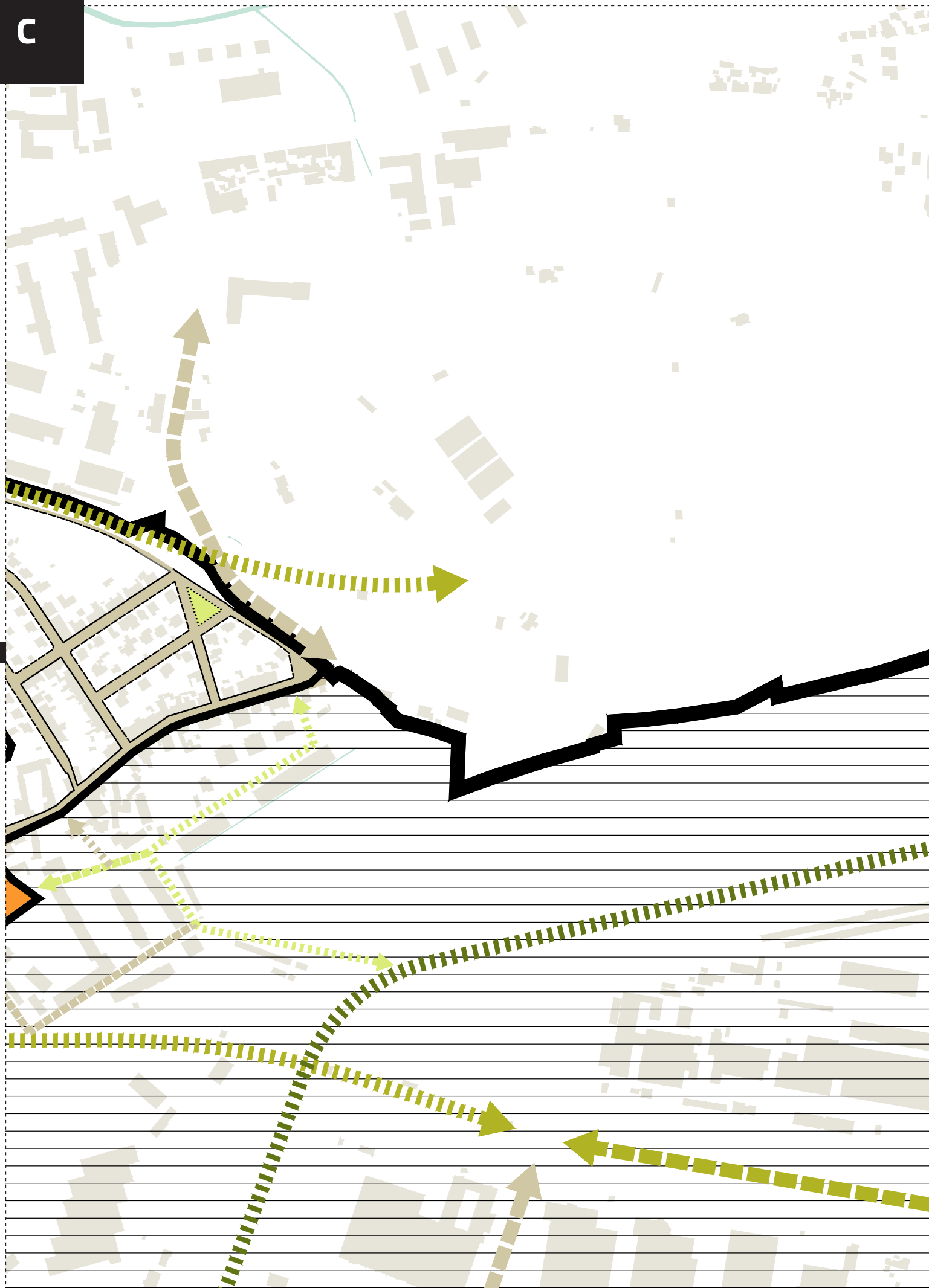
c

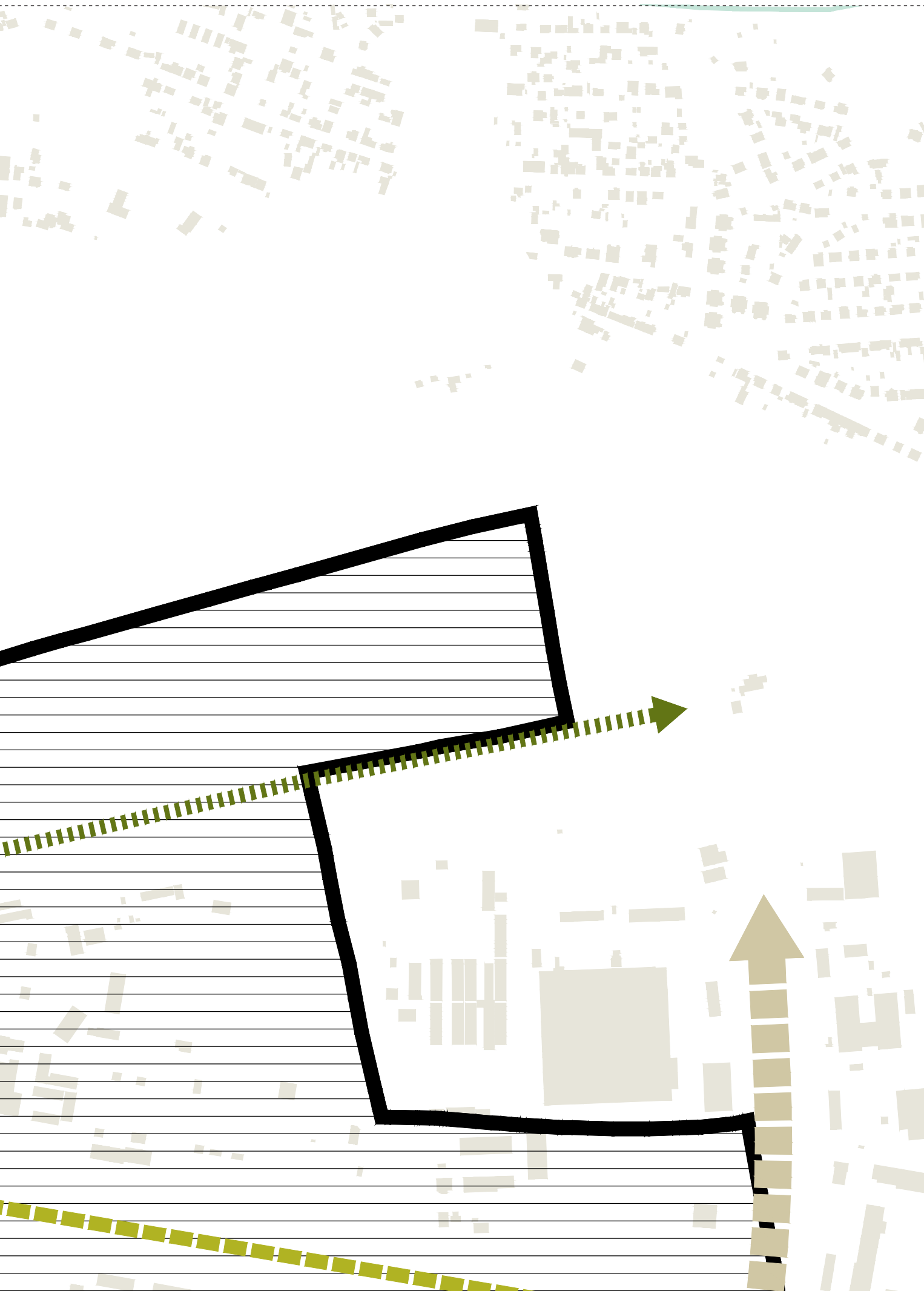
f

c

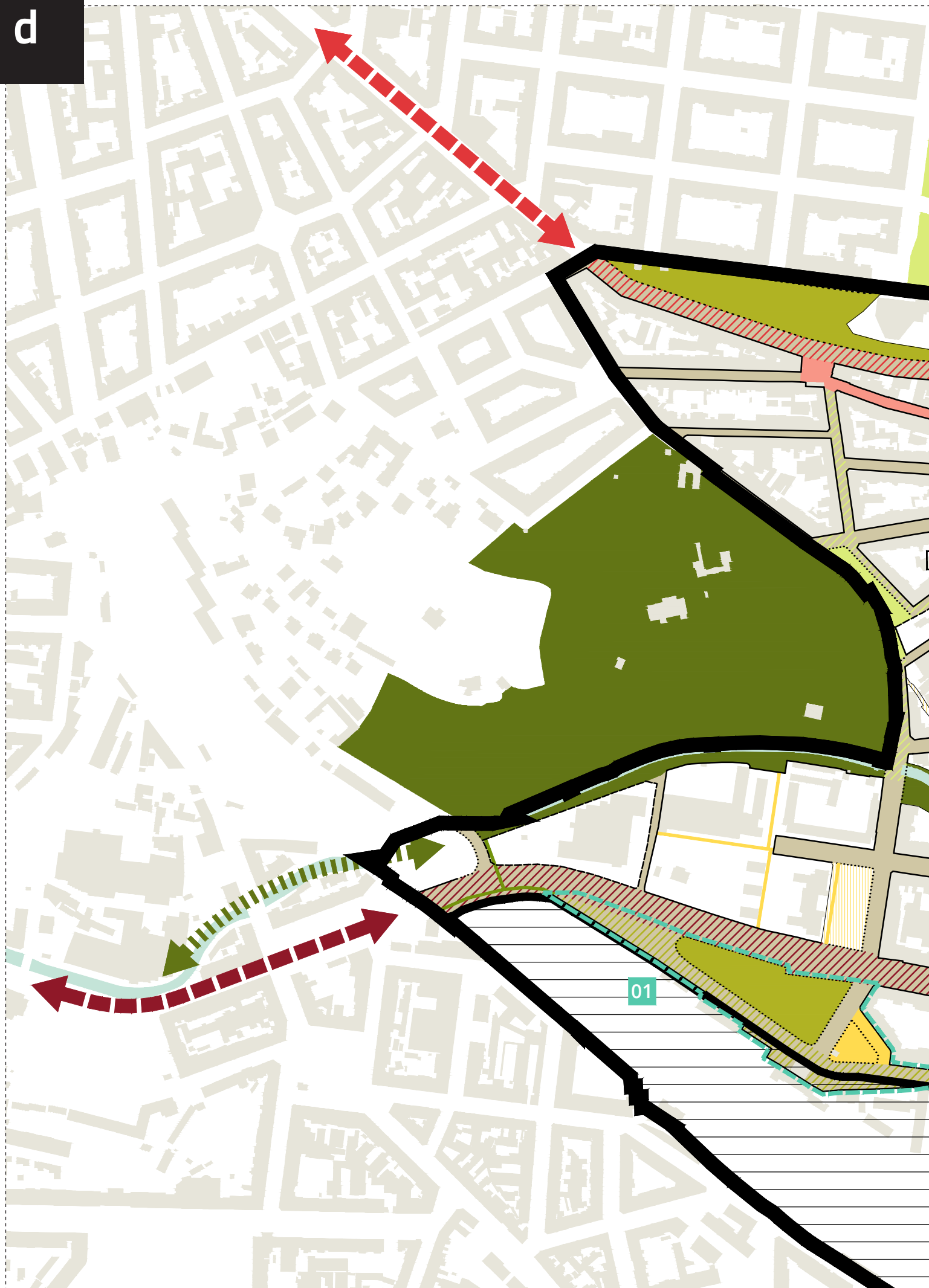
b

g

d

h

a

i

a

f

e_06

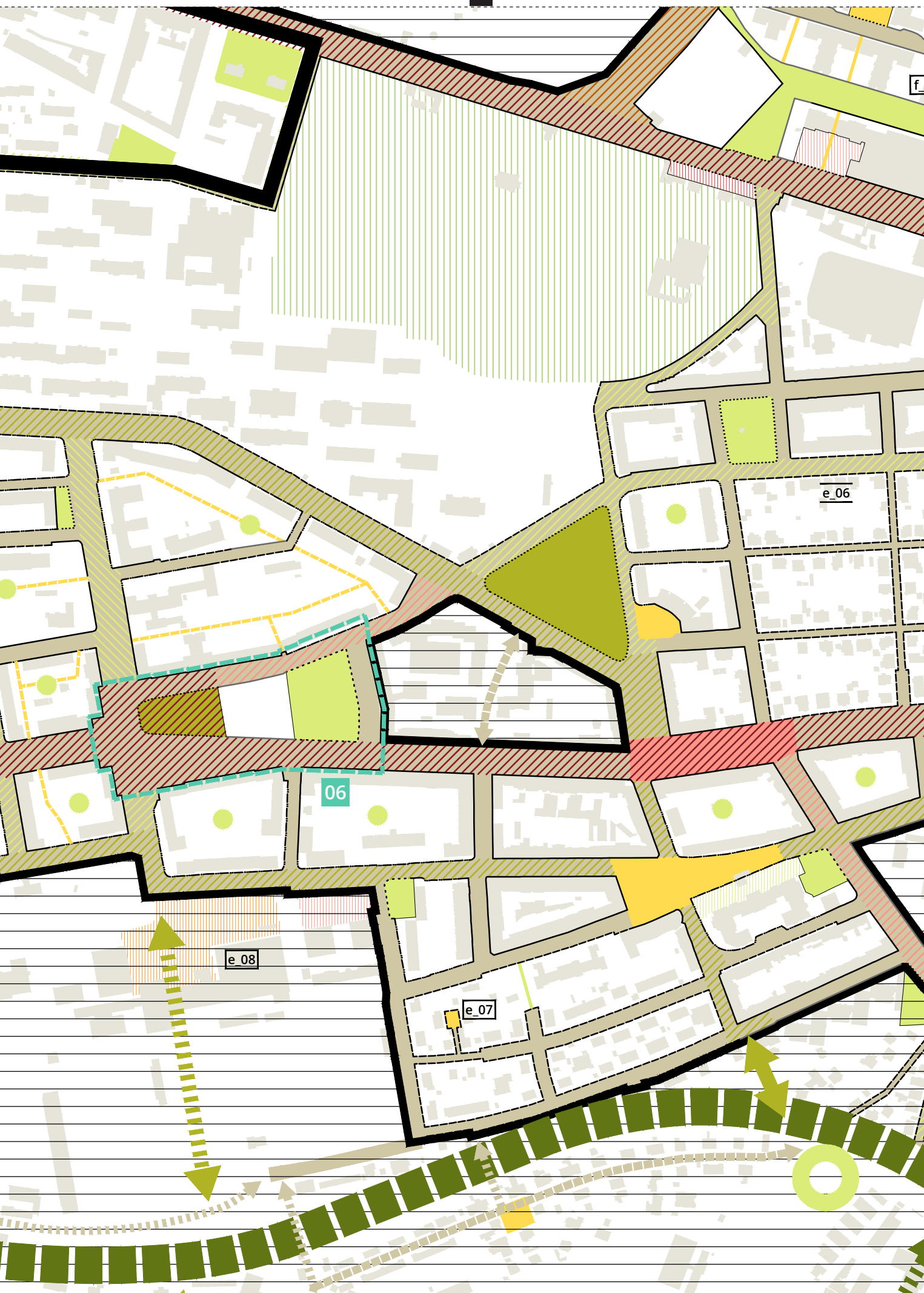
f

06

e_08

e_07

i

This is a detailed urban planning map of a city block, likely in Berlin, showing building footprints, streets, and various colored overlays. The map is framed by a grid with letters 'f' and 'b' at the top, 'e' on the left, and 'i' and 'j' at the bottom. Key features include a red diagonal line, a green dashed line, and several circular markers. Labels like 'f.01', 'f.02', 'f.03', 'f.04', 'f.05', 'f.06', 'e.06', and '07' are scattered throughout. A large red circle is visible in the upper right quadrant.

[illegible]

This is a detailed urban planning map of a city block, likely in Berlin, showing building footprints, streets, and various colored overlays. The map is framed by a grid with letters 'f' and 'b' at the top, 'e' on the left, and 'i' and 'j' at the bottom. Key features include a red diagonal line, a green dashed line, and several circular and rectangular markers. Labels like 'f.01', 'f.02', 'f.03', 'f.04', 'f.05', 'f.06', 'e.06', and '07' are scattered throughout. A large red circle is visible in the upper right, and a green circle is in the lower left.

This is a detailed urban planning map of a city block, likely in Berlin, showing building footprints, streets, and various colored overlays. The map is framed by a grid with letters 'f' and 'b' at the top, 'e' on the left, and 'i' and 'j' at the bottom. Key features include a red diagonal line, a green dashed line, and several circular and rectangular markers. Labels like 'f.01', 'f.02', 'f.03', 'f.04', 'f.05', 'f.06', 'e.06', and '07' are scattered throughout. A large red circle is visible in the upper right, and a green circle is in the lower left.

[illegible][illegible]

This is a detailed urban planning map of a city block, likely in Berlin, showing building footprints, streets, and various colored overlays. The map is framed by a grid with letters 'f' and 'b' at the top, 'e' on the left, and 'i' and 'j' at the bottom. Key features include a red diagonal line, a green dashed line, and several circular and rectangular highlights. Labels like 'f.01', 'f.02', 'f.03', 'f.04', 'f.05', 'f.06', 'e.06', and '07' are scattered throughout. A large red circle is visible in the upper right, and a green circle is in the lower left.

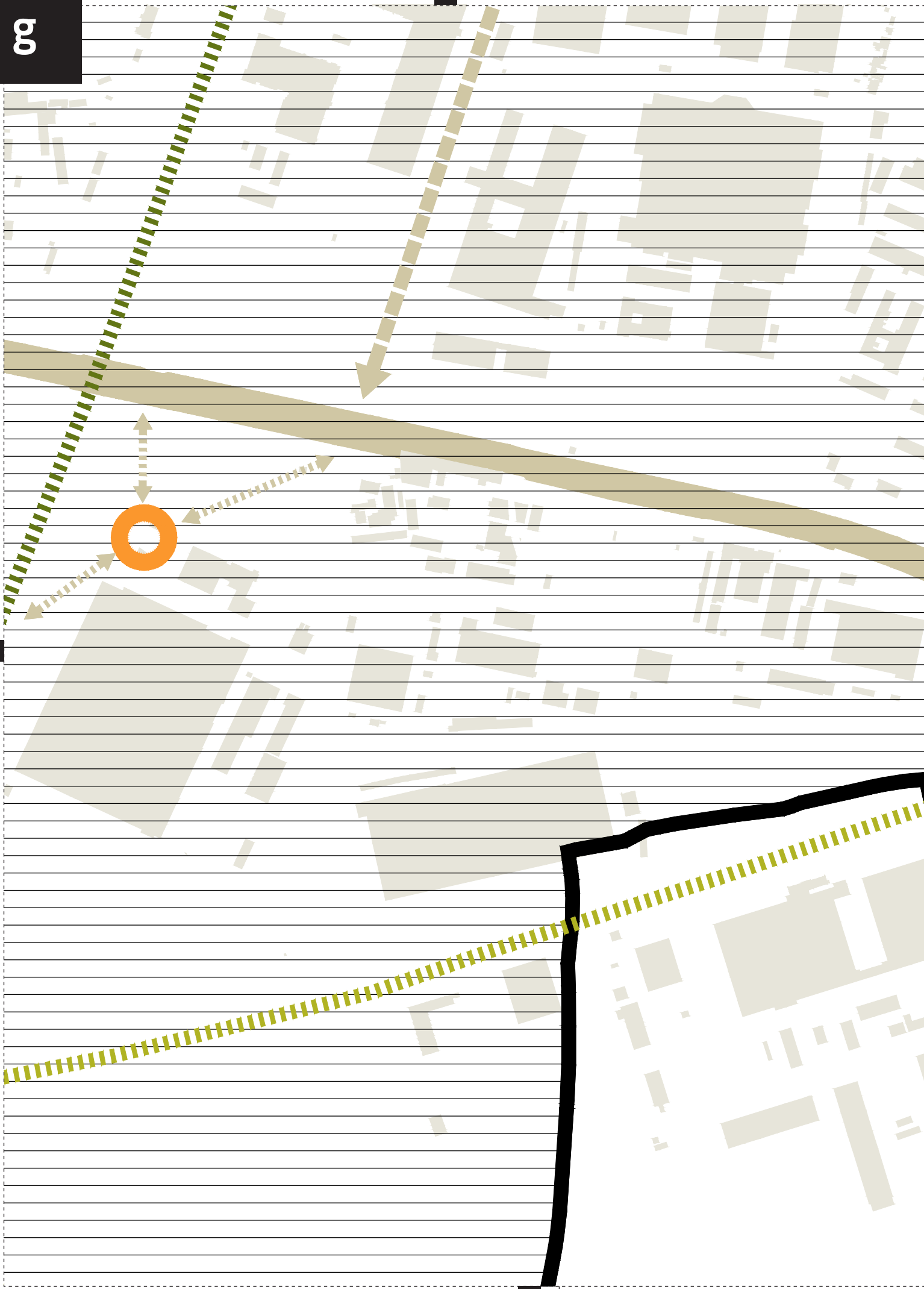
This is a detailed urban planning map of a city block, likely in Berlin, showing building footprints, streets, and various colored overlays. The map includes labels 'f' (top left), 'e' (middle left), 'b' (top center), 'i' (bottom center), and 'j' (bottom right). Specific areas are labeled f.01, f.02, f.03, f.04, f.05, f.06, and 07. A red line runs vertically through the center, and a green line runs horizontally across the middle. A large green circle is in the upper right, and a large orange circle is in the lower left. A dashed line with arrows indicates a path through the block.

c

gg

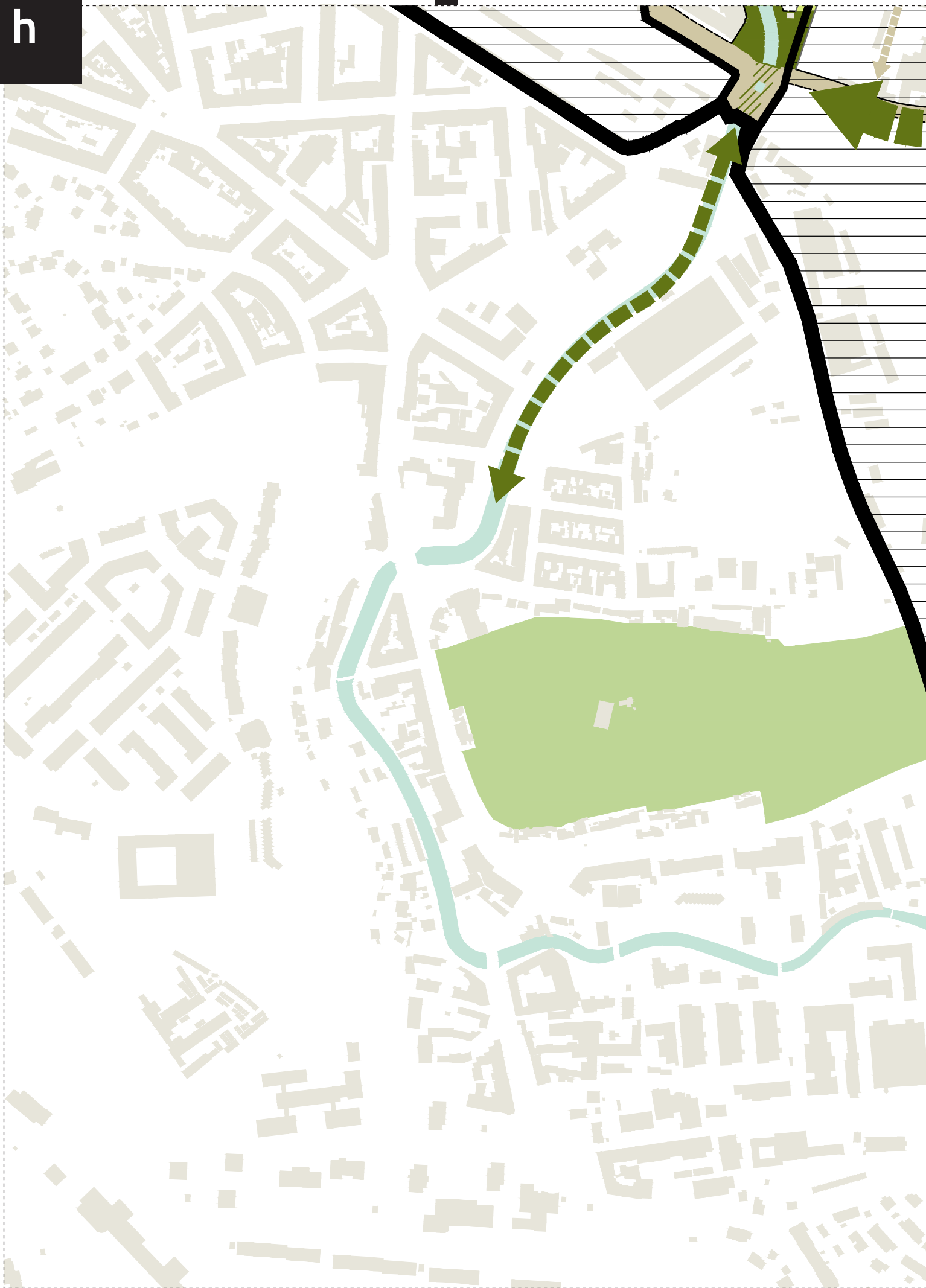
f

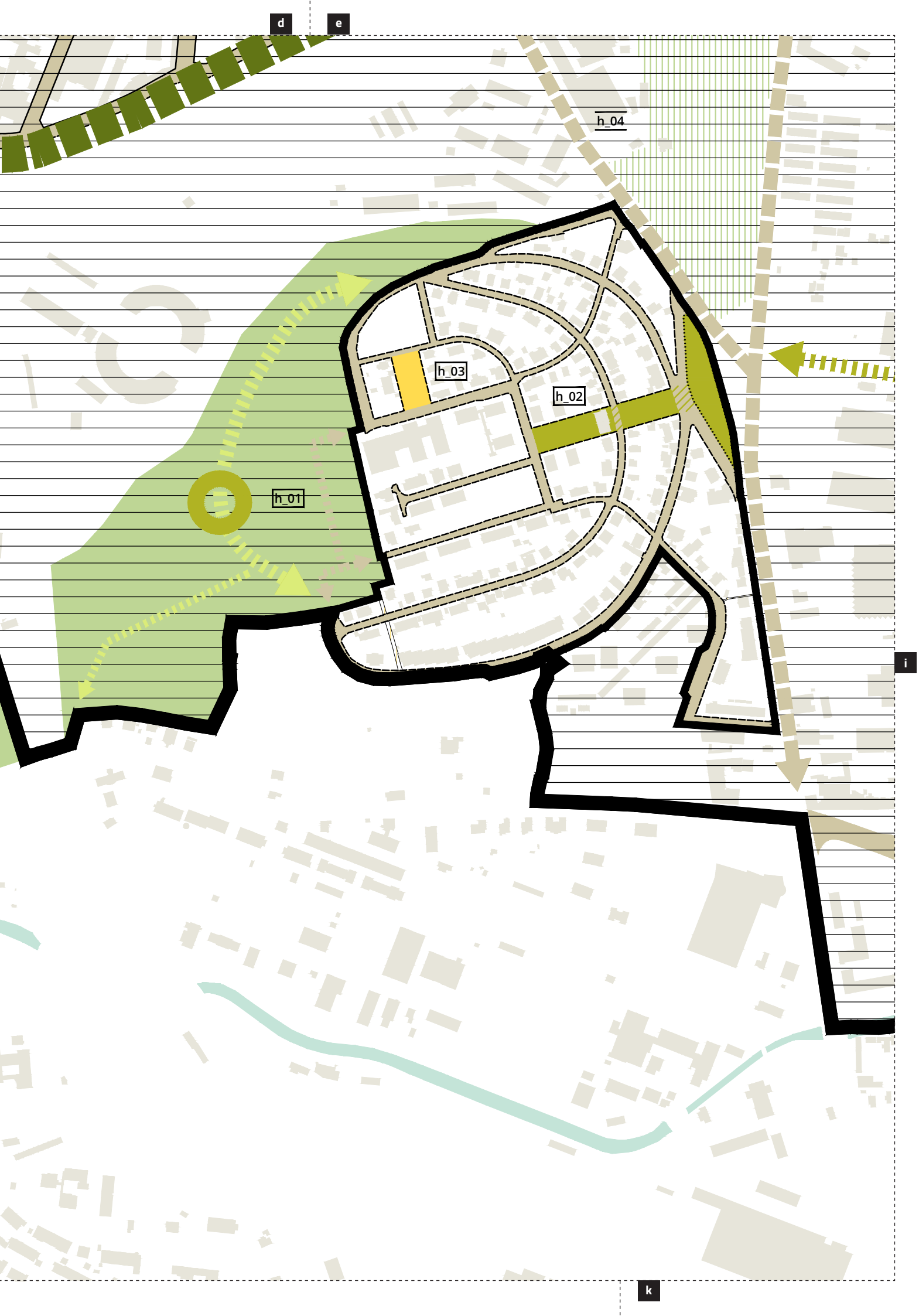
j

d

h

i

e

k

k

j

f

i

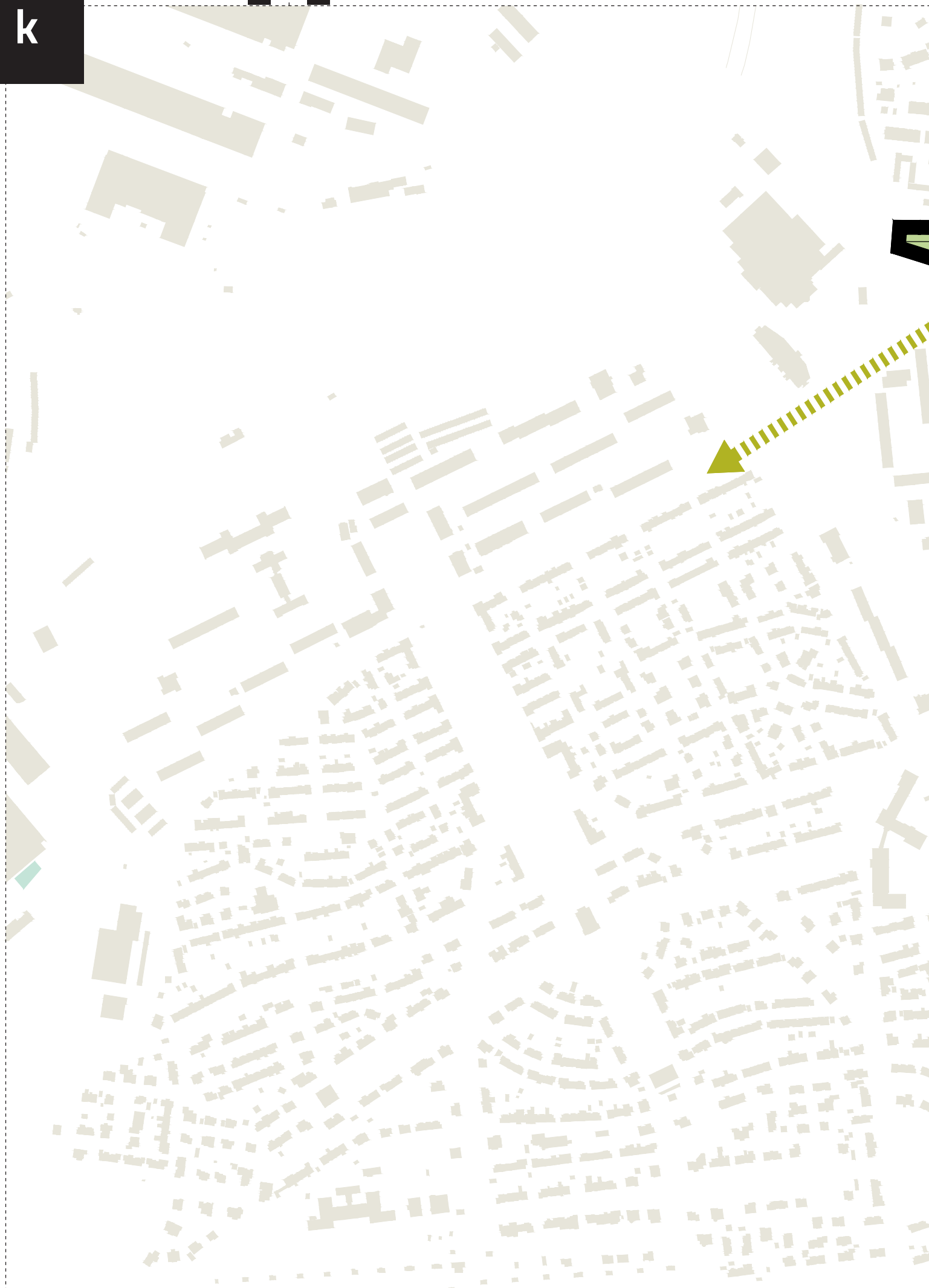
l

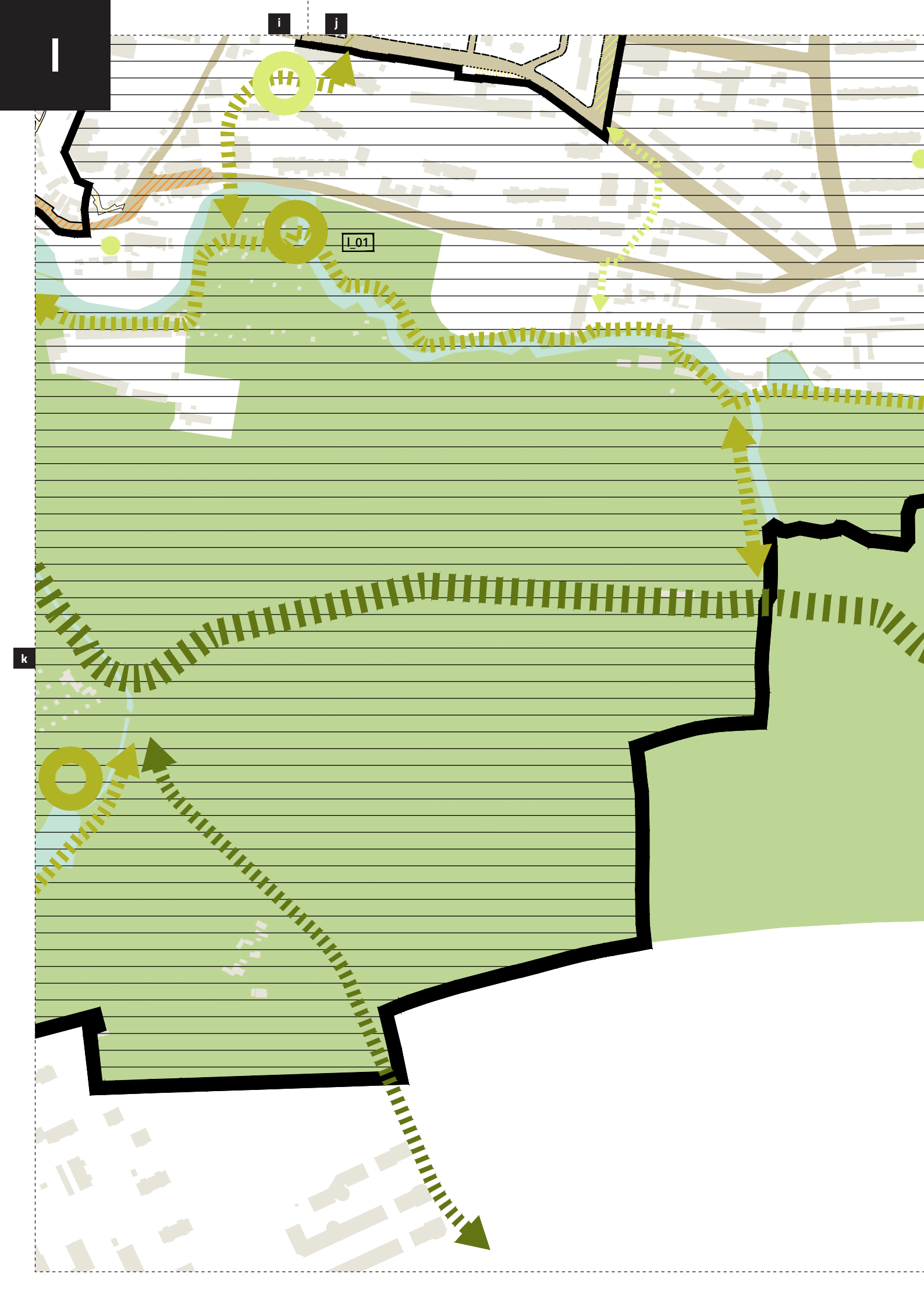
k

h

i

i

j

L_01

k

05

VYMEZENÍ

*Tato kapitola se zabývá vymezením
uličních prostranství a bloků.
Zároveň popisuje typy charakteru hran
uličních prostranství a specifika
veřejných prostranství v rámci bloků.*

05.1 — BLOKY A ULIČNÍ PROSTRANSTVÍ

Prvním krokem generelu v podrobnější práci s charakterem veřejných prostranství je jejich jasné plošné vymezení. Uliční čára definuje základní síť uličních prostranství, zároveň člení strukturu města na jednotlivé urbanistické bloky.

Uliční prostranství ≠ Veřejné prostranství

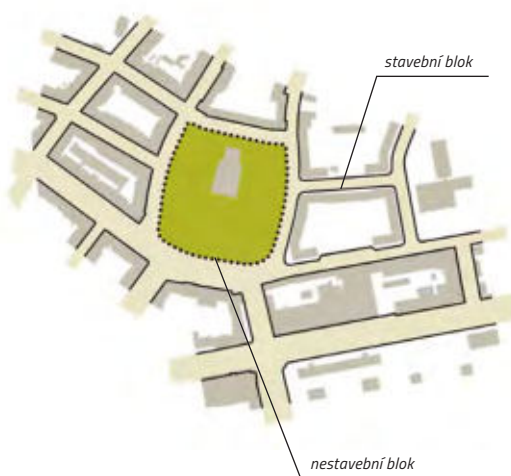
Generel zde pracuje se dvěma pojmy: uliční a veřejná prostranství. Tyto pojmy bývají často mylně zaměňované, pro práci s generelem je třeba je jasné vymezit. Pojem **veřejných prostranství** přejímá definici ze zákona o hl. m. Praze:

§ 14b Zákona 131/2000 Sb. o hlavním městě Praze:
„Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.“

Je tedy primárně vymezováno skrze prostupnost a přístupnost území. Oproti tomu **uliční prostranství** je chápáno jako organizační kostra města vymezovaná uliční čarou. Zjednodušeně by se dalo říci, že uliční čára člení území na uliční prostranství a bloky. Veřejné prostranství může tedy oproti uličnímu prostranství být například přístupným vnitroblokem nebo předprostorem stavby.

Stavební blok × Nestavební blok

Jak již bylo zmíněno, uliční čarou jsou vymezovány **urbanistické bloky**. Tímto pojmem jsou označovány základní skladebné jednotky sídla, nejedná se tedy pouze o bloky definované hmotou zástavby, které známe z kompaktního města. Zároveň je důležité předeslat, že ne všechny urbanistické bloky jsou automaticky zastavitelné. Mimo uliční prostranství existují i tzv. nestavební bloky. Jedná se především o veřejná prostranství, která jsou jednoznačně prostorově vymezená, případně mají stanovený režim (zpravidla parky). Jejich vymezení se tak stává součástí záznamu základní struktury města.

METODIKA VYMEZENÍ VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ

Město ve své složitosti obsahuje množství míst, která vytváří nepravidelnosti, které se těžko popisují v rámci jednoduchého regulativního popisu veřejného prostranství. Na tyto nepravidelnosti musel generel reagovat především při vymezování veřejných prostranství ve stabilizovaném území. Pro objasnění metody tvorby výkresu tohoto generelu i jako metodiku zajišťující konzistentní doplňování generelu v budoucnu zde uvádíme několik příkladů a jejich standardní řešení:

— Nepravidelnost hrany

Odstupy od převažující linie držené okolními domy v rozsahu do 0,5 m jsou ve výkresu většinou zanedbány. Uvažuje se při tom o standardu regulativu výstavby s možností překročení nebo ustoupení svými částmi nebo prvky. Čára ale vzhledem k urbanistické důležitosti sleduje zkosení a jiné úpravy nároží.

— Meziprostory

Odstupy od převažující linie držené okolními domy v rozsahu od 0,5 m do cca 3 m jsou řešeny individuálně:

- 1| Hrana veřejného prostranství respektuje reálnou hranu ustupující zástavby v místech, kde takto vzniklá plocha a) tvoří viditelně integrální součást veřejného prostranství (tedy je důležitá nejen z pohledu stavby, ale především veřejného prostranství – jeho celistvosti nebo například dostatečné šířky chodníku), nebo b) je součástí vstupu do významné veřejné instituce, jejíž předprostor je kontinuálním pokračováním veřejného prostranství, nebo c) je urbanisticky komponovanou nepravidelností (například prostřídání předzahrádek sekvencí obchodů).
- 2| Naopak neohraničené prostory, které jsou přístupné, aby mohly být považovány za veřejná prostranství, se nachází za hranou v případech, že se jedná o vstupy do budov bez veřejné funkce, vjezdy (např. prostor vytvořený ustoupením garáže umožňující vjezd), místa, která umožňují jejich ohrazení, aniž by byl narušen prostor sousedícího veřejného prostranství (drobné předzahrádky), nebo plochy před obchody a zahrádky restaurací, které střídají soukromé nebo sdílené předzahrádky okolních domů a jsou tak součástí ohraditelného rozhraní. Místa tvořící předprostor nebo přístup k technickému zařízení musí být v tomto směru řešena individuálně podle místního kontextu. V rozsahu meziprostoru nad 3 m se jedná o otázku předprostoru, veřejného prostranství ve vnitrobloku, tedy standardního řešení hrany.

— Solitery

V rámci některých nestavebních bloků i veřejných prostranství se objevují soliterní stavby. Tyto stavby nejsou samy o sobě ve výkresu generelu označeny hranou, protože z hlediska tvorby standardní hrany zástavby nehrají roli, mají jedinečnou pozici dominanty ve struktuře (např. kostel sv. Václava).

— Drobné technické stavby

Speciálním typem soliterů jsou drobné technické stavby, které také nemají význam z hlediska vymezení veřejných prostranství (často působí v místě rušivě), v měřítku výkresu generelu tedy také nejsou vymezovány.

Vymezení odpovídá měřítku 1 : 5 000. Od všech výše zmíněných metodických pokynů je možné se výjimečně odchýlit na základě atypického kontextu nebo specifického urbanistického záměru.

05.2 — PROSTUPNÉ BLOKY A VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ V RÁMCI BLOKU

*Členění území na uliční prostranství
a urbanistické bloky je doplněno
podrobnějším určením prostupnosti bloků
a vymezením veřejných prostranství v jejich
rámci. Systém veřejných prostranství je tak
bohatší o specifické typologie dvorů, piazzet,
zahrad a pasáží.*

Prostupy

Tyto propojky vedené napříč bloky tvoří systém sekundární prostupnosti území. Prostupy přinášejí do systému „prokrvení“ samotných bloků i navazující uliční sítě, některé urbanistické koncepce zakládají rozměrově rozsáhlejší bloky doplněné systémem prostupů, vytvářejí tak větší škálu charakterů prostředí. U prostupů je dobré mít na paměti proměnu denního a nočního režimu, kdy je v případě méně podstatných prostupů možné je z bezpečnostních důvodů na noc uzavírat.

Le Bois Habité, Euralille, Lille

Veřejná prostranství v bloku

Pro některé formy zástavby jsou typická vnitrobloková veřejná prostranství, v případě Prahy 10 se to týká především polootevřených bloků Nových Vršovic a okolí. Podobný charakter ale mohou mít i určité typy prostranství v modernistické sídlištní zástavbě. Označení těchto prostranství by mělo garantovat, že zůstanou dále součástí systému veřejných prostranství. Zařazení pod kategorii vnitrobloků umožňuje efektivněji pracovat s touto konkrétní typologií. Na budoucí podobě a úpravách těchto veřejných prostranství by se měli podílet obyvatelé daného bloku, případně lokality. Praha 10 tak může například zavést program podpory revitalizace vnitrobloků z iniciativy občanů.

Le Bois Habité, Euralille, Lille

Předprostory

Předprostory jsou reprezentativními poloveřejnými prostranstvími. Ve většině případů se jedná o veřejná prostranství v rámci bloku, součástí uličního prostranství jsou pouze pokud tomu odpovídá morfologie městské struktury (tzn. hrana bloku zde cíleně ustupuje), často v případě významné veřejné budovy (např. kostela, budovy soudu). Předprostory jsou prostranstvími na hranici veřejného a soukromého. O údržbu těchto prostranství by se měla starat především instituce, o jejíž předprostor se jedná. V mapě nejsou diferencovány na předprostory soukromých a veřejných staveb, protože to je informace s větší časovou proměnlivostí.

Canary Wharf, London

ZPŮSOBY PROSTOROVÉHO URČENÍ

Protože se jedná o podrobnost na spodní hranici rozlišovací schopnosti generelu městské části, nejsou vnitrobloková veřejná prostranství a prostupy všude plně vymezeny. Dokument tak umožňuje jejich postupné doplňování a zpřesňování v rámci podrobnějších plánů a projektů a fixuje tak jen nutné minimum. Jejich aktuální prostorové určení umožňuje jistou volnost, nutnou pro rozvoj území.

Způsoby popisu podle míry prostorové určitosti:

Vymezení

Plošné ohraničení se využívá především v případě předprostorů, u kterých je většinou jejich rozsah daný samotnou existující budovou. Výjimečně je využito plošné vymezení prostupů, a to v případech křehkých území drobných historických uliček, kde je tak v současnosti zachována specifická stopa definovaná srostlicemi domů a plotů, a v místě specifické koncepce úzkých uliček sídliště Solidarita.

Trasování

V případě prostupů je často využito možnosti jejich trasování, tedy vymezení vedení cesty její osou bez podrobnějšího ohraničování šířky prostoru.

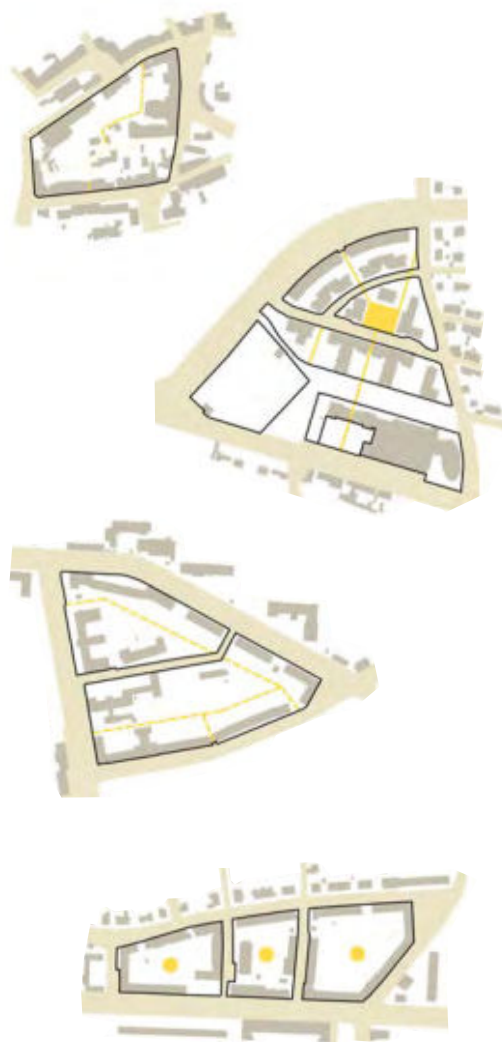
Předpis

V případě prostupů ukazuje pouze nutnost propojení v přibližném místě, jeho konkrétní trasování je flexibilní.

Lokalizace

V případě vnitroblokových parků a dvorů určuje pouze jejich existenci v daném bloku, jejich umístění a rozsah je na dalším projektu nebo podrobnějším plánu. Zároveň se v tomto případě automaticky počítá s nutností přístupu do tohoto vnitrobloku minimálně na jednom místě, lépe na dvou v opačných stranách bloku pro vytvoření prostupu.

05.3 — HRANY

K celkovému charakteru veřejných prostranství přispívá mimo jiné i forma jeho hrany. Způsob, jakým zástavba komunikuje s veřejným prostranstvím, podtrhuje jeho význam a organizace rozhraní se promítá do výsledného dojmu z místa.

Hlavní výkres obsahuje pět typů specifických hran rozdělených na základě parametrů prostupnosti, průhlednosti, charakteru, výšky, a režimu přístupnosti. Hrany v těchto místech by měly respektovat čarou zobrazený typ tak, aby vhodně dotvářely charakter ulic.

Označení ve výkresu naznačuje nejuzavřenější možnou formu hrany bloku, je možné dělat výjimky směrem k méně pevnému vymezení.

Výšky oplocení jsou stanoveny pro standardní situaci. V místech s výškovým rozdílem terénu mezi ulicí a blokem, v místech svažitých ulic nebo se specifickým umístěním stavby je třeba postupovat přiměřeně konkrétní situaci.

A | Pevná hrana

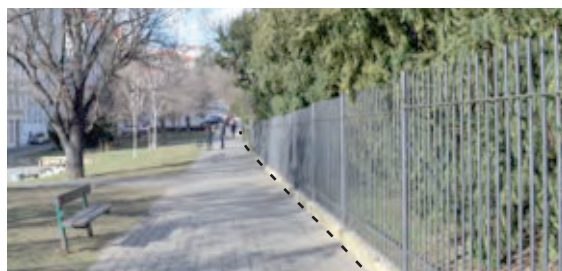
Hranu tvoří přímo hmota budovy nebo vysoká neprůhledná zeď / plot. Typická pro kompaktní blokovou zástavbu.

A/ Pevná hrana

B | Uzavíratelná hrana

Možné vymezení bloku plotem nebo zdí, je zde ale nutné zachování prostupnosti minimálně v denních hodinách, možnost oplocení nemusí být nutně využita. Typická pro velké parky a hřbitovy.

B/ Uzavíratelná hrana

C| Plot

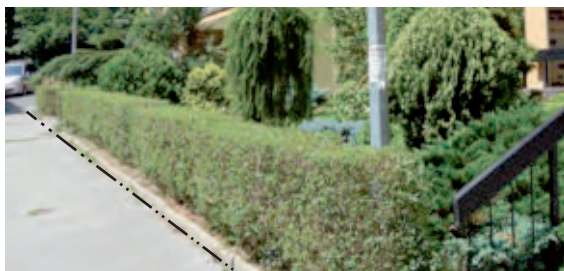
Standardní forma oplocení pevně vymezující veřejné prostranství, umožňující částečný vizuální kontakt, neuzavírá tak ulici do pevného koridoru. Typická pro lokality vilové zástavby a větší oplocené areály. Maximální výška plotu 2 m, s možností neprůhledné části max. do výšky 1,2 m. Celkovou výšku oplocení lze přiměřeně zvýšit, je-li vyšší oplocení v místě obvyklé.

C/ Plot

D| Živý nebo nízký plot

„Měkká hrana“ vymezující blok se zachováním určité kontinuity prostoru a podporující zelený charakter ulice. V modernistické zástavbě je tato forma umožněna, ale není nutné ji využít – blok může být vymezen pouze symbolicky. V místech, kde je v současnosti živý plot, by tento plot neměl být nahrazován nízkou zídou. Maximální výška nízké zídky nebo plotu je 1,2 m. Živý plot může mít přiměřeně podle konkrétní situace maximální výšku 1,2–1,65 m.

D/ Živý nebo nízký plot

E/ Symbolické vymezení

Vymezení bloku např. změnou povrchu, umožňující prostupnost tohoto bloku. Typická pro nestavební bloky nebo například předprostory významných staveb. Je možné i vymezení hmotou do výšky 0,6 m (např. vytvářející „sedací hranu“).

E/ Symbolické vymezení

F/ Obecná hrana

Ostatní hrany, kde není v současné době jasný budoucí charakter a organizace zástavby, a v plochách, kde je nutná jejich významnější transformace, nebo v plochách, kde charakter hrany nehraje tak důležitou roli.

06

TYPOLOGIE

Tato kapitola obsahuje základní systém popisu náplně a charakteru veřejných prostranství. Je založena na parametrech hierarchie a charakteru, které dohromady utváří sadu typů veřejných prostranství pro jejich efektivní identifikaci, správu a rozvoj a definují jejich společné vlastnosti a nároky.

06.1 — HIERARCHIE

Hierarchie je dána významem veřejného prostranství a je jedním z důležitých parametrů formujících jeho celkový charakter. Historický vývoj, poloha v rámci uliční sítě a dostupnost, a tudíž koncentrace lidí a dějů, předurčují pozici veřejných prostranství v hierarchii a dávají vzniknout centrům a osám v bohaté škále významů.

Hierarchizovaný systém organizuje síť veřejných prostranství od několika celoměstsky významných náměstí a ulic po množství lokálních náměstíček a vnitroblokových parků. Veřejná prostranství jsou tak v dokumentu rozčleněna do čtyř úrovní hierarchie, odpovídajících rozsahu území a okruhu obyvatel, pro které hrají důležitou roli. Jedná se o veřejná prostranství celoměstského, čtvrtového, lokálního a místního významu.

Veřejná prostranství celoměstského významu

Veřejná prostranství, jejichž význam přesahuje hranici čtvrti. Jedná se o kostru uliční sítě v měřítku celého města, rozsáhlé parky a osy. Často jsou vázané na dopravní význam a tím pádem i méně pobytový charakter. Na území Prahy 10 se jedná především o hlavní ulice a bulváry. (Např.: Vršovická ulice).

Veřejná prostranství čtvrtového významu

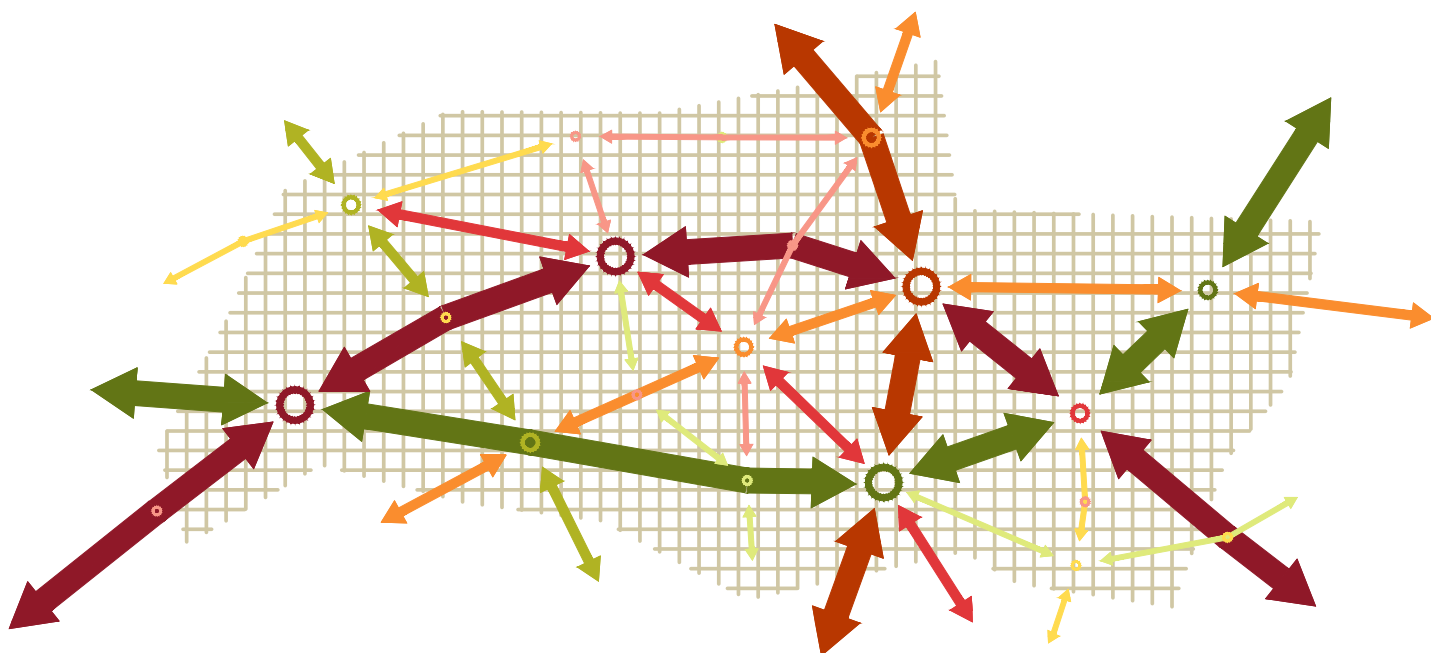
Důležitá veřejná prostranství čtvrti, obvykle vysoce pobytová a intenzivně využívaná. Často se jedná o důležité uzly městské hromadné dopravy, prostranství s bohatou navazující vybaveností. (Např.: Moskevská ulice a náměstí Svatopluka Čecha)

Veřejná prostranství lokálního významu

Veřejná prostranství tvořící klíčové body jednotlivých lokalit, zpravidla menšího rozměru a s pobytovým charakterem. Jsou určující pro způsob, jakým se obyvatelé identifikují s lokalitou, ve které bydlí. (Např.: Záběhlická ulice)

Veřejná prostranství místního významu

Společné prostory sousedství v rozsahu maximálně několika bloků. Často neformální pobytová místa, místa setkání. (Např.: náměstí Mezi Zahrádkami)

VÝZNAM A PROCES

Hierarchické zařazení navíc ukazuje, jaký standard by měl mít proces zásadních úprav těchto prostranství a jak široký okruh občanů by na něm měl participovat.

- Pro veřejná prostranství **celoměstského** významu to znamená především koordinaci zásahů v rámci širšího měřítka, než je městská část, tedy na úrovni města Prahy. Z velké části se jedná o lineární prostranství (ulice, „zelené“ osy), kde je klíčové koordinovat návaznosti a propojení.
- **Čtvrt'ová** veřejná prostranství obvykle reprezentují klíčový prvek identity městské části a měla by jim být věnována zvýšená pozornost z hlediska standardu řešení a jejich úpravy, měly by být v tomto ohledu komunikovány. Vzhledem k tomu, že se obvykle jedná o urbanisticky exponovaná nebo komplikovaná místa, je vhodné uvažovat o hledání řešení formou architektonické soutěže.
- U **lokalitních a místních** veřejných prostranství nabývá na významu spolupráce s obyvateli dané lokality, neboť uživateli těchto prostranství jsou zpravidla lidé z bezprostředního sousedství. Zejména u místních prostranství je klíčový důraz na každodenní potřeby v daném místě a získání podnětů pro případné úpravy od okolních rezidentů.
- Specifickou kategorií představují **vnitrobloková** veřejná prostranství, která by měla být řešena aktivním zapojením obyvatel a vlastníků (nebo na základě jejich iniciativy) na vytvoření konsensu nad budoucí podobou bloku s možnými úpravami majetkoprávních vztahů.

Popsaná hierarchizace přirozeně neplatí absolutně a je spíše návodná – jednotlivé prvky se do velké míry prolínají. Je třeba mít zároveň na paměti, že prvky hierarchicky vyšší v řadě případů zároveň přebírají funkci prvků nižších (např. celoměstský park může do určité míry hrát roli lokálního zeleného prostranství pro své bezprostřední okolí).

06.2 — CHARAKTER

K přesnějšímu popisu potřebné typologické škály veřejných prostranství slouží v kombinaci s hierarchií tři základní typy, které popisují soubor vlastností definujících vnímaný charakter prostoru.

Podle charakteru dělí generel veřejná prostranství na „kamená“, „zelená“ a „smíšená“. K jejich pojmenování jsou využita slova popisující v jiných situacích pouze povrch, v případě generelu veřejných prostranství je však nutné mít na paměti, že se jedná pouze o zjednodušené názvy shrnující pod sebe množství vlastností, od pobytových vlastností přes míru formálního řešení prvků po způsob kontaktu s okolní zástavbou. Jsou vytvořeny tak, aby mohl být každému místu přiřazen charakter nezávisle na jeho prostorové formě (ulice / náměstí...). Smíšená veřejná prostranství v tomto systému nepředstavují místa s nejasným oddělením prvků obou krajních typů, ale samostatnou kategorii se specifickým charakterem. Typologie zakládá systematiku, které je v zájmu zefektivnění údržby a regenerace veřejných prostranství možné přiřazovat vhodné procesy, materiálová řešení a prvky.

A | KAMENNÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Rue de la République, Lyon

Charakter

Kamenná veřejná prostranství jsou reprezentativní městské prostory, oživené pohybem mnoha lidí. Tato veřejná prostranství jsou často lemována domy se službami v parteru a mají spíše formální, upravený vzhled. Jedná se obvykle o převážně zpevněné plochy, ve většině případů ale doplněné stromy a dalšími „zelenými“ prvky.

Formy

— ULICE

Nejtypičtější forma kamenného veřejného prostranství je nákupní ulice s pěší zónou nebo širokými chodníky v intenzivnějších částech města.

— NÁMĚSTÍ

Často tvoří centrální čtvrtková veřejná prostranství a centrální prostranství lokalit kompaktního města.

— PŘEDPROSTORY

Jedná se o předprostory významných veřejných institucí, **piazety** obchodních domů a nákupních center a o formalizované reprezentativní piazety sídel firem a hotelů.

— PROSTUPY

Prostupy jsou typicky **obchodní pasáže**.

Nároky

Protože se jedná o **formální** prostranství:

—> Vyžadují kultivované prostorové a materiálové řešení odpovídající formálnímu charakteru.

Často jsou **reprezentativní**:

—> Nutná vysoká kvalita projektového řešení a prvků, materiálů a provedení detailů.

I do „kamenných“ prostranství patří **zeleň**:

—> Vizuálně atraktivní řešení zahradnických úprav, často **formální kompozice**.

Způsobem využití jsou především **aktivní**:

—> Nutné uzpůsobení většímu pohybu lidí, v některých případech **priorita pěšího pohybu**, pěší zóny.

—> **Pobyt** – navázaný především na komerční aktivity, jedná se spíše o rušná prostranství, přesto by měla na vhodných místech nabízet **místa pro zastavení, setkání, čekání**.

—> Vhodné je zavedení podpory **aktivního parteru** a aktivního rozhraní zástavby a veřejného prostoru podporou služeb a společenského využití (mimo funkčního určení v plánu, např. výhodnější podmínky pro zábery zahrádkami kaváren a restaurací).

B | ZELENÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Westersingel, Rotterdam

Charakter

Zelená veřejná prostranství jsou plochy, u kterých hraje při utváření charakteru základní roli vegetace. Představují spíše méně formální, rekreační prostory. Obvykle se jedná o převážně nezpevněné parkové plochy, v případě ulic pak o prostory s výrazným zastoupením zeleně. Jsou důležitým zdrojem kontaktu s přírodním prostředím anebo oživující výjimkou v kamenném městě.

Formy

— PARKY

Nejtypičtější reprezentant zelených veřejných prostranství – vyskytuje se v různých měřítkách od téměř krajinných ploch až po lokální parčíky. Ve většině případů se jedná o jasně vymezené plochy ve formě nestavebních bloků.

— PARKOVÁ NÁMĚSTÍ

Náměstí zpravidla větších rozměrů v kompaktní zástavbě, která zároveň s volným prostranstvím přináší do struktury města plochy formalizované zeleně. V některých případech mohou být využívána jako parky, přesto mají jako celek větší kontakt se zástavbou a uliční sítí.

— ULICE

Zelené ulice s travnatým pásem a stromořadím, součástí systému zelené propustnosti. Ulice s rekreačními prvky nebo převahou zeleně.

— PŘEDPROSTORY

Předprostory s převažujícími prvky zeleně umožňující pobyt (předprostory s velkým podílem zeleně, nicméně spíše vizuálním a reprezentativním charakterem patří do kategorie kamenných veřejných prostranství).

— PROSTUPY

Prostupy jsou typicky pěšiny, chodníky mezi zelenými ploty zahrad a neformální prostupy vegetací.

— VNITROBLOKOVÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Nejtypičtější forma vnitroblokových prostranství – malé parčíky.

Nároky

Zelená prostranství jsou **formální i neformální** – v této otázce sledují především hierarchii. Pohybují se v široké škále od formálních zahrad přes charakterem méně formální, nicméně řešením vysoce kultivované rekreační parky po téměř plně přírodní plochy.

—> Řešení je nutné přizpůsobit charakteru vyplývajícimu z pozice v hierarchii.

Charakter je utvářen prvky **vegetace** – charakter **ulic** by měl být výrazněji zelený.

—> Měly by obsahovat **pás zeleně** a kde je to technicky možné, i **stromořadí**, povrch tramvajového tělesa by měl být zpravidla zatravněn.

Jsou **klidová i aktivní** – jsou soustředěna na pobyt a **rekreaci**, v aktivní formě sportu a her i ve formě odpočinku.

—> Organizace a forma těchto prostranství musí vždy reflektovat zamýšlené formy pobytu a jejich vztah.

—> Aktivita v zelených **ulicích** je nesena jejich možným **sportovním využitím** (trasy pro cyklisty, bruslaře, běžce), měly by ale umožňovat i dlouhodobější pobyt – **místa k sezení, parkování kol** apod.

Tato prostranství tvoří určitou výjimku v uliční síti, často se jedná o nestavební bloky [viz kapitola **05.2—**

Bloky a uliční prostranství].

—> Zelená veřejná prostranství mohou být v zájmu **klidného pobytového prostředí** více než ostatní typy **oddělena od dopravy** (např. vyšším zeleným plotem), toto oddělení by mělo existovat ale pouze v místech, kde je doprava skutečně rušivá, v ostatních místech by prostranství měla být více vizuálně otevřená v zájmu sociální kontroly prostoru, a tedy bezpečnosti.

—> **Parky a rekreační plochy velkého rozsahu** mohou být **oploceny** a přístupné pouze v určitém časovém režimu, v denních hodinách by ale neměly tvořit bariéru v území a měly by být **propustné v logických místech v návaznosti na okolní uliční síť**.

C | SMÍŠENÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Jardin d'Erevan, Lyon

Charakter

Smíšená veřejná prostranství jsou neformálními centry, místy setkání. Tato prostranství tvoří skupinu relativně různorodých charakterů dle významové hierarchie: od lokálních intimnějších prostranství až po předprostory celoměstsky významných staveb velkého měřítka. Spojuje je charakter často kombinující zpevněné a nezpevněné plochy nebo využívající povrchy na pomezí těchto typů (mlat apod.). Obvykle s výraznějším zastoupením zeleně, spíše neformálního charakteru a se silnou identitou. Často na sebe vážou parter a vybavenost související s volným časem a oddechem (kavárny, hospody).

Formy

— NÁMĚSTÍ

Centrální místní nebo lokální veřejná prostranství s významem pro místní obyvatele, **náměstíčka, návsi**.

— ULICE

Významné ulice v mapě města, které mají méně formální charakter, ale např. s důležitým komunikačním nebo kompozičním významem. Mohou mít potenciál pro rozvoj aktivit v parteru.

— PŘEDPROSTORY

Předprostory jsou typicky méně formální, přesto významné předprostory škol a sportovních zařízení – měly by být uzpůsobeny jak reprezentaci, tak shromažďování většího množství lidí a pobytu v místě.

— PROSTUPY

Nejtypičtější forma prostupu blokem – vnitroblokové uličky s viditelně intimnějším charakterem oproti okolním ulicím.

— DROBNÉ PLÁCKY

Multifunkční plochy na křižení ulic, lokální rozšíření.

— VNITROBLOKOVÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ

Pobytové plochy vnitrobloků s podobným charakterem jako místní náměstí – otevřené neformální **dvory** umožňující flexibilní využití.

Nároky

Jsou spíše **neformálními** živými prostranstvími.

- > Umožňují netradiční řešení kombinující různé prvky.
- > V případě malých místních náměstí by se mělo jednat o **celistvé multifunkční plochy** s potlačením individuální automobilové dopravy.

Více než jiné typy jsou nositeli **identity** lokality a místa.

- > Měly by být jednoduché, přesto jedinečné.

Jsou spíše **aktivní** – aktivity v parteru a na rozhraní jsou výhodou oživující místo, ale ne podmínkou.

- > Místa pro setkávání a trávení volného času zde nemusí být navázána na komerční parter, měla by být **volně přístupná**.

Jsou především **pobytové** – plochy **společenské**, určené k setkávání a trávení volného času.

- > Měla by obsahovat **možnosti posezení a dalších aktivit** (např.: dětské hřiště, barbecue místo apod.).

Hierarchie i charakter jsou důležité samy o sobě ve svých systémových rovinách pro porozumění vztahům mezi veřejnými prostranstvími a jejich rolí v území. Generel ale využívá spojení obou parametrů jako základ pro typologické kategorie veřejných prostranství.

HIERARCHIE A CHARAKTER

Vzhledem k odlišnosti jednotlivých charakterů dochází v jejich rozložení v rámci hierarchie k posunům. Neformální lokální pláčky mají vazbu k několika blokům, kdežto nejnižší úroveň kamenných prostranství má význam pro celou lokalitu. Posun v legendě výkresu ukazuje následující tabulka:

CHARAKTER VEŘEJNÉHO PROSTRANSTVÍ				
	<i>kamenné</i>	<i>smíšené</i>	<i>zelené</i>	
HIERARCHICKÁ ÚROVEŇ	<i>celoměstská</i>			
	<i>čtvrťová</i>			
	<i>lokalitní</i>			
	<i>místní</i>			

Celoměstská
kamenná
veřejná
prostranství

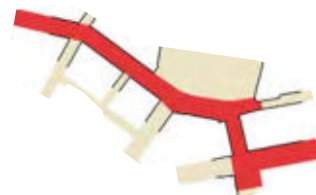
Vršovická

Hlavní náměstí, místa s důležitou identitou i aktivní náplní. V rámci Prahy 10 se jedná především o základní kostru uliční sítě – hlavní ulice a bulváry. Mají větší, velkorysejší měřítko a často jsou vázané na dopravní význam. Pobytový charakter je zvýrazněn spíše v některých místech nebo úsecích než v celé délce. Obvykle na sebe vážou významné komerční a společenské provozy.

Boulevard Saint Michel, Paris

Čtvrťová
kamenná
veřejná
prostranství

Moskevská

Hlavní náměstí a ulice – živé, intenzivně využívané, s aktivním parterem. Tvoří klíčové body identity městských čtvrtí. Často jsou navázána na významné přestupní uzly městské hromadné dopravy. Mívají velkorysé plochy pro pěší pohyb, často se jedná o pěší zóny. Obvykle mívají menší měřítko (u ulic užší profil), umožňující aktivní vztah protějškových hran zástavby. Jejich charakter a využívání významně dotváří okolní zástavba.

Riverside, London

Lokalitní
kamenná
veřejná
prostranství

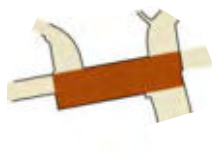
Krymská

Menší ulice a prostranství s aktivním parterem budov, tvořící obvykle centra jednotlivých lokalit. Zpravidla se nachází v místech důležitých křížení a ve vazbě na hromadnou dopravu. Mívají relativně intenzivní charakter s důrazem na pěší plochy, často se jedná o místa lokálních trhů.

Finsbury Avenue Square, London

Celoměstská
smíšená
veřejná
prostranství

Eden

Místa důležitá pro orientaci v měřítku celého města, často se jedná o plochy vázané na specifické typy staveb (stadiony apod.), tedy s významně proměnlivou intenzitou využití. Mívají velkorysé měřítko a obvykle kombinují zpevněné a nezpevněné plochy

Queen Elizabeth Olympic Park, London

Lokální
smíšená
veřejná
prostranství

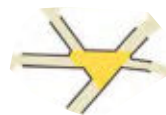
Ke Strašnické

Klidnější a méně formální prostranství, zároveň ale důležité uzly lokalit zpravidla na významných křižnicích. Obvykle kombinují různé charakter a různá využití, zpevněné a nezpevněné plochy, nezřídka „měkkí“ formy zpevněných ploch. Nositeli aktivity nemusí být parter budov, ale samotné prostranství a jeho náplň, bývají doplněny prvky aktivního trávení volného času (dětská a seniorská hřiště, sportovní prvky, plochy pro společenské aktivity). Často se jedná o centrální prostranství lokalit s nižší hustotou zástavby nebo jádra tradičních vesnic (návsí).

Hirschgarten, Erfurt

Místní
smíšená
veřejná
prostranství

Bulharská, Žitomířská, Mexická

Místní náměstíčka a plácky. Bývají neformální, se silnou lokální identitou, často vázané na místní komunitu. Obvykle se jedná o prostory malého měřítka s „měkkými“ formami zpevněných ploch. Často s aktivním využitím, v řadě případů doplněná dětskými hřišti. Pokud na ně navazuje aktivní parter, jedná se obvykle o kavárny nebo hospody, případně společenské a komunitní aktivity.

Square Edouard Dumuin, Amiens

Celoměstská
zelená
veřejná
prostranství

park Botič

Hlavní městské parky, prostranství sledující významné krajinné a vodní prvky, páteřní prvky systému zelené propustnosti. Jedná se obvykle o významná lineární spojení nebo o rozsáhlé parkové plochy, vytvářející do velké míry „vlastní svět“, nezděná přecházející až do krajinného charakteru. Často místa s potenciálem delšího pobytu, víkendové cíle; významný potenciál pro sportovně-rekreační využití (kolo, brusle atd.). Jejich součástí bývají i budovy přinášející do místa další program (zahradní restaurace, kulturní stavby apod.).

Queen Elizabeth Olympic Park, London

Čtvrťová
zelená
veřejná
prostranství

park Malinová-Chrpková

Typicky se jedná o městské parky velikosti bloku až několika bloků, často v podobě nestavebních bloků s jasným ohraničením. Běžná jsou též parková náměstí, tedy náměstí s výrazným podílem nepevných ploch a vzrostlé zeleně. Většinou se jedná o intenzivně využívané plochy, často s každodenním využitím. Bývají rámovány okolní zástavbou, která spoluvytváří jejich charakter. Součástí této kategorie jsou i důležité ulice tvořící aktivní součást systému zelené propustnosti.

Jubilee Gardens, London

Místní
zelená
veřejná
prostranství

park Františka Suchého

Lokální zelené pláčky a vnitrobloková veřejná prostranství. Jedná se obvykle o menší, komornější prostranství s převahou nepevných ploch, v řadě případů doplněná dětskými hřišti. Bývají neformální, často provázaná s okolní zástavbou a nezděná vázaná na aktivní místní komunitu. Součástí této kategorie jsou i „zelené“ ulice – spojky systému zelené propustnosti.

Residence Natura Parc, Lille

07

MÍSTA

Jakým způsobem zasahovat do konkrétních veřejných prostranství? Tato kapitola shrnuje nároky na vybraná místa, vyplývající jak z obecného typologického zařazení, tak z jejich konkrétního umístění. Specifická místa jsou vymezena na základě komplikované situace vyžadující komplexní řešení, ostatní místa jsou zvolena podle jejich role v celkové koncepci, tedy v síti veřejných prostranství i v samotné lokalitě.

07.1 — SPECIFICKÁ MÍSTA

*Generel není jediným dokumentem
konceptně vstupujícím do území,
a proto musí ve strategických nebo
křehkých místech řešení samostatných
veřejných prostranství ustoupit komplexní
urbanistické koncepci zahrnující další
vrstvy a vstupy do území.*

Modře orámované plochy ve výkresu představují území, kde úspěšné řešení veřejných prostranství vyžaduje zároveň práci s navazující zástavbou v urbanistickém měřítku. Jedná se tedy o místa, jejichž návrh přesahuje možnosti generelu veřejných prostranství. Samotná veřejná prostranství v těchto místech obvykle nejsou jednoznačně vymezena, zároveň se ale jedná pouze o lokální body uprostřed jinak stabilizovaného území. Není proto účelné je vyčleňovat mimo řešené území v dané podrobnosti.

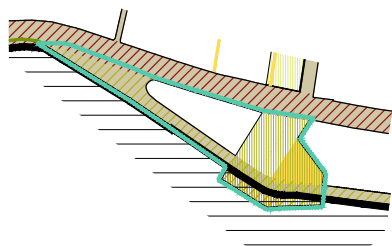
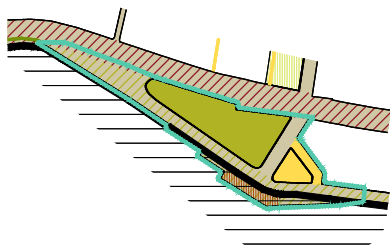
Ve výkrese je naznačeno jedno z možných řešení, které lze ale považovat spíše za inspirativní a před konkrétním projektem veřejného prostranství by toto místo mělo být komplexněji vyřešeno v širších souvislostech formou urbanistické studie a v koordinaci s případnou zástavbou. Jednotlivá místa jsou podrobněji textově popsána.

PŘEDPROSTOR VRŠOVICKÉHO NÁDRAŽÍ

50.0654839N — 14.4481128E
Vršovice

Park Jiřiny Haukové a Jindřicha Chalupického před nádražím Vršovice je spíše reprezentativním prostorem. Díky svému umístění u velké lineární bariéry železnice na okraji čtvrti je tento park poměrně málo využíván, k tomu navíc přispívá velká konkurence blízké Gröbovky a poměrně rušná ulice v celé délce parku. V této situaci se nabízí otázka, zdali nesoustředit energii na tvorbu a údržbu veřejného prostranství spíše do jeho východní poloviny mezi nádražím a zastávkou MHD a nedotvořit v západní části strukturu města novou zástavbou, která by místu přinesla také novou intenzitu a nabídla by v blízkosti parku další funkce v parteru.

Protože se jedná o citlivou otázku a je možné najít i jiná řešení, ve výkresu je zakreslen stávající stav. Přesto by bylo vhodné toto území, které je zároveň jednou ze vstupních bran Prahy 10, řešit jako celek formou **urbanistické studie**.

varianta předprostor

PROLUKA, TRŽÍČEK

50.0715197N — 14.4505903E
Vršovice

Intenzivní místo s potenciálem stát se místním až lokálním centrem. Místo nedotvořeného bloku vytváří v městské struktuře irregularitu, kterou je možné využít jako základ jedinečné identity silného místního centra. Spolu s drobným prostorem Tržičku a ulicí Krymskou vytváří Proluka hybridní prostor na pomezí zástavby a veřejného prostranství. Pozice v síti veřejných prostranství a přímá návaznost dalších významných ulic jí dává potenciál k většímu pohybu lidí a aktivitám v parteru, odstoupení od hlavní osy Moskevské jí ale zároveň přináší intimnější charakter a větší vazbu na místní život. Pro toto místo by měl vzniknout **komplexní urbanistický projekt**, řešící veřejné prostranství dohromady se zástavbou a možnostmi jejího doplnění, který by měl ve větší podrobnosti využít specifické urbanistické situace. Místo by mělo mít především **veřejný charakter**, ať už podílem a kvalitou veřejných prostranství, tak naplní případné zástavby doplňující urbanistickou koncepci (např. komunitní nebo volnočasové centrum dotvářející frontu Moskevské ulice s veřejnou zahradou směrem do Proluky apod.) Pro městskou část je to příležitost aktivně se zapojit do urbanistického rozvoje ve formě efektivní spolupráce soukromého a veřejného sektoru. Vhodná jako podklad pro budoucí investice v takto citlivém místě se jeví možnost **architektonické soutěže**, která by ověřila možnosti tohoto prostoru.

Paley Park, New York

03

NÁMĚSTÍ KOH-I-NOOR

50.0673383N — 14.4605481E

Vršovice

Centrem Vršovic je systém kamenných veřejných prostranství mezi Vršovickým náměstím a náměstím Svatopluka Čecha. Jako velký potenciál se jeví **prodloužení tohoto systému** lepším napojením pomocí Moskevské na křížení s ulicí Vršovickou. V souvislosti s konverzí bloku bývalého Koh-i-nooru by zde mohlo vzniknout nové městské veřejné prostranství, které by zároveň spolu s předprostorem Vršovického nádraží, náměstím u Botiče [d_04], náměstím Minská [d_15], Edenem a Kubánským náměstím vytvářelo **sekvenci důležitých uzlů oživujících prostor celoměstsky významné ulice Vršovické**. Fungující parter na západ od Moskevské by měl pokračovat i do oblasti na východ. V rámci konverze industriálního bloku by tak měla být podpořena adekvátní komunikace prostorů v přízemí s veřejným prostranstvím a jejich náplň přinášející do místa větší intenzitu. Posílení vazby směrem k náměstí Svatopluka Čecha by mohla poskytnout i pasáž v tomto místě [viz d_16 pasáž Koh-i-noor]. Zároveň by mělo dojít k nezbytné úpravě předprostoru budovy na jihovýchod od křížení, která v současnosti vytváří svým komplikovaným zasazením do terénu spíše bariéru než aktivní hranu veřejného prostranství. Toto území by tedy ideálně mělo být **řešeno spolu s konverzí bloku Koh-i-nooru** nebo **v souvislosti s řešením celé ulice Vršovické**, tak aby byl impuls posílení tohoto místa podpořen zásadnějšími změnami v okolí.

04

EDEN, KŘÍŽENÍ VRŠOVICKÉ, KODAŇSKÉ, BĚLOCERKEVSKÉ

50.0689522N — 14.4679708E

Vršovice

Významné místo s intenzitou pohybu převyšující v současné organizaci možnosti prostoru. Toto místo díky velké dopravní zátěži, neukotvení v zástavbě a problematickému pěšímu pohybu ztrácí pobytový význam. Otázkou do budoucna je, zda má tedy být pouze významným orientačním bodem s efektivně řešenou dopravou (i v tomto případě s nutnými opatřeními směrem k pěšímu a cyklistickému zprostupnění), nebo skutečně obytným náměstím. Ve variantě zakreslené v generelu se přerozděluje obytná a reprezentativní funkce do druhé „fronty“, do předprostoru nákupního centra, budovy Ministerstva životního prostředí, stadionu Eden a potenciálního náměstí na křížení Kodaňské a Kavkazské. Posílení těchto před negativními efekty dopravy chráněnějších míst přináší celkové koncepci životaschopnost, přesto není jediným možným řešením. Protože problematická je v tomto místě nejen organizace veřejného prostranství ale už samotné (ne)vymezení hmotou zástavby, je vhodné, aby byla pro celé území zpracována komplexní **urbanistická studie**, která by byla podkladem pro další kroky směrem k revitalizaci důležitého bodu na mapě Prahy 10.

KŘÍŽENÍ KODAŇSKÉ A KAVKAZSKÉ

50.0695756N — 14.4655836E
Vršovice

Ulice Kodaňská v tomto místě ztrácí identitu, rozpadá se hrana zástavby a ulice sama je spíše utilitární komunikací. Zároveň zde byla narušena založená uliční síť mezi Kavkazskou a Novorossijskou, která by dotvořila sekundární systém ulic v superbloku Kodaňská – Belocerkevská – 28. pluku a zajistila tak nutnou prostupnost území. Zobrazené řešení doplňuje uliční síť a na v současnosti problematickém místě vkládá **lokalitní náměstí**, které by naopak pomohlo nejen propojit ulice a vnést tak do nich život, ale také by mohlo přinést potenciál aktivního využití prostranství a parteru okolních budov a dokončit tak adekvátním způsobem ulici Kodaňskou. Toto řešení ovšem vyžaduje koordinaci s případnými novými stavebními vstupy do území.

KUBÁNSKÉ NÁMĚSTÍ

50.0710672N — 14.4789106E
Vršovice

Rozlehlé náměstí se nachází ve spáře mezi čtvrtěmi Vršovic a Strašnic, kvůli blízkosti areálu nemocnice na severu a sportovních areálů na jihu nemá příliš velké zázemí obytné zástavby, je tedy reálně v kontrastu s monumentální kompozicí a velkou plochou poměrně málo využívané. Kubánské náměstí se pravděpodobně díky své pozici na rozhraní těžko stane významným živým čtvrtovým nebo lokalitním každodenním centrem pro místní obyvatele, může být ale určitým **flexibilním zázemím**, kde se mohou odehrávat různé akce náročné na prostor, nebo důležitým **prostorem s významnou funkcí** (např. budova vysoké školy apod.). Otázkou tedy je možnost doplnění tohoto prostoru buď stavbou alespoň nárazově aktivující prostranství vlastní náplní (např. tržnice, jak prezentovaly návrhy ideové soutěže na revitalizaci Kubánského náměstí), nebo doplnění významnou veřejnou budovou, která by zároveň rozčlenila plochu na menší náměstí s předprostorem stavby a klidnější park (viz varianta zakreslená v mapě veřejných prostranství) a zároveň oživila prostor a aktivity v parteru okolních budov přílivem nových uživatelů. Tomu by odpovídalo i jeho navázání na ulici Vršovickou a kompoziční význam místa.

STRAŠNICKÁ

50.0726544N — 14.4914956E

Strašnice

Strašnická je díky svému dopravnímu významu i lokalizaci v jádru čtvrti Strašnic poměrně živým uzlem, kterému ale neodpovídá prostorová organizace. Prostor setkání tří dopravních systémů je rozbitý solitérem vstupu do metra. Samotné prostranství kolem stanice metra je dále fragmentované množstvím bariér. Plocha nevytváří uchopitelný městský prostor odpovídající významu místa, je tak pouze přestupním uzlem, nikoli plnohodnotným veřejným prostranstvím, které by svou nabídkou využilo pohybu množství lidí a vytvořilo zároveň vhodné pobytové prostory. V tomto místě navíc dochází k nevhodnému ukončení městské ulice s velkým potenciálem – Starostrašnické, terénní úpravy ulice V Olšinách vytvořily silnou bariéru směrem na jih, kde by v jejím pokračování mohlo přirozeně navazovat zelené prostranství k ulici Ke Strašnické. Park u zastávky tramvaje je odříznutý a vizuálně oddělený od děje v prostoru výstupu z metra (výškovou úrovní, bariérou křoví).

V mapě veřejných prostranství je tedy zakreslena možnost **integrování stanice metra do zástavby** dotvořeného bloku v západní hraně a tedy otevření **celistvého prostranství** směrem k budově školy. V této variantě dochází k přeložení tramvaje do pokračování ulice Starostrašnická a pohodlné a přehledné **propojení této ulice směrem na jih**. Zároveň je uvažováno doplnění ulice Saratovské a zlepšení propojení s Bečvářovou a lokalitou Solidarita, tak aby byla zvýšena konektivita sítě ulic v této centrální oblasti a zajištěn přehlednější a bezpečnější prostup území. Výzvou pro regeneraci prostranství je protažení důležité **zelené spojnice** mezi Jiráskovou alejí a komplexu Strašnických parků (s návazností na drážní promenádu) v systému zelené prostupnosti.

Toto území je jedním z nejdůležitějších center Prahy 10 a zároveň jedním z nejrozporuplnějších prostranství. Vzhledem ke komplikované situaci a důležitosti místa je nutné zde pracovat komplexně s veřejnými prostranstvími i zástavbou, jejich naplnění, i dopravní organizací včetně možných zásahů do organizace ulice V Olšinách. Na toto území by možná i v širším záběru měla být zadána **architektonicko-urbanistická soutěž** na studii území jako podklad k vytvoření podrobnější regulace území (**regulační plán**).

PROSTOR ŽELEZNIČNÍ ZASTÁVKY PRAHA – EDEN

50.0663086N — 14.4695300E

Vršovice

Nová železniční zastávka Praha – Eden přináší do území nový impuls, může být do budoucna důležitým uzlem při tvorbě nové čtvrti v transformačním území Slatiny. Z hlediska systému veřejných prostranství je v tomto místě zásadní možnost provázání sever-jih a zlepšení prostupnosti v místě, kde byla železnice dlouhou dobu velice nepřijemnou bariérou. Druhou příležitostí je provázání nové drážní promenády s okolní městskou strukturou. Křížení těchto dvou linií a samotná přítomnost železniční zastávky mohou v tomto místě být základem významného veřejného prostranství v předprostoru zastávky, které by bylo součástí prstence zázemí Edenu, zmiňovaného v bodě 04 „Eden, křížení Vršovické, Kodaňské, Bělocerkevské“.

Místa rozhodující o budoucím rozvoji nové čtvrti vyžadují komplexní urbanistické řešení usměrňující všechny složky prostředí. Vlakové zastávky stejně jako stanice metra nejsou pouze dopravními stavbami, ale zásadními místy urbanistické iniciace v území a součástí městské struktury. **Pro efektivní rozvoj města a hospodárnou správu území je nutná podrobnější koordinace** území, tak aby došlo k lepšímu **zhodnocení potenciálu prostoru s dobrou dopravní dostupností** a zároveň efektivnímu **využití impulsu transformace místa** (např. zlepšení prostupnosti současné bariéry železnice v rámci řešení zastávky). Úpravy tak mají šanci probíhat v synergii v rámci jednoho zásahu, ne v postupném vrstvení drobných oprav.

Melachtonweg, Rotterdam

07.2 — MÍSTA

*Mimo komplikovaná specifická místa
generel podrobněji definuje charakter
vybraných veřejných prostranství s velkým
potenciálem proměny a významem
pro celkovou koncepci a identitu veřejných
prostranství Prahy 10.*

Oproti specifickým místům se jedná o prostranství, která jsou k řešení spíše z pohledu jejich formy, náplně a charakteru než vymezení a širšího kontextu. Prostranství jsou zvolena napříč hierarchickými úrovněmi a zároveň byla vybrána jako příklady různých typů veřejných prostranství a práce s nimi. V jednotlivých kartách míst je popsán jejich současný stav a potenciál. Následně je pomocí několika hesel specifikován vhodný budoucí charakter daného veřejného prostranství, tedy stav, ke kterému by měly směřovat zásahy do tohoto místa. Nastavení tohoto budoucího obrazu vychází jak z typologického zařazení, tak z místních specifik. K jednotlivým heslům definujícím charakter jsou přiřazeny body zásahů nebo požadavky na regeneraci prostranství, které přispívají k formování odpovídajícího charakteru.

a

a_01

místní park

PARK JIŘÍHO KARENA

50.0830050N — 14.4847203E

Malešice

Park představuje vhodné uvolnění kontinuální zástavby rodinných domů. Smyslem tohoto prostранství není vytvořit ohnisko nebo centrum lokality, ale místo neformálnějšího využití, místo, kde lze zažít kontakt s přírodou, kde se lze „ztratit“ – to je možné i díky relativně velkým rozměrům parku. Není třeba hledat novou, specifickou náplň parku, vkládat program, ale hledat vhodnou formu, která vytvoří prostранství zejména klidné, bezpečné a příjemné k pobytu.

Klidové zázemí s atmosférou starobylého parku

- > Na zvažení je úprava ploch zeleně, např. nahrazení části trávníku za luční porost méně náročný na údržbu.
- > Měly by být odstraněny bariéry (hrzení v ulici Na Třebešíně), park by měl být zpřístupněn v celé délce.
- > Pokud by došlo k transformaci bloku mezi parkem a ulicí K Červenému dvoru, je možné v odůvodněném případě uvažovat v aktuálně vymezeném prostoru parku o obytné ulici v návaznosti na ulici Pod Viktorkou.

b

b_01

lokalitní smíšené náměstí

MALEŠICKÉ NÁMĚSTÍ

50.0848958N — 14.5113522E

Malešice

Malešické náměstí, lokalitní centrum starých Malešic trpí v současnosti velkou mírou zatížení tranzitní dopravou. Z poklidné návsi je dnes dopravní křižovatka protkaná vozovkami. Pokud nedojde ke změně dopravní koncepce ve vyšším měřítku, lokalita sama o sobě bude mít problém vytvořit dostatečně živé a využívané veřejné prostранství. Přesto může koncepční přeřešení prostorové organizace a případné doplnění drobné stavby s náplní obchodu nebo služeb pomoci nastartování regenerace tohoto místa zpět do role lokalitního centra. Řešení náměstí silně ovlivňuje otázka stavby části Městského okruhu Rybníčky – Jarov, případné větší úpravy prostранství by měly respektovat aktuální stav a časový horizont tohoto záměru.

Soudobá návěs

Hrana zástavby formující prostранství, neposkytuje ve větší míře prostory pro obchody a služby, lokalita tak má tendenci spádovat ke konci ulice Počernické jako nejbližšímu místu s obchody a službami.

- > V rámci případné transformace budov tvořících frontu náměstí nebo dostaveb v těchto místech by měla být preferována náplň poskytující zázemí běžných služeb této lokalitě.
- > V projektu regenerace může být i v rámci samotného prostранství doplněn objekt, který by hrál aktivní roli oživení využití tohoto místa.

Celistvé lokalitní veřejné prostранství

- > Sjednocení plochy a zpřehlednění prostранství (zvážit srovnání povrchu do jedné úrovně mimo ulice U Tvrze).
- > Konfigurace prostoru umožňuje reorganizaci východní části náměstí tak, aby v napojení ulice Heldova a Podle Trati automobilová doprava nevytvářela bariéru v prostoru.
- > V rámci regenerace by mělo dojít k reorganizaci parkování, které v současnosti nekonceptně přetíná centrální parkovou plochu náměstí na dvě malé, problematicky využitelné části.

b_02čtvrtové zelené spojení a místní park,
součást systému zelené prostupnosti

REKREAČNÍ CESTA ŽIŽKOV – SMETANKA A MALEŠICKÝ LESOPARK

50.0894736N — 14.5033392E

Malešice

Severní část systému zelené prostupnosti tvoří potenciální spojení mezi žižkovskými parky a Přírodním parkem Smetanka, vedené v linii trasy železnice směřující na nákladové nádraží Žižkov. Tato linie se území Prahy 10 dotýká spíše částečně, přesto může velkou měrou ovlivnit formování jeho systému zelených veřejných prostranství. Toto propojení má celoměstský význam podobný jako „drážní promenáda“ [e_05], tedy jako propojení kompaktního centra s přírodním prostředím pomocí rekreační cesty. Z pohledu Prahy 10 ale především umožňuje lepší zapojení, jinak spíše periferní lokality severních nových Malešic do sítě veřejných prostranství. Zároveň by mělo na Praze 10 vzniknout zelené propojení v severo-j jižním směru k drážní promenádě [e_05] a parku Botič [d_01], které by v tomto místě umožňovalo rozvoj lesoparku.

Rekreační drážní promenáda

- > Využít průběžnosti původní železnice a přetvořit ji na promenádu úpravou pro pěší a cyklistický pohyb.
- > Možnost využít a podpořit industriální charakter železnice v kombinaci s přírodními prvky.
- > V návaznosti na okolní strukturu doplnit zázemí pro sport a místa k zastavení a odpočinku (např. právě v místě napojení severo-j jižní rekreační spojky v Malešicích).
- > Nutná je koordinace v celoměstském měřítku napříč městskými částmi a zároveň s projekty rozvoje / transformace bývalého nákladového nádraží Žižkov.

Lesopark

V tomto místě by při nevhodném řešení mohl být nadbytečným prvkem v konkurenci blízkého Malešického parku, je tedy nutné počítat s lesoparkem jako s jeho protiváhou, tedy se spíše místním prostranstvím tvořícím klidové zázemí vznikající rezidenční zástavbě a rozsáhlejší, spíše přírodní plochou.

- > Preferovat jednoduché formy a materiály odpovídající přírodnímu kontextu.
- > Doplnit systém cest a pěšin v návaznosti na rekreační cestu Žižkov – Smetanka, Malešický park a okolní zástavbu.
- > Možnost posezení, místo pro piknik. Vyhnout se nákladným řešením a aktivitám zastoupeným v Malešickém parku.
- > Jednoduchá úprava, odolné materiály, prvky a řešení s dlouhou životností.

d**d_01**čtvrtový lineární park,
součást systému zelené prostupnosti

PARK BOTIČ

50.0675944N — 14.4527869E

Vršovice

Páteřní část systému zelené prostupnosti. Botič je jedním z mála vodních prvků na Praze 10, vnáší do území krajinný rekreační charakter. Díky své návaznosti na Gröbovku a potenciální drážní promenádu může získat ještě větší význam a oblibu obyvatel.

Priorita by měla být kladena na **zprostupnění území podél celého toku Botiče**, především doplněním prostupnosti bloku Petrohradská – Vršovická – Sportovní – Pod Stupni.

- > Využít potenciální rozvoj bloku k intenzivnější práci s nábřežím Botiče a vztahem zástavby a lineárního parku, který může do místa vnést oživení (např. kavárnou v parteru otevřenou směrem k potoku).
- > V případě odprodeje pozemku je nutné stanovit podmínky pro výstavbu s ohledem na tento park.

Druhým místem, které vyžaduje regeneraci a doplnění prostupnosti až k hranici s Prahou 2, je břeh v oblasti, kde Botič míjí Gröbovku. Zásadní je také napojení na drážní promenádu a křížení ulice U Seřadiště. Vhodná by byla spolupráce s Prahou 2 a 4 na řešení prostupnosti především směrem k parku Folimanka, ale i na druhou stranu do míst, kde se Botič opět dostává na území Prahy 10.

Prvním krokem pro adekvátní využití potenciálu by měla být koordinace koncepce Botiče se Sekcí detailů města IPR Praha a případná architektonicko-urbanistická soutěž na studii úpravy veřejných prostranství v okolí potoka. Je vhodné uvažovat o pěším i cyklistickém pohybu, práci s různými povrchy pro běžce nebo bruslaře. Zároveň by měla být řešena místa, kde se lineární park rozšiřuje do míst zastavení a kde přichází do kontaktu s dalšími prostranstvími.

NÁMĚSTÍ NA KRÁLOVCE (KŘÍŽENÍ ULIC KOŠICKÁ, NA KRÁLOVCE, ČERNOMOŘSKÁ)

50.0700222N — 14.4497900E

Vršovice

Tento, v tuto chvíli spíše utilitární, zbytkový prostor křížení má díky svému umístění v kompaktní zástavbě, vzrostlým stromům a proporcím potenciál stát se místním centrem. Kvůli prostorové konfiguraci zástavby není plocha příliš osluněna, na druhou stranu ale nabízí příjemné vlhké klima v horkých dnech. Toto veřejné prostranství by mělo být regenerováno tak, aby byla podpořena jedinečná atmosféra zahrady v kompaktním městě.

Multifunkční celistvý prostor se silnou identitou

- > Sjednotit prostor, potlačit pocit průjezdnosti (například zvýšením celého povrchu do úrovně chodníku, propojením ostrovů zeleně).
- > Zpřístupnit prostor novým aktivitám.
- > Prioritně hledat alternativu pro parkování v okolních ulicích a vnitroblocích, sekundárně parkování integrovat v omezené míře do prostoru okraje náměstí.

Společenské centrum s preferencí pěšího pohybu a klidovým pobytovým charakterem

- > Vytvořit variabilní místa k posezení (je možné využít zeleného svahu u ulice Na Královce).
- > Vzhledem ke slabému kontaktu zástavby s veřejným prostranstvím není možné počítat s příliš silným aktivním parterem. V rámci oživení prostoru aktivitami je možné v případě zcelení plochy zeleně povolit v rámci prostranství konstrukci drobného pavilonu nebo kiosku (nejprve dočasněho charakteru) s vhodnou náplní a kvalitním architektonickým řešením, které by přispívalo k pozitivní identitě místa.

Zelené údolí, pomlka v kompaktní zástavbě s převahou vegetace

- > Důležité je zachování vzrostlých stromů a péče o ně (případně postupné doplňování).
- > Vhodné by bylo doplnění zelené plochy a její zcelení do formy údolí pouze s pěší cestou v ose ulice Černomořské.
- > Povrchy a prvky by měly korespondovat s parkovou nebo zahradní atmosférou.
- > Všechny prvky v prostoru by měly být co možná nejsubtilnější, neměly by v prostoru vizuálně přehlušovat stromy.
- > V rámci projektu regenerace je možné zároveň řešit napojení na prostupný blok směrem k ulici Na Stráni.

VNITROBLOKOVÁ ULICE SMOLENSKÁ

50.0690825N — 14.4503347E

Vršovice

Atypická urbanistická situace nízkopodlažní zástavby pohlcené blokem. Tento systém je poměrně křehký, městská část by tak měla pečovat o jeho zachování a rozvíjení tohoto místa ve směru potvrzení jeho jedinečné atmosféry vesnice několik desítek metrů od veskrze městské ulice Moskevské.

Vesnice ve městě

- > Charakter prostupů by měl být neformální, uličky by měly mít povrch v jedné úrovni bez chodníků a příliš městských forem zpevněných krajnic.
- > Prostupy by se měly v některých místech rozšiřovat a vytvářet tak místní plácky, tak aby byl vnitřní život bloku o něco bohatší. (Nemělo by ale jít o standardizovaná náměstí nebo dětská hřiště, plocha by neměla přesahovat 0,3 ha).
- > Městská část by měla tyto systémy prostranství (spolu s lokalitou Chaloupky) řešit individuálním přístupem nebo společnou specifickou regulací (neměly by se na ně například vztahovat pravidla pro jednotný městský mobiliář apod.).

Skrytá vrstva uliční sítě

- > Vzhledem k dimenzím bloku a okolnímu kontextu by bylo vhodné rozvinout vnitroblokovou síť prostupem směrem k ulici Košická.
- > Systém prostupů by měl být veřejně přístupný ze všech čtyř směrů (bez nutnosti bezbariérovosti vzhledem k velikým výškovým rozdílům).

d_04

lokalitní kamenné náměstí

NÁMĚSTÍ U BOTIČE

50.0661083N — 14.4526153E

Vršovice

V místě křížení Vršovické a Petrovické by v návaznosti na potenciální transformaci plochy současného parkoviště mohla vzniknout zároveň díky blízkosti parku Botič a centrální poloze v rámci lokality „dolních Vršovic“ dostatečná intenzita pro zformování nového lokalitního jádra. (Pozn. Druhou variantou by bylo náměstí v části plochy Vršovické tržnice – vzhledem k monofunkčním nebytovým plochám v okolí a blízkosti místního centra na křížení s Minskou generel zmíněnou variantu nepreferuje). Vznik tohoto centra je přirozeně podmíněn rozvojem zmíněného bloku, požadavky na toto centrum by nicméně měly být jedním ze základních vstupů tohoto projektu a v průběhu přípravy projektu by mělo být řešení tohoto veřejného prostranství pečlivě koordinováno v úrovni odpovídající jeho budoucímu významu.

Živé městské centrum

- > Podpora aktivit v parteru (především požadavek na drobné plochy obchodu a služeb v parteru případně budovy v celé délce její fasády v ulici Vršovické).
- > Vysoký standard projektu, materiálů i prvků.
- > Současný městský design.

Křížení ulic a potoka

- > Zajištění kontinuity parku Botič, adekvátního bezpečného přechodu chodců a cyklistů jak v místě křižovatky s Petrohradskou, tak v místě křížení s lineárním parkem.
- > Možnost rozvinout zajímavým způsobem břeh a prostory kolem mostu přes Botič.

d_05

místní smíšený vnitroblokový prostor

PROSTUP A LÁVKA ZA STADIONEM BOHEMIANS

50.0674133N — 14.4531464E

Vršovice

Sportovní areál podél toku Botiče tvoří bariéru v území, které je jinak typické hustou uliční sítí, spolu s morfologií terénu tak odděluje jihozápadní část Vršovic od centra této čtvrti. V rámci řešení bloku Petrohradská – Vršovická – Sportovní by mohlo dojít k založení prostupu mezi ulicemi Petrohradská a Sportovní (konkrétně mezi ulicí Sámovou a Dannerovým parkem) včetně vybudování příslušné lávky. S touto lávkou by měla počítat i studie úpravy veřejných prostranství v okolí Botiče. Samotné řešení prostupu by nemělo být nákladné, mělo by se jednat o jednoduchý, spíše utilitární, nicméně bezpečný prostor.

d_06

lokalitní smíšený předprostor

PŘEDPROSTOR STADIONU BOHEMIANS

50.0664172N — 14.4543844E

Vršovice

Severní hranu ulice v tomto místě v současnosti degraduje slepá zeď stadionu Bohemians, komunikující pouze v menších částech nároží. V případě regenerace stadionu by mělo dojít k přehodnocení jeho vnitřní organizace tak, aby mohl vzniknout adekvátní předprostor a hrana stadionu případně integrovala další aktivity a služby.

d_07

místní smíšené náměstí

DANNERŮV PARK

50.0676867N — 14.4547817E

Vršovice

Dannerův park v místě protnutí ulic Sportovní – Oblouková – Žitomířská je poměrně malým a exponovaným prostorem pro funkci plnohodnotného parku. Přesto je ale důležitým místním prostranstvím. Park by tak měl spíše přijmout roli multifunkčního místního centra, aby si tak vybudoval užší vztah směrem k obyvatelům okolních bloků a tím i jasnější identitu a náplň.

Multifunkční společenské centrum

- > Rozšířit pobytovou plochu k hraně zástavby (mimo ulici Sportovní), sjednotit prostor, potlačit dojem dominance automobilové dopravy (například zvýšením celého povrchu do úrovně chodníku), zachovat ale pokud možno průjezdnost ve stávajících směrech.
- > Pracovat kreativně s místy k posezení a mobiliářem obecně, klást důraz na trvanlivost a lehkou údržbu materiálů.
- > Zpřístupnit prostor novým aktivitám, relativně velká plocha a otevřenější prostor nabízí příležitost pro různá využití (např. hřiště na petanque).
- > Dimenze prostoru umožňuje zachovat v jeho rámci parkování, to by ale mělo být integrální součástí plochy (např. střídáním parkovacích míst a stromů, sjednocením ploch).

d_08

místní zelený prst

LÁVKA PŘÍPOTOČNÍ

50.0650467N — 14.4536067E

Vršovice

V doplňkové síti systému zelené prostupnosti chybí spojení v místě ulic Přípotoční – Ukrajinská, které by umožnilo vedení sekundární osy spojující mimo jiné nádraží Vršovice a drážní promenádu za Moskevskou. Dobudování lávky by přispělo k rozvoji tohoto území, nicméně větší prioritu má zprostředkování území okolo Botiče a drážní promenáda, které tvoří primární vrstvu systému. Tomu by mělo odpovídat i střídání řešení lávky Přípotoční.

d_09

místní smíšené náměstí

NÁMĚSTÍ OBLOUKOVÁ (PROSTOR U KŘÍŽENÍ ULIC PŘÍPOTOČNÍ A OBLOUKOVÁ)

50.0650022N — 14.4571781E

Vršovice

Dětské hřiště sousedí s nevyužitým prostorem před objektem technické infrastruktury. Toto místo může být rozšířením veřejného prostranství a doplněním hřiště na multifunkční místní náměstí. Investice do tohoto místa by byla vhodná buď v návaznosti na vybudování lávky Přípotoční [d_08], kdy by prostranství tvořilo rozšíření ulice sekundárního systému zelené prostupnosti, nebo v případě konverze monofunkčních ploch směrem k ulici U Seřadiště na polyfunkční zástavbu s bydlením. V každém případě je ale třeba počítat s možností propojení směrem k ulici Lopuchová.

Aktivní náměstí pro všechny generace

- > Rozšířený prostor by měl obsahovat i sportovní nebo jiné aktivity pro starší děti a dospělé.
- > Objekt technické infrastruktury může být zrekonstruován a doplněn objektem, který by vytvářel zázemí pro hřiště a náměstí (obsahující např. kiosek s občerstvením) a integroval technické potřeby místa (např. místo pro kontejnery tříděného odpadu a veřejné wc).

Neformální centrum se silnou identitou

- > Zachovat neformální dojem z veřejného prostranství (např. propustným povrchem a různorodým atypickým mobiliářem).
- > Vytvořit místa k posezení.

100

101

d_10

místní smíšené náměstí

NÁMĚSTÍ PŘÍPOTOČNÍ (KŘÍŽENÍ ULIC PŘÍPOTOČNÍ, K LOUŽI, MOSKEVSKÁ)

50.0660142N — 14.4607158E

Vršovice

Koncepční úpravou může být prostor parčíku a parkoviště rozvinut do plnění role místního centra. V současnosti je plocha zeleně podél Moskevské odříznuta ze všech stran a svou rozlohou není v takto dopravně zatíženém místě schopna vytvořit samostatný park. Silnějším propojením s blokem na západ od ní a spojením ulice Přípotoční s ulicí Baškirskou by bylo prostranství lépe zasazeno do sítě ulic a vytvořilo by si potřebnou vazbu k zástavbě, zároveň by se rozšířila jeho pobytová plocha.

Celistvý prostor se vztahem ke svému okolí

- > Sjednotit prostor, upevnit plochu spojením s blokem na západní straně.
- > Alespoň formálně potlačit automobilovou dopravu ve spojení Přípotoční směrem k ulici K Louži. Naopak je v tomto místě vhodné podpořit aktivní rozhraní zástavby a otevřít ji směrem k náměstí.
- > Oplocení parkoviště narušuje původně založenou prostupnost směrem k Baškirské, zprostřednění této osy a vytvoření nové jižní hrany by přispělo k regeneraci náměstí. (Jeden pás parkování může zůstat oplocenou částí bloku a další pás může být součástí spojující ulice způsobem, který by zároveň přispěl formování náměstí např. prostřídáním se stromořadím).

Multifunkční parkové náměstí

- > Využít stávající zelený charakter prostoru, pracovat kreativním způsobem se zelení a organizací plochy náměstí.
- > Interpretovat tuto typologii současným způsobem, najít nové aktivity vhodné pro tento prostor.

Návaznost na systém zelené prostupnosti

- > Při regeneraci náměstí je třeba reflektovat přítomnost sekundární osy systému zelené prostupnosti v jižní hraně náměstí, je třeba zde organizaci dopravy, prostoru a krajinářské řešení přizpůsobit rekreačnímu využití a zelenému charakteru ulice.

d_11

místní kamenné náměstí

NÁMĚSTÍ U ORIONKY

50.0753553N — 14.4589939E

Vršovice (Vinohrady)

Místní centrum ve strategické pozici mezi náměstím Jiřího z Poděbrad, Florou a Ruskou ulicí. V současnosti rozdělené na miniaturní formální parčík neschopný svým rozsahem nabídnout plnohodnotné parkové využití a rozšíření ulice, které působí pouze jako reprezentativní předprostor domu. Význam plochy by měl být posílen lepším propojením obou prostorů a oživením parteru.

Živé městské centrum

- > Podpora aktivit v parteru, vhodné usilovat o aktivní využití hrany stávající vozovny (např. i dočasné využití).
- > Vysoký standard detailů, materiálů i prvků.
- > Současný městský design.

Náměstí

- > Prostor před novým bytovým domem v jižní hraně by měl být lépe spojen s ulicí, v současnosti působí trávník jako bariéra vytvářející „předzahrádku“ stavby, pokud zde budou v parteru služby a má se jednat o celistvé náměstí, musí tomu odpovídat i organizace plochy tak, aby zvala až k hraně domu a ne naopak.
- > Parková část náměstí by měla být řešena v rámci celého prostranství jako jeho klidovější zázemí.

d_12

místní park

DĚTSKÉ HŘIŠTĚ A PARK SOBOTECKÁ

50.0744567N — 14.4552494E

Vršovice (Vinohrady)

Hřiště se nachází v netradiční situaci na hranici mezi vilovou zástavbou a blokovou zástavbou vnitřního města, morfologicky ve vnitrobloku superbloku Chorvatská – Hradešinská – Říčanská – Korunní a především na terénní terase nad svahem s téměř patnáctimetrovým výškovým rozdílem. Může si v této situaci buď ponechat svůj charakter oploceného dětského hřiště a svahu vizuální zeleně, nebo může být v případě zájmu místních obyvatel transformováno do komplexního atypického parku plně využívajícího potenciál výškových proměn např. soustavou teras apod. se zachováním dětského hřiště v jeho horní části, ale doplněním dalších vrstev využití a významů.

Hravé centrum vilové zástavby

- > Zachování dětského hřiště v chráněné poloze.
- > Možnost kreativní práce s navazujícím svahem a opěrnou zdí.
- > Možnost otevření prostoru širší veřejnosti různých věkových skupin.

d_13čtvrťová zelená ulice,
součást systému zelené prostupnosti

RUSKÁ

50.0730578N — 14.4642000E

Vršovice

Jedno z hlavních lineárních městských prostranství vytvářejících systém zelené prostupnosti. Asymetrická ulice ze severu vymezená opěrnou zdí, umožňující průběžnost svého zeleného pásu a potenciálních rekreačních aktivit.

Zelená hrana Vršovic

- > Podpořit zelený charakter ulice – dbát na péči o stromořadí a jeho doplňování. Nevysazovat stromy v ose pásu ale ve dvou liniích.
- > Využít travnatý pás – doplnit v místech přerušení (mimo místa předprostorů institucí, přechodů a zastávek MHD). V pásu by se neměly objevovat keře, živé ani jiné ploty, prostor ulice by měl být kontinuální.

Netradiční ulice s rekreační atmosférou

- > Podpořit rekreační význam ulice – možnost středem travnatého pásu vést mezi dvěma liniemi stromořadí chodník (zvážit povrch vhodný pro běžce), využije se tak relativní průběžnost ulice, přerušené křížením jen v několika místech.
- > Napojit tuto cestu a celý zelený pás vhodným způsobem na park Pod Rapidem.

Kvalitní veřejné prostranství ve vilové čtvrti

- > Posílení a regenerace ulice v její části Litevská – V Olšínách.
- > Nepřipouštět reklamu na opěrné zdi a plotech severní hrany.

102

103

d_14

místní smíšené náměstí

NÁMĚSTÍ MEXICKÁ (KŘÍŽENÍ ULIC BULHARSKÁ, ŽITOMÍRSKÁ, MEXICKÁ)

50.0717522N — 14.4583342E

Vršovice

Prostor křížení s potenciálem pro vytvoření místního centra. Toto místo má díky svému umístění v kompaktní zástavbě, vzrostlým stromům a proporcím možnost stát se i při relativně menším zásahu příjemným a živým místním prostranstvím.

Celistvý prostor se silnou identitou

- > Sjednotit prostor, potlačit pocit průjezdnosti (například zvýšením celého povrchu do úrovně chodníku).

Neformální prostranství v kompaktní zástavbě

- > Změkčit formální dojem z veřejného prostranství (např. mlatovým povrchem a různorodým atypickým mobiliářem).
- > Oproti běžnému smíšenému prostranství tohoto typu je díky kontextu poněkud více formální, povrchy a prvky by měly korespondovat s okolní zástavbou (vyhnout se kombinacím mnoha výrazných barev bez koncepce).
- > Všechny prvky v prostoru by měly být co možná nejsubtilnější, neměly by v prostoru vizuálně přehlušovat stromy (v případných zahrádkách restaurací nevytvářet masivní ploty a paluby).

Multifunkční prostor přizpůsobený pěšímu pohybu a pobytu v místě

- > Zpřístupnit prostor novým aktivitám (prostor ale není příliš vhodný pro dětské hřiště).
- > Prioritně hledat alternativu pro parkování v okolních ulicích a vnitroblocích, sekundárně parkování integrovat v omezené míře do prostoru náměstí v místě ulice Mexické (budova nekomunikuje s náměstím, je možné zde vytvořit kolmé parkování a tím uvolnit druhé dvě osy).

Společenské centrum

- > Vytvořit místa k posezení (využít osluněné severní části náměstí).
- > Podpořit aktivity v parteru a rozhraní domů a ulice (zajistit prostor pro zahrádky kaváren a restaurací).

d_15

místní kamenné náměstí

NÁMĚSTÍ MINSKÁ (KŘÍŽENÍ ULIC MINSKÁ A VRŠOVICKÁ)

50.0668989N — 14.4574542E

Vršovice

Místo rozšíření ulice Vršovické směrem k náměstí Svatopluka Čecha může tvořit v rytmu lokalitních veřejných prostranství prostřídání místním centrem intimnějšího charakteru. V současnosti je prostor roztržštěn tramvajovou a automobilovou dopravou, přesto je například v přítomnosti obchodů v parteru patrný jeho potenciál, který sleduje i prostorová konfigurace a vzrostlé stromy podél dvou hran.

Formální kamenné náměstí

- > Vysoký standard detailů, materiálů i prvků.
- > Současný městský design.
- > Důležité je zachování vzrostlých stromů a péče o ně.
- > Povrchy a prvky by měly korespondovat s městskou atmosférou.

Živé centrum se službami

- > Podpora aktivit v parteru a na rozhraní domů a ulice (zajistit prostor pro zahrádky kaváren a restaurací).

Obýtný městský prostor místního významu

- > Sjednotit prostor, potlačit pocit průjezdnosti v ulici Minská (například zvýšením celého povrchu od severní hrany Vršovické do jedné úrovně).
- > Prioritně hledat alternativu pro parkování v okolních ulicích a vnitroblocích, sekundárně zefektivnit parkování v rámci prostoru a pracovat s ním jako s integrální součástí veřejného prostranství.
- > Zlepšit možnosti přecházení ulice přímo v prostoru náměstí, využít řešení preferující pěší pohyb.
- > Pracovat s přítomností tramvajové dopravy.
- > Vytvořit v rámci náměstí klidnější oblasti s místy k posezení.

d_16

místní pasáž

PASÁŽ KOH-I-NOOR

50.0698597N — 14.4643883E

Vršovice

Díky významné pozici mezi Vršovickou ulicí a náměstím Svatopluka Čecha zde vzniká potenciál k intenzivnějšímu využití této centrality a oživení okolí širší nabídkou obchodu. V rámci konverze bloku bývalého Koh-i-nooru by městská část mohla podpořit vznik obchodní pasáže v tomto místě. Podmínkou ale je zároveň využít pro služby i hranu směrem k Moskevské ulici, tak aby nedošlo k pouhému odčerpání aktivity z veřejného prostranství směrem do interiéru.

d_17

místní kamenné náměstí

NÁMĚSTÍ KODAŇSKÁ (KŘÍŽENÍ ULIC KODAŇSKÁ A 28. PLUKU)

50.0706075N — 14.4606192E

Vršovice

V místě křížení lokálně významných ulic není nutné vytvářet samostatné intenzivní centrum, spíše zvýraznit tento bod v průběhu ulic. Je několik otázek, které by měly být zodpovězeny v rámci projektu regenerace tohoto prostranství. Jednou z nich je průběžnost zeleného pásu mezi ulicí Kodaňskou a 28. pluku a druhou je rozsah samotného prostranství v jeho východní hraně, tedy otázka zahrnutí zeleného cípu, tedy případného rozšíření pobytového prostoru náměstí směrem k vyrovnání poměru dopravních a pobytových ploch.

Místo setkání důležitých městotvorných ulic

- Všechny ulice, které se v tomto místě spojují, by měly mít podobný charakter a shodný standard prvků mobiliáře a materiálů, toto centrální místo by mělo tento charakter potvrzovat.
- Sjednotit prostor, potlačit pocit průjezdnosti (minimálně ve spojení mezi východní částí Kodaňské a 28. pluku).
- Využít rozšíření prostoru vnesením pobytových prvků, v případě rozšíření ve východní hranici i doplnění nových aktivit.
- Podpořit transformaci využití kiosku ve východní části směrem k městotvorné náplni a podtržení jeho vazby k prostoru náměstí.

d_18

lokalitní ulice smíšeného charakteru

KODAŇSKÁ (SEVERNÍ ČÁST PO KŘÍŽENÍ S ULICÍ 28. PLUKU)

50.0710897N — 14.4568422E

Vršovice

Ulice spojující atmosféru kamenného a zeleného veřejného prostranství s živým městským parterem a zeleným charakterem.

Intenzivní městská osa

- Využít potenciál podporou aktivit v parteru.

Veřejné prostranství s kvalitní zelení

- Dbát na péči o stromořadí a jeho doplňování.
- Využít travnaté pásy – kde je to možné, doplnit v místech přerušení (mimo místa předprostorů institucí, přechodů a zastávek MHD). V pásu by se neměly objevovat keře, živé ani jiné ploty, prostor ulice by měl být pokud možno kontinuální. Je možné lokálně povolit v tomto prostoru využít navazující na služby v parteru, nenarušující výrazně prostor ulice.

Upravená ulice s jasnou identitou

- Používat jednotný mobiliář, koordinovat s ulicí 28. pluku. Zorganizovat nádoby na odpad v ulici tak, aby byly snadno přístupné, ale vizuálně ulici nedegradovaly (jednotný design, integrace do travnatého pásu, možnost využití živého plotu).

104

105

KODAŇSKÁ (JIŽNÍ ČÁST OD KŘÍŽENÍ S ULICÍ 28. PLUKU)

50.0698533N — 14.4641114E

Vršovice

Ulice, která si svým umístěním zaslouží výraznější proměnu směrem k prostorovému ukotvení, budoucímu oživení parteru a doplnění stromořadí tak, aby pokračovala v podobném duchu, jaký má severní část Kodaňské. Z hlediska veřejných prostranství by pomohla i proměna okolní zástavby směrem k pevnějšímu prostorovému vymezení ulice. Při zásazích do této ulice je třeba uvažovat o budoucím urbanistickém vyřešení situace křížení s Kavkazskou [viz [Specifické místo 05](#)] a případném napojení směrem k Novorossijské. Případné dílčí změny by neměly zabránit budoucí transformaci tohoto křížení.

Upravená ulice s jasnou identitou

- > Používat jednotný mobiliář ulice Kodaňské.
- > V momentě regenerace ulice, pokud je to technicky možné, doplnit stromořadí a případně kontinuální travnatý pás po vzoru severní části spolu s řešením parkování.

ULICE 28. PLUKU

50.0711936N — 14.4645775E

Vršovice

Ulice s živým městským parterem a zeleným charakterem.

Intenzivní městská osa

- > [Navázat na Kodaňskou a podpořit aktivitu v parteru.](#)

Veřejné prostranství s kvalitní zelení

- > [Dbát na péči o stromořadí a jeho doplňování.](#)
- > [Využít travnaté pásy – kde je to možné, doplnit v místech přerušení \(mimo místa předprostorů institucí a zastávek MHD\). V pásu by se v případě ulice 28. pluku vzhledem k intimnějšímu a méně aktivnímu charakteru mohly objevovat keře, květinové záhony a živé ploty \(do výšky max. 1,2 m\), prostor ulice by měl být přesto pokud možno kontinuální. Je možné lokálně povolit v tomto prostoru využití navazujících na služby v parteru, to by ale nemělo narušovat prostor ulice \(např. zahrádka restaurace může být oddělena maximálně nízkým živým plotem\).](#)

Upravená ulice s jasnou identitou

- > [Používat jednotný mobiliář, koordinovat s ulicí Kodaňskou. Zorganizovat nádoby na odpad v ulici tak, aby byly snadno přístupné, ale vizuálně ulici nenarušovaly \(jednotný design, integrace do travnatého pásu, možnost využití živého plotu\).](#)

e_03

místní smíšený předprostor

PŘEDPROSTOR U ULICE 28. PLUKU (V PRODLOUŽENÍ ULICE NA MÍČANKÁCH)

50.0709189N — 14.4644333E

Vršovice

Prostor v současnosti nevyužívá svůj potenciál pomlky v hraně zástavby, narušuje dojem z ulice 28. pluku. Větší zásah je podmíněn dořešením majetkoprávních vztahů a otázky osudu a náplně budovy v čele předprostoru. V případě větších investic a transformace této budovy by bylo vhodné zvážit napojení na Kodaňskou [viz [Specifické místo 05](#)].

Celistvý multifunkční předprostor

- > Sjednotit prostor, potlačit automobilovou dopravu (znemožnit nebo formálně potlačit vjezd automobilů).
- > Dořešit hranu k ulici, odstranit hradbu kontejnerů.
- > Koncipovat prostor v závislosti na účelu budovy.
- > V rámci větší transformace pokud možno doplnit napojení na Kodaňskou v místě křížení s Kavkazskou.

e_04

intimní kamenné náměstí

PŘEDPROSTOR VILY BRATŘÍ ČAPKŮ (ROZŠÍŘENÍ ULICE BRATŘÍ ČAPKŮ)

50.0751239N — 14.4670775E

Vršovice (Vinohrady)

Prostor před vilou bratří Čapků by si vzhledem ke svému významu a umístění zasloužil lepší péči.

Významný předprostor drobného měřítka

- > Nahradit živičný povrch vhodnějším (např. kamennou dlažbou). Přesto zachovat parametr pojízdnosti a materiálové odlišení od ulic ústících do prostoru.
- > Zorganizovat parkování, pokud možno odstranit místa pro parkování v hraně před vilou bratří Čapků.
- > Vybavit prostor vhodným mobiliářem, doplnit lavičky.

e_05městský lineární park,
součást [systému zelené prostupnosti](#)

DRÁŽNÍ PROMENÁDA PRAHY 10

50.0680692N — 14.4866208E

Vršovice, Strašnice, Skalka

Drážní promenáda představuje v oblasti veřejných prostranství jeden z největších potenciálů Prahy 10. Přírodně-rekreační osa do jisté míry supluje krajinné prvky velkého rozsahu. Toto liniové prostranství je páteřním prvkem systému zelené prostupnosti. Jakožto promenáda by mělo umožnit nejen kvalitní „zelený“ prostup skrze území – tedy možnost projít z Hostivaře do Vršovic v příjemném a klidném prostředí – ale i poskytnout místním možnost korzovat – tedy cíleně navštívit promenádu a strávit na ní čas.

Různorodý lineární park se silnou spojující identitou

- > Délka i proměnlivost okolí promenády umožňuje v jejím průběhu aplikovat odlišné přístupy. Úseky mohou být rušnější, určené pro aktivní trávení volného času a lépe napojené na okolní strukturu a nebo naopak klidnější, úseky spíše parkového charakteru, v místech, kde se promenáda od okolí prostorově distancuje.
- > Využití železničního dědictví ve formě zachovaných objektů a kolejíště dají promenádě rozpoznatelný obraz. Nezanedbatelný pro charakter je i bezprostřední vizuální kontakt s fungující železnici.

Svébytný park jako iniciace regenerace okolního území

- > Na promenádu by měla navázat série uzlových místních prostranství v klíčových místech, zejména na vstupech a kříženích. Tato pomohou rozbít monotónnost průběhu promenády, integrovat ji do okolí a poskytnou další rekreační využití. Vstupů s návazností na uliční síť by mělo být maximum, což zajistí dobrou integraci s okolím.
- > Zároveň je nezbytné řešit vztah stezky k přilehlým stavbám – kde bude stezka izolována, vytvářet prostředí sama pro sebe, a jinde naopak umožnit vytvoření plnohodnotného parteru domů.

Klíčová pro promenádu je včasná koordinace s procesem optimalizace železničního koridoru, zvláště v místech navrhovaných nových železničních zastávek. Zde nejen že dochází ke kolizím promenády s navrhovanou infrastrukturou a objekty zastávek, ale také vzniká potenciál k vytvoření kvalitnějších a integrovanějších vstupních prostranství – jak železničních zastávek, tak samotné promenády – a zároveň šance do budoucna lépe propojit severní části Prahy 10 s dlouhodobě prostorově odtrženými územími Bohdalce, Zahradního města a novou čtvrtí Slatiny.

106

107

e_06

místní zelená ulice,
součást systému zelené prostupnosti

ULICE NAD PRIMASKOU

50.0745636N — 14.4880900E

Strašnice

Šířka ulice umožňuje v části vedení zeleného pásu. Prostor je ukázkou zelené ulice městského typu v místním měřítku.

Místní zelená ulice

- > Doplnit vegetační pás v místech, kde je to technicky možné.
- > Dbát na péči o stromořadí a jeho doplňování.
- > Podpořit vznik zeleného rozhraní zástavby a ulice.

Městský prostor systému zelené prostupnosti

- > Využít oddělení chodníku od vozovky mezi parkem Pod Rapidem a Starostrašnickou a vytvořit průběžnou promenádu (rekreační cestu).
- > Doplnit příjemné pěší spojení až k Solidaritě.

e_07

místní smíšené náměstí

MALÁ BYLANSKÁ

50.0685775N — 14.4827961E

Strašnice

Utilitární, slepá ulice, primárně zajišťující přístup k rodinným domům uvnitř bloku, která ale může být místo pouhého obrátě automobilů společným dvorem téměř vnitroblokového charakteru s možností širší škály využití. Úprava tohoto drobného prostranství není hlavní investiční prioritou Prahy 10, nicméně městská část může přispět k jeho regeneraci v případě aktivní spoluúčasti místních občanů. Případné úpravy by měly být směřovány na reorganizaci parteru.

Sdílený dvůr mezi domy

- > Zvýšené chodníky v koncové části jsou neadekvátní vzhledem k minimu provozu i k absenci kvalitního napojení v podélné části ulice – srovnání povrchu do jedné úrovně by umožnilo flexibilnější využití prostranství. Případně lze uvažovat i o umístění parkovacích stánků k jedné straně ulice a tak k uvolnění větší části prostranství od parkujících aut i ke zvýšení komfortu parkování.
- > Umožnit neformální využití a podpořit aktivní zásahy obyvatel do prostranství.

e_08

PŘEDPROSTOR SPORTOVNÍCH AREÁLŮ, ULICE NA HROUDĚ

50.0692114N — 14.4788053E

Vršovice

Prostor před zimním stadionem Eden, plaveckým bazénem a sportovní halou je nárazově intenzivně využívané místo s obtížně uchopitelnými a nesourodými prostranstvími (tramvajová točna, předprostor sportovních stadionů, parkoviště, pohledové zelené plochy). Provoz sportovních stadionů má veliký potenciál toto místo naplnit, organizace a stav předprostoru stadionů ale neodpovídá jejich významu. Přístup ke stadionům by měl být přirozeným pokračováním Vladivostocké ulice vedoucí z Kubánského náměstí, v souvislosti s tím je ale zapotřebí komplexně řešit i navazující prostranství.

Flexibilní náměstí jako centrum sportu

- > Prostor by měl být schopen nárazově pojmout větší množství lidí, zároveň by ale měl mít pobytovou kvalitu.
- > Prostranství je třeba řešit s vědomím blízkosti Kubánského náměstí, nepřesycovat je např. obchodními funkcemi, které by Kubánskému náměstí tvořily konkurenci, spíše s ním pracovat jako méně formální plochou ve druhé frontě s vazbou na sportovní haly.
- > Symbolická vazba na sportovní haly se může i v drobnějším měřítku promítnout do naplně tohoto prostoru, například umístěním sportovních prvků do vhodného místa v rámci prostranství (stolní tenis, dráhy pro inline bruslení, hřiště, skatepark...). To by zároveň obohatilo systém zelené prostupnosti aktivně využitelným rozšířením zelené ulice Na Hroudě.

Jasně vymezený a uživatelsky příjemný předprostor

- > V rámci úprav je nutné přeorganizovat systém parkování před stadiony, například formou sdílené plochy doplněné stromy, která by posilovala zelený charakter ulice Na Hroudě. Jinou možností je řešení parkování krytým parkovištěm s jednopodlažní dostavbou obsahující služby (především s vazbou na sport), vymezující ulici Na Hroudě na místě současného parkoviště.
- > Tramvajová točna zabírá plochu jednoho stavebního bloku a zároveň poněkud zbytečně odděluje sportovní stadiony od Kubánského náměstí a odsouvá je do periferní polohy. V případě vymístění točny (změna trasování, nepotřebnost, objízdný blok s odstavnou kolejí (využití ulice Vladivostocké) se zde může uvolnit nový stavební blok, jehož hrana pomůže vytvořit plnohodnotnou ulici vedoucí ke stadionům a zakončenou jasně formovaným veřejným prostranstvím.

čtvrťový / místní park,
součást systému zelené prostupnosti

PARK IVANA JILEMNICKÉHO A ZELENÝ PÁS K HAGIBORU

50.0777219N — 14.4893086E

Strašnice

Park Ivana Jilemnického je kvalitní park v jižním svahu, jeho slabší stránkou je absence napojení na zelený pás vedoucí k Hagiboru. Toto napojení, stejně tak jako využití zeleného pásu, by bylo vhodné řešit komplexně, a to nutně v návaznosti na budoucí transformaci Hagiboru. Zelený pás leží v přirozeném ohnisku bytových domů, jeho podoba může tak být spíše formální – zároveň se jedná o nástup do rezidenčního komplexu Názovská-Janýrova od Vinohradské třídy.

Systém parků spojujících park V Úžlabině s Hagiborem

- > Mělo by dojít k lepšímu napojení parku na zelený pás na západě. V současnosti je systém přetát prostorem parkoviště, z ulice by mělo být jasně čitelné pokračování systému zelené prostupnosti v tomto místě.
- > Svou náplní by parky měly v budoucnu reagovat na náplň transformované lokality Hagiboru a pomoci ji zapojit do systému zelené prostupnosti.

čtvrťová kamenná obchodní ulice

ULICE STAROSTRAŠNICKÁ

50.0746256N — 14.4903194E

Strašnice

Tato ulice má pro Strašnice podobný význam jako Moskevská pro Vršovice. Tvoří nejen páteř lokality Strašnic, ale spolu s náměstím Strašnická by měla být důležitým čtvrtovým centrem. Strašnická je podrobněji řešena v rámci specifických míst [07], případná regenerace Starostrašnické nemusí nutně čekat na vyřešení transformace této komplikované oblasti, ale neměla by ji do budoucna znemožnit (otázkou je například koordinace obnovy tramvajového tělesa).

Městská obchodní ulice

- > Úprava a organizace profilu pro komfortní a bezpečný pěší pohyb. V návaznosti na dopravní řešení situace mezi ulicemi V Olšinách a Vinohradské by měla být tato ulice zklidněná.
- > Podpořit aktivity v parteru a současný městský design (otázkou může být i podpora grafické úpravy a usměrňování reklamy v podobných ulicích).
- > Úprava stromořadí, zastávek a případného parkování by měly vytvářet velkorysejší celistvý prostor.

čtvrťová zelená ulice,
součást systému zelené prostupnosti

ULICE V ÚŽLABINĚ

50.0795211N — 14.5021383E

Strašnice / Malešice

Asymetrický profil ulice je formován z jedné strany zeleným svahem a z druhé zástavbou individuálního bydlení. Pruh občanské infrastruktury na sever od ulice vnáší do území větší měřítko, s ulicí není v přímém kontaktu a prostory mezi budovami a ulicí jsou někdy předprostorem a někdy naopak zády těchto areálů. V každém případě ale tento svah nemá v současné době jasné využití. Ulice V Úžlabině může využít průběžnosti tohoto svahu v celé délce od ulice Limuzské až k ulici Ve Stínu a vytvořit zde jeden z důležitých lineárních, přesto pobytových prvků systému zelené prostupnosti, který by zároveň napojil předprostory lépe na ulici a efektivně by využil celý profil.

Lokalitní lineární park a cesta v „horním patře“

- > Založení cesty nad strmou částí svahu formující hranu ulice. Tato promenáda by měla umožňovat různé formy pohybu a sportu, vhodná je práce s různými povrchy.
- > Zajištění alespoň částečného vizuálního kontaktu se „spodním patrem“ ulice, přesto by cesta měla být primárně páteří lineárního parku v „horním patře“.
- > Zapojení do systému zelené prostupnosti tak, aby vytvářela sportovní a rekreační okruhy spolu s ulicí Počernickou a parkem Na Solidaritě. Především by ale měla být přirozeně zapojena do parku V Úžlabině.
- > Lineární park by měl mít celistvou kompozici a zahradnické úpravy a jednotný charakter materiálů a prvků, přispívajících spíše k neformálnímu dojmu z pobytového prostoru, přesto by měl drobnými odchylkami reagovat na přilehlé budovy a vytvářet tak sekvenci různých pobytových míst, doplněných odpovídajícím vybavením (je nutné reflektovat různé požadavky např. reprezentativního předprostoru SPŠ a prostoru s více neformálním parkovým potenciálem za poliklinikou).

Zelená ulice ve „spodním patře“

- > Zajištění alespoň částečného vizuálního propojení s parkem v „horním patře“, mezi úrovněmi nemusí být svah plně prostupný, může být porostlý nízkoudržbovou zelení, např. půdopokryvnými dřevinami, nízkými keři, které nezasahují do výhledu, nebo stromy s korunami nad jeho úrovní.
- > Vyvážení profilu v jeho druhé hraně může zajišťovat i zezeň soukromých zahrad, ale v místech, kde je to možné, by mělo být udržované stromořadí.

f_04

lokalitní kamenná ulice

ULICE PRŮBĚŽNÁ

50.0687614N — 14.4919508E

Strašnice

Ulice Průběžná tvoří urbanisticky důležitou spojku mezi Zahradním městem, Skalkou a Vršovicemi. Toto propojení je nicméně v reálném užívání oslabeno velkou konkurencí dopravního spojení ze Skalky do centra metrem a silnou bariérou železnice a Jižní spojky. Potenciálem pro transformaci této ulice může být „Optimalizace traťového úseku Praha Hostivař – Praha hl. n.“, konkrétně zrušení oblouku u Strašnického nádraží, které by mohlo umožnit rozvoj zástavby městského obytného charakteru směrem od Průběžné na jih až k přímo vedené trati. V takovém případě může tato ulice dostat vyšší význam lokalitního centra a živé obchodní ulice. K rozvoji tohoto prostranství a okolní zástavby také může přispět přesun tramvajové smyčky k nové železniční stanici Praha – Zahradní město.

Živá „maloměstská“ ulice

Ulice by svým charakterem měla navázat na příjemné obytné prostředí okolní nízko- až středněpodlažní zástavby. Průběžná není, a ani by do budoucna neměla působit jako metropolitní osa, ale spíše jako lokální hlavní ulice s obchody a službami.

- > Podpora aktivit v parteru. Především v okolí zastávek MHD. Případná nová výstavba by měla pevně formovat hranu ulice a vytvářet prostory pro služby v parteru.
- > Ulice by měla být prostorem pro různé formy pohybu bez jejich výrazné separace (např. by v rámci rekonstrukce mělo pokud možno dojít k odstranění samostatného vyvýšeného tramvajového tělesa a k zapuštění tramvajové trati do úrovně vozovky.) Pěší pohyb nicméně musí být vzhledem k dopravnímu zatížení od automobilového oddělen, nemusí zde být ale přehnané bariéry a stěny z vysokých keřů, které narušují prostor a přehlednost ulice a tvoří v kombinaci s podloubím spíše nepřijemná zákoutí.
- > Lehce neformální charakter, možnost využití předzahrádek.

f_05

místní smíšené náměstí

NÁMĚSTÍ NA ULICI NA VÝHLEDECH

50.0685947N — 14.5020197E

Strašnice / Skalka

Protažení linie slepé ulice Na Výhledech směrem na východ a dokončení sítě veřejných prostranství dohromady s propojkou mezi ulicemi Nedvěžská a Pod Strání může významně zprostupnit tuto část města a přispět k plynulejšímu přechodu mezi sídlištěm a zástavbou rodinných domů. Prostor před stavbou technického vybavení tak může být otevřen směrem k vnitrobloku a stát se místním centrem spojujícím obyvatele obou oblastí.

Multifunkční pokoj

- > Sjednotit plochu, otevřít směrem na východ, předcházet vzniku nebezpečných zákoutí (pokud je třeba zachovat technické vybavení, neznemožnit přístup).
- > Využít prostorového vymezení a podpořit atmosféru otevřené „místnosti“. Vybavit prvky pro sport a volnočasové aktivity. Možnost doplnit stavbou služeb nebo veřejného vybavení (např. komunitního centra).

Kreativní místní centrum spojující dva světy

- > Prvky a materiály nemusí být nutně standardizované.
- > Umožnit neformální využití a podpořit aktivní zásahy obyvatel do prostranství (např. podpora komunity při společné výrobě částí mobiliáře apod.).

f_06

místní / lokalitní smíšené náměstí

NÁMĚSTÍ KE STRAŠNICKÉ

50.0693358N — 14.4945047E

Strašnice

Prostor náměstí je v tomto místě spíše tvořen kompozicí zástavby než centralitou pramenící z užívání veřejných prostranství, měl by tedy být řešen v širším kontextu celé dvojlokality V Korytech – V Rybníčkách, včetně otázky dopravního zklidnění. Hmoty vytvářející prostor na křížení ulic nenabízí v parteru místo pro obchod ani služby, jediným bodem oživení je kostel, který ale s prostranstvím příliš nekomunikuje.

Celistvé parkové náměstí v zázemí obchodní ulice

- > Sjednotit plochu, doplnit krajinářskou úpravou v návaznosti na zelenou prostupnost a místy pro pobyt.
- > Vyřešit provoz a parkování, tak aby nefragmentovaly plochu (např. koncentrováním k jedné hraně náměstí).

h_01

čtvrťový krajinný park

LESOPARK NA BOHDALCI

50.0593578N — 14.4627636E

Bohdalec

Lesopark na kopci Bohdalec nabízí do budoucna možnost vytvoření krajinného zázemí zástavby.

Lesopark ve vilové čtvrti

- > Preferovat jednoduchý, přesto reprezentativní design, odpovídající charakteru zástavby a přírodnímu kontextu.

Zelené veřejné prostranství místních obyvatel

- > Odstranit neprostupný podrost na hranici se zástavbou.
- > Doplnit systém cest a pěšin.

Park pro nedělní procházky

- > Možnost posezení, místa pro piknik, multifunkční louka pro sportovní aktivity. Vyhnout se nákladným řešením a organizovaným aktivitám (horší dostupnost místa – nebyla by zajištěna dostatečná návštěvnost).
- > Jednoduchá úprava, odolné materiály, prvky a řešení s dlouhou životností.

Prostupnost území

- > V rámci větších úprav lesoparku musí být dořešena návaznost ulic Na Sychrově – Pod Sychrovem II – Na Křivce.
- > Zachovat pěší propojení směrem ke křížení ulice U Plynárný a železnice.

h_04

propojení

MOSKEVSKÁ, BOHDALECKÁ,
U VRŠOVICKÉHO HŘBITOVA

50.0698597N — 14.4643883E

Bohdalec

Tato spojení musí být řešena koncepčně spolu s rozvojem lokality Slatiny. Protože Bohdalec trpí svým odříznutím od okolí, měl by v rámci úprav být kladen důraz na zlepšení jeho zapojení do městské struktury.

Bezpečné pěší spojení s okolím

- > V rámci úprav těchto komunikací zajistit kontinuální chodníky v celé délce od Vršovické po Záběhlickou.
- > Zajistit bezpečnost cykloopravy.

h_02

čtvrťový park

PARK OSNICKÁ

50.0608161N — 14.4676611E

Bohdalec

Kompoziční osa vilového souboru na Bohdalcích by měla být jeho reprezentativním prostorem. Díky svým proporcím a charakteru okolní zástavby s individuálními zahradami se pravděpodobně nestane hlavním aktivně využívaným rekreačním parkem, přesto je toto veřejné prostranství důležitým nositelem místní identity.

Parková osa vilové čtvrti

- > V celé své délce od ulice Na Křivce po ulici Na Pahorku by neměla být narušována žádnými budovami, kolem stávající budovy na ulici Pod Sychrovem I by měl být umožněn prostup po obou stranách tak, aby nebyla horní část odříznuta a nebyla potenciálně nebezpečným prostorem.

Spodní část – Reprezentativní vstup na Bohdalec

- > Dbát na kvalitní úpravu zeleně.

Horní část – Místní park v sadu

- > Upravit rovnější část na konci parku pro pobyt.

h_03

místní náves

NÁVES NA ULICI TACHLOVICKÁ

50.0608956N — 14.4642097E

Bohdalec

Prostor umožňuje vytvoření místní „návsí“ s lepším propojením na ulici Na Sychrově. Zcelený prostor a vnesení náplně by pomohlo vytvořit lepší vztah lidí z okolí k místu. Toto území není hlavní investiční prioritou Prahy 10, nicméně městská část může přispět k jeho regeneraci v případě aktivní spoluúčasti místních občanů. Projekt tak může být příležitostí k podpoře komunitního života.

Hybridní prostor s charakterem parkového náměstí a návsi

- > Podpořit zelený charakter místa (stávající stromy).
- > Prvky a materiály nemusí být nutně standardizované.
- > Umožnit neformální využití a podpořit aktivní zášahu obyvatel do prostranství (např. podpora komunity při společné výrobě částí mobiliáře apod.).

Drobné prostranství mezi domy

- > Propojit s ulicí Na Sychrově.
- > Zcelit prostor, zlepšit přehlednost a bezpečnost odstraněním nevhodných keřů.

MEZIDOMÍ NA VINOBRANÍ – V OCHOZU

50.0572478N — 14.4867872E

Zahradní Město

Prostup v řadové zástavbě volně navazující na modernistické okolí věžových domů v ulici Jesenická. V této části území chybí místní veřejné prostranství a tato pomlka v zástavbě nabízí možnost rozvoje adekvátního místního „plácku“ při ulici Na Vinobraní. Problémem ale mohou být složité majetkoprávní vztahy.

Drobný multifunkční plácek a místo setkávání

- > Prostranství by nemělo být významně formalizováno, jde o neformální prostorovou nepravidelnost, která nalézá svůj význam zejména kompoziční, v odlehčení kontinuální uliční fronty.
- > Nelze očekávat intenzivní veřejné využití, drobné úpravy by měly spočívat zejména v údržbě prostranství (zeleň se zde nesmí stát vizuální, natož fyzickou bariérou), případně v drobných zásazích, jako je narovnání pěší cesty tak, aby navazovala na cestu mezi věžovými domy.
- > Vzhledem k absenci dětského hřiště v lokalitě se jedná o vhodné prostranství k jeho umístění.
- > Šířka veřejného prostranství mezi domy by měla být podrobněji dořešena v rámci regenerace prostranství, lze uvažovat o zřízení pruhu soukromých zahrad přínaležících k jednotlivým domům při zachování dostatečného otevřeného prostranství, tedy pruhu, který bude mít šíři, která zajistí prostup, místo pro posezení a drobné hrací prvky a dostatečně široký průhled.

ULICE ZÁBĚHLICKÁ

50.0547564N — 14.4875053E

Zahradní Město

Záběhlická je jedinou osou údolí. Jako taková je také silně dopravně zatížená, zároveň je ale jedinou možnou lokalitní páteří místa. Z dlouhodobého hlediska by mělo dojít k přehodnocení dopravního řešení tak, aby tato ulice nebyla tranzitně preferována jako spojení mezi Bohdaleckou a Švehlovou. Zároveň je nutné zajistit v tomto profilu příjemný pěší pohyb.

Ulice také trpí jistou asymetrickostí, tedy především tím, že není na jižní straně propojena směrem k Hamerskému rybníku [k tomuto tématu více viz bod [i_03](#)].

Hlavní ulice lokality

- > Podpora aktivit v parteru. Případná nová výstavba by měla jasně formovat hranu ulice.
- > Zajistit průběžnost chodníků po obou stranách vozovky, problematická je především sekce mezi Přespolní a Na Lávce. V jižní části stačí minimální chodník. V případě snížení dopravního zatížení ulice je možné profil přeorganizovat a doplnit v jižní hraně pruh podélného parkování.

Prostranství předměstského až vesnického charakteru

- > Neformální charakter řešení, prvků a materiálů.

PROPOJENÍ MEZI ZÁBĚHLICKOU A K VODĚ

50.0541708N — 14.4877111E

Zahradní Město

Hlavní osou Záběhlic je ulice Záběhlická, hlavním rekreačním prostranstvím je okolí Hamerského rybníka, spojení mezi nimi je paradoxně navzdory jejich blízkosti poměrně problematické, jsou odděleny rozsáhlým blokem spíše uzavřených areálů. Pro funkčnost území je důležité alespoň zachování minimálně přes den neomezeného prostupu skrz sportovní areál, který by ale měl, dokud bude jediným spojením v délce ulice Záběhlické od zastávky V Korytech po ulici Na Lávce, být řešen způsobem usnadňujícím orientaci tak, aby prostup našel nejen návštěvník samotného areálu (např. vhodnější forma nástupu od zastávky než přes okliku zatáčky nájezdu a utilitární parkoviště areálu). Vhodnější by bylo ve výhledu do budoucna (v řádu desítek let) protažení ulice Přespolní, mířící přímo k rybníku a kostelu Narození Panny Marie. Do té doby by měl být vhodně upravený především prostup od zastávky V Korytech k ulici K Prádelně, opět tak, aby usnadnil orientaci v území a naznačil, že se jedná o cestu k důležitému veřejnému prostranství, nikoli pouze do vnitrobloku.

KVĚT

50.0570158N — 14.4967717E

Zahradní Město

Rozsáhlý předprostor několika domů s nejasně organizovaným parterem. Naddimenzované rozměry znesnadňují jeho intenzivní využití. V rámci jeho revitalizace, která může být spojena s potenciální rekonstrukcí OC Květ, je tak třeba řešit jak otázky prostupnosti, formální podoby prostranství předprostoru domů, tak využití tohoto náměstí.

Aktivní městské centrum

- > Je třeba hledat vhodné využití prostranství. Například část prostranství nejbližší ulici Jabloňová může být využita pro pořádání trhů a jiných dočasných akcí.
- > Pokud bude probíhat rekonstrukce OC Květ, mělo by být prostranství upraveno tak, aby OC vhodně začlenilo a aby se vzájemně programově doplňovala. Prostranství může tvořit vhodný nástup, lze do něho otevřít obchody a doplnit zde předzahrádky kaváren nebo restaurací. V zájmu zvýšení kvality veřejných prostranství by bylo vhodné přehlést zásobování objektu alternativně, nebo minimálně upravit prostor kolem zásobovací rampy tak, aby nevytvářel nepříjemné a nebezpečné prostředí.

112

113

Reprezentativní prostor s velkou spádovostí

- > Forma by měla ideálně vycházet z architektonické soutěže, nebo urbanistické studie a měla by brát v úvahu rozlohu prostranství (lze ji ještě více podtrhnout sjednocením prostranství, nebo naopak prostranství rozčlenit na více menších, charakteristických prostorů).
- > Vzhledem k tomu, že se nejedná o přirozené ohnisko, nemělo by prostranství být řešeno čistě formálně, ale jeho forma by měla primárně podporovat vybraný program, resp. by měla z něho vycházet.

Přehledné, prostupné a bezpečné prostranství

- > Rozsáhlé, nevyužívané nebo zanedbané plochy, které jsou neprostupné, nebo dokonce ohrazené, by měly být odstraněny případně zpřístupněny.
- > Převažující pohyb chodců (zvláště pak diagonální) by měl být nepřerušen a může být v prostoru i lépe formalizován.
- > Vzhledem k dimenzím prostoru by mohla dojmu z prostranství pomoci alespoň v části plochy zelená střecha vysoko nasazených korun stromů, která by potlačila dojem nekonečně vertikálně ubíhajícího prostoru a stísnění mezi vysokými domy a vytvořila by ucelený prostor. Stromy by zároveň poskytl ochranu před klimatickými podmínkami.

čtvrťový park,
součást systému zelené prostupnosti

PARK SKALKA

50.0677600N — 14.5037989E

Skalka

V ochranném pásmu elektrického vedení vznikl nezastavěný prostor, který může být jak hlavním zeleným jádrem Skalky (viz např. centrální park na Černém Mostě), tak důležitou obyvatelskou linií systému zelených prostranství. Základní podoba parku včetně jeho přesnějšího vymezení by měla být vyřešena v rámci dílčího generelu Skalky v souvislosti s organizací okolní zástavby a především podoby jejího centra kolem stanice metra. Samotný park by měl mít krajinnější ráz a měl by využít své rozlohy, neměl by být komplikovaně překomponován a rozfragmentován. V tomto místě je také žádoucí podpora dočasného využití a zajištění vhodné údržby v době než dojde k realizaci zásadnějších úprav.

Centrální park lokality

- > Park by měl být celistvým prostorem, který v sobě ve vhodných místech obsahuje různorodou náplň, ale není pouze shlukem množství dílčích atrakcí.
- > Park by měl mít silnou identitu ve vazbě na Skalku, podpořenou spojením vhodných materiálů, mobiliáře a koncepčním krajinářským řešením.
- > Důležitý pro fungování i obraz parku je i způsob řešení napojení parku, tedy „zeleného“ centra a „kamenného“ centra kolem stanice metra Skalka.

Městské liniové prostranství v systému zelené prostupnosti

- > Umožnit komfortní návaznost na drážní promenádu.
- > Vytvořit v prostoru cesty vhodné pro různé druhy pohybu.
- > Doplnit cesty zázemím (WC, pítka, stojany na kola, případně občerstvení) a místy zastavení (místa pro piknik, lavičky, jiné formy aktivit).

místní park a náměstí

PARK KONOJEDSKÁ (MEZI ULICEMI MUKAŘOVSKÁ – JEVANSKÁ – KONOJEDSKÁ)

50.0648314N — 14.5070989E

Skalka

Nízkopodlažní zástavba na Skalce má poměrně uniformní strukturu téměř bez lokálních nebo místních centrálních prostranství. Plocha ve vnitrobloku Mukařovská – Jevanská – Konojedská má parkový charakter, ten by bylo dobré podpořit a doplnit přesahem do smíšeného multifunkčního prostranství v rozšíření ulice Konojedská. Vzniklo by tak místní veřejné prostranství pro tuto část zástavby, je ale třeba mít na paměti, že každodenní pohyb bude v tomto místě mít tendenci spadat ke stanici metra Skalka, proto bude tato plocha spíše klidovým prostranstvím.

Park v zelené čtvrti

Pro tvorbu tohoto veřejného prostranství je velkou výzvou konkurence soukromých zahrad rodinných domů a velkých ploch zeleně kolem panelových domů. Musí tedy nabídnout to, co jim chybí: oproti soukromým zahradám může přinést společenský rozměr jako místo pro setkání sousedů a širší nabídku aktivit, oproti sídlištní zeleni zde může být soustředěna podrobnější péče na jedno místo a tedy vyšší kvalita, v kontrastu s kamenými ulicemi intenzivnější zelená plocha.

- > Dbát na kvalitní úpravu zeleně.
- > Zajistit vhodná místa k posezení.
- > Možnost umístění dětského hřiště nebo drobných sportovních prvků do části „návsí“ k ulici Konojedská.

Synergický prostor parku a návsi

- > Podpořit rozdílný charakter zeleně a smíšené části a nabídnout tak dva prostory v jednom – park městského typu a multifunkční plochu.
- > Velký kreativní potenciál má možnost artikulace rozhraní těchto ploch, například vhodným využitím výškového rozdílu.

Sekvence prostorů drobnějšího měřítka

- > Vytvoření celistvého neformálnějšího veřejného prostoru návsi, charakterem odpovídajícího měřítku nízkopodlažní zástavby severní hrany a intimnějšího parku / zahrady se „zelenou střešou“ potlačující vertikální působení vyšších budov na východní a západní straně.
- > V rámci řešení vnitroblokové hrany doplnit mezi bytovými budovami a parkem „filtr“ sdílených zahrad těchto domů.

PARK MALINOVÁ

50.0570108N — 14.5051347E

Zahradní Město

Klidné prostranství, téměř vnitroblokového charakteru, nevyžadující výraznější zásah do svého fungování. Je primárně určeno jako odpočinková zóna místních a je tak v určitém protikladu k lokálně významnému parku Malinová-Chrpová. Je třeba hledat spíše drobné zásahy, které prostranství pomohou kultivovat a zpříjemnit ke každodennímu pobytu i pohybu.

Klidové rekreační zázemí bloku

- > Jako ve většině parkově upravených ploch lze doporučit odstranění náletů a nízkých křovin, zvláště pak v ohybech ulice Malinová.
- > V jižní sekci ulice je na zvážení přesun parkovacích míst k severní hraně, zvláště s ohledem na prostorová omezení chodníku u bytových domů.
- > Mezi parkovacími stáními je třeba jasně vymezit vstupy do parku tak, aby nebyly blokovány stojícími auty.
- > Park lze doplnit drobným mobiliářem různého využití (stolní tenis, krytý altán apod.).

NÁMĚSTÍ MEZI ZAHŘÁDKAMI

50.0603858N — 14.5035094E

Zahradní Město

Náměstí téměř s charakterem vesnické návsi. Jeho „zelená podoba“, množství vzrostlé vegetace a zasažení v zástavbě drobného měřítka jsou pro něho v kontextu Prahy 10 specifické. Oproti lineárnímu parku Podlešková – Karafiátová by se mělo jednat o více multifunkční prostor.

Zelená náves

- > Zachovat vzrostlé stromy a pečovat o ně.
- > Vhodné by bylo sjednotit plochu náměstí zvýšením vozovek do úrovně chodníků.
- > Kvalita asfaltových povrchů je také diskutabilní. Jejich nahrazení, např. mlatem, by vytvořilo mnohem příjemnější a pobytovější plochy.

Multifunkční centrum severní části Zahradního Města

- > Součástí prostoru by měla být pochozí multifunkční např. mlatová plocha vhodná pro konání různých akcí.
- > Prostor je možné dlouhodobě oživit doplněním zázemí pro volnočasové aktivity (např. hřiště na petanque).

ZELENÝ PÁS PODLEŠKOVÁ – KARAFIÁTOVÁ

50.0597194N — 14.5033294E

Zahradní Město

Rozsáhlé zelené plochy, které spojují obě ulice a tvoří jedno prostranství s charakterem ulice parkové. Zelené plochy jsou však v jejich současné podobě spíše nepřívětivé – množství keřů a stromů s velmi nízkými korunami způsobuje jeho nepřehlednost a celé prostranství, spolu s jeho terénní konfigurací, tak působí spíše jako bariéra (jak vizuální, tak fyzická). Na druhé straně se jedná o plochu relativně úzkou, což limituje její širší využití a primárně tak lze očekávat spíše formální význam, ve smyslu uvolnění, provzdušnění zástavby.

Lineární park

- > Zlepšení propustnosti by mohlo být docíleno doplněním diagonálních prostupů (zejm. z ulice Kopretinová).
- > Vizuální propustnosti lze docílit prořezem a údržbou zeleně, odstraněním nízkých a náletových dřevin.

Zelený pás jako série prostranství

- > Pás je přirozeně členěn pokračováním kolmých ulic na několik zelených ostrovů. Toto členění lze využít (v rámci projektu je nicméně možné zvážení doplnění nebo zrušení propojení v některých místech) a dát každému ostrovu odlišný charakter. Může vzniknout prostranství s dětským (nebo jiným, veřejně přístupným) hřištěm, pobytová louka bez vzrostlé zeleně, parková plocha aj. tematicky ztvárněné plochy s odpovídajícím programem.
- > Plochy (vozovky), které pás člení, by měly být řešeny jako úrovně formou sdíleného prostoru v úrovni chodníku tak, aby měl prioritu podélný pohyb chodců.

Součást systému zelené propustnosti

- > Napojení může procházet ulicí Chrpová a následně být vedeno v samotném zeleném pásu až na jeho konec, kde bude svedeno do ulice Karafiátová. V té existující stromořadí vytváří vhodný vodicí prvek, který může být případně protažen až na křižovatku s ulicí Topolová čímž by byla zajištěna vizuální kontinuita zeleného pásu. Na křižovatce je nezbytné řešit pro chodce pohodlný přechod.

lokalitní krajinný park,
součást *systému zelené prostupnosti*

PARK U MEANDRU BOTIČE

50.0530692N — 14.4987042E

Zahradní Město

Krajinné rozhraní Zahradního Města a celá oblast Trojmezí je velice křehkým místem, kde je přírodní klín zabíhající do struktury města navázán hlavně na tok Botiče, ale není potvrzen silnou krajinnou konfigurací (například svahe, jak je to typické pro západní část Prahy), je tedy do jisté míry nevymezen a tedy nechráněn před nekoncepčním postupným zastavováním jeho částí. Není pravděpodobně nutné bránit dotvoření hran zastavbou v některých vhodných místech, mělo by tomu ale jistě předcházet koncepční vyřešení celého území napříč městskými částmi. Do té doby by měla Praha 10 chránit své jihovýchodní krajinné rozhraní a především v klíčových místech kolem toku Botiče o ně pečovat tak, aby jejich obranou byl samotný krajinný a rekreační význam těchto míst. Příkladem může být rozvoj zeleného spojení podél toku potoka a rozvoj lokálního parku v místě, kde se Botič dostává do blízkosti ulice Práčské. Tento krajinný park nejen že vytvoří zajímavé pobytové místo na linii stezky mezi Hamerským rybníkem a Hostivařskou přehradou, ale zároveň by také měl být místem napojení severojižní spojky systému zelené prostupnosti vedoucí přes Zahradní Město.

Krajinný park u potoka

- Park by měl mít spíše krajinný charakter, veškeré zásahy do prostoru by měly být co nejjednodušší a měly by respektovat *genius loci* záběhlického údolí kolem Botiče, přesto by mělo dojít k jistému odlehčení, proslunění a otevření prostoru a odstranění nevhodných křovin a invazních druhů rostlin.
- Materiály i prvky by měly potvrzovat přírodní prostředí a řešení by nemělo významně narušovat ekologický význam tohoto spojení.
- Možností je v rámci řešení tohoto území kreativním způsobem pracovat se zahrádkami v okolí (zprostupnění, doplnění o společné zázemí se stezkou apod.).

Silný uzel systému zelené prostupnosti

- Do budoucna by mělo být vyřešeno spojení na sever k Zahradnímu Městu v návaznosti na případnou dílčí koncepci regenerace sídliště Práčská a okolí (zvážit například možnost jednoduché lávky v místě, kde zde na západní straně končí zástavba a navazuje chodník nahoru do sídlištního parku).
- Vytvořit zde místo zastavení na stezce podél Botiče.

Literatura

CARMONA, Matthew. *Public Places – Urban Spaces: The Dimensions of Urban Design*. 2nd ed. Oxford: Architectural Press, 2010.

GEHL, Jan. *Města pro lidi*. Brno: Partnerství, 2012, 261 s. ISBN 978-80-260-2080-6.

GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Brno: Nadace Partnerství, 2000, 202 s. ISBN 80-858-3479-0.

MELKOVÁ, Pavla aj. *STRATEGIE rozvoje veřejných prostranství hlavního města Prahy / návrh* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, 66 s. [cit. 2015-04-01]. ISBN 978-80-87931-13-4 (pdf). Dostupné z: <http://manual.ippraha.cz/cs/manual-tvorby-verejnych-prostranstvi-ke-stazeni>.

MELKOVÁ, Pavla aj. *Manuál tvorby veřejných prostranství hlavního města Prahy* [online]. Praha: Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy, 2014, 290 s. [cit. 2015-04-01]. ISBN 978-80-87931-11-0 (pdf). Dostupné z: <http://manual.ippraha.cz/cs/manual-tvorby-verejnych-prostranstvi-ke-stazeni>.

Městská část Praha 10. *Strategie pro veřejné prostory Prahy 10* [online]. Praha: MČ Praha 10, 2010 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://vpp10.cz/Portals/8/dokumenty/strategie%20dokumenty/Strategie_CZ.pdf.

KOHOUT, Michal, TITTL, Filip, KARÁSEK, Jan, DOLEŽALOVÁ, Šárka a TICHÝ, David. Analýzy vrstev a procesů – Části / Mezoúroveň II. In: *Metodika zadávání územních plánů – Analýzy vrstev a procesů*. Praha: Fakulta architektury ČVUT, 2015. s. 145-217. ISBN 978-80-01-05704-9.

Data a mapové podklady

Institut plánování a rozvoje
hlavního města Prahy

Především

— *Územně analytické podklady hl. m. Prahy 2014*

<http://www.ippraha.cz/uap>

— Otevřená data

www.geoportalpraha.cz

**Městská
část
Praha 10**

Generel veřejných prostranství Prahy 10

VYDAVATEL

Městská část Praha 10

AUTOŘI

Filip Tittl, Michal Kohout, Šárka Doležalová

SPOLUPRÁCE NA PROJEKTU

Jan Karásek, Lukáš Havelka, Johanna Willert, Bilyana Katsarova

SPOLUPRÁCE ZA VYDAVATELE

Pavel Ludvík, Jiří Zákostelný, Martin Pecánek

GRAFICKÝ DESIGN

Kateřina Koňata Dolejšová, Šárka Doležalová

OBÁLKA

Kateřina Koňata Dolejšová

FOTOGRAFIE

UNIT architekti

JAZYKOVÁ KOREKTURA

Jana Česká

První vydání 2016, 120 stran

ISBN 978-80-270-0480-5 (pdf)

*Generel veřejných prostranství
je dokumentem systematicky organizujícím území
z hlediska veřejných prostranství, usnadňujícím
jejich běžnou správu. Zároveň je koncepční vizí,
strategickým rámcem dlouhodobého rozvoje území,
která je na Praze 10 založena na obytné kvalitě míst,
různorodém charakteru lokalit a vzniku
systému zelené dostupnosti území.*

